

344.013

๗324 ๗

Y. 3

การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ
ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ปริญญาโท

ของ

ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม

19 ก.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

190033

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
(พศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

.....
(อ.จุฑาภรณ์ แสงพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(พศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

.....
(อ.จุฑาภรณ์ แสงพันธุ์)

.....
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(ดร.ศิริบุภา พูลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน.....ปี.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์จุงใจ แสงพันธุ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ซึ่งได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และได้ให้คำแนะนำการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านการเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญการตรวจแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์ธัญลักษณ์ มุกดาวิจิตร ที่ได้ช่วยติดต่อประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณอาจารย์วิจิต และอาจารย์จินตนา สังวรณ ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดทำปริญญานิพนธ์ และให้กำลังใจมาโดยตลอด จนกระทั่งปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยแก่ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนให้ความรู้มาโดยตลอด

ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	9
สภาพการจัดการศึกษาสายอาชีพในหน่วยทหาร	9
ภารกิจของงานการศึกษานอกโรงเรียน	12
การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี	18
ลักษณะทั่วไปของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี	27
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	33
เอกสารและงานวิจัยด้านการศึกษานอกโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง	43
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
วิธีสร้างเครื่องมือ	48
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	49
วิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ	52
ตอนที่ 2 ความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ	60
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียน สายอาชีพ	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย	81
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
การอภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	111
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	112
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	117

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี	48
2 ข้อมูลส่วนตัวของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ.....	52
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สนใจ การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ	60
4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียน ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ	73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แนวความคิด ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต (Life-Long Education) กำลังเป็นที่สนใจของนักการศึกษาอย่างกว้างขวาง เพราะการศึกษาที่จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะในโรงเรียนตามความคิดเดิมนั้น ไม่เป็นการเพียงพอที่จะ เตรียมบุคคลให้เผชิญกับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ดังนั้น บุคคลที่ต้องการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขจึงจำเป็นต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงตัวให้เหมาะสมกับ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้น ในการศึกษาของ ฟอร์ (Faure, 1972 : 143) ยังได้กล่าวถึงความต้องการทางด้านจิตวิทยาว่า มนุษย์ไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ยังมีความอยากรู้ อยากเห็นและสนองความต้องการของตนเอง ด้วยการเรียนรู้ตลอดไป กระบวนการศึกษาตลอดชีวิตจึงถือได้ว่า เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการเป็นมนุษย์

ปัจจุบันรัฐบาล ได้เห็นความสำคัญและความจำเป็น ของการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งจะเห็นได้จากการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของประชากรให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและชุมชน ในสังคมเดิม มนุษย์เรียนรู้ศักยภาพที่จำเป็นเหล่านี้ จากครอบครัวและชุมชน ต่อมาเมื่อสังคม มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำมีการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อเสริมความรู้ที่เป็นธรรมชาติให้สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การศึกษาในระบบโรงเรียน ได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางและส่งผลที่เด่นชัด ต่อการพัฒนาคุณภาพประชากร แต่ถึงกระนั้น ก็ยังพบว่ามีข้อจำกัดที่สำคัญอยู่บางประการ เช่น ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา ความด้อยคุณภาพทางการศึกษา และความไม่ต่อเนื่องในโอกาสทางการศึกษา จึงได้กำหนดเป็นนโยบายไว้ใน แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา ที่ประสานสัมพันธ์กับการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้เกิดการศึกษาตลอดชีวิต

งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นงานที่จัดดำเนินการโดยหลายองค์กร หลายหน่วยงาน และหลายสถาบัน โดยที่งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นเพียงส่วนหนึ่งของภารกิจของหน่วยงาน นั้น แต่กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติภารกิจของงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้งสามด้าน คือ การขุดขยายโอกาสทางการศึกษา และการเสนอทางเลือกอื่นให้กับ ผู้ขาดโอกาส ผู้พลาดโอกาส และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา การสนับสนุนและส่งเสริม การศึกษาตามอัธยาศัย และเครือข่ายเรียนรู้ในสังคม การเสริมคุณภาพของการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ในฐานะที่เป็นอาชีพและผู้อำนวยการ โดยการเน้นการประสานงาน เป็นยุทธศาสตร์หลักของการปฏิบัติงาน กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงได้นิยาม การศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า "การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นอาจเป็นเอกเทศ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น ๆ สำหรับหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น อาจจะ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาโดยตรง หรืออาจจะ เป็นหน่วยงานที่อาศัย การศึกษาเป็นเครื่องมือ ไปสู่วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอื่น ๆ (กรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน. 2535 : 82)

การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีความสำคัญ มีบทบาทและมีภารกิจที่ยิ่งใหญ่เช่นนี้เอง หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงให้ความสนใจกับการจัดบริการ การศึกษานอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ำให้แก่ประชาชนอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่การจัดการศึกษาพื้นฐาน และการบริการข่าวสารข้อมูล ไปจนถึงการฝึกทักษะวิชาชีพ นอกจากนั้นแล้วสถาบันอุดมศึกษาหลายสถาบัน ก็เล็งเห็นของความสำคัญของการพัฒนางานวิชาการ และบุคลากร ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเป็นแรงผลักดัน และส่งเสริมงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ำให้เจริญก้าวหน้าและสามารถรับใช้การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้เต็มที่ การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาเพื่อชีวิต เพื่อสังคม เพื่อพัฒนาประเทศ การผนึกกำลังของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติงานของชาติ อันสำคัญยิ่งนี้จะไม่ประสบความสำเร็จ หากเราไม่เริ่มต้นสร้างความร่วมมือ ด้วยการสร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน และสร้างความรู้สึเท่าเทียมกัน

แนวร่วมของการศึกษานในประเทศไทยนั้น นับวันที่การศึกษานอกโรงเรียน จะมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากการเป็นการศึกษา ที่ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสดูแสวงหา เพิ่มพูนความรู้ และทักษะในวิชาชีพให้แก่ตนเอง รวมทั้งมีส่วนรับผิดชอบต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แม้ว่า จะมีหน่วยงานหลายฝ่าย ทั้งรัฐบาลและเอกชนช่วยกันจัด การศึกษานอกโรงเรียน แต่การศึกษา นอกโรงเรียน ก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างพอเพียง ยังมีประชาชน ตามชนบทที่ห่างไกลอีกเป็นจำนวนมาก ที่ยังต้องการความรู้ใหม่ ๆ เพื่อช่วยปรับปรุงการประกอบ อาชีพและเสริมสมรรถภาพในการทำงาน อันจะทำให้ สามารถดำรงชีพอยู่ในความเปลี่ยนแปลง ของสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาประเทศทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จะบังเกิดผลสมตามความ มุ่งหมายได้นั้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องพัฒนาก่อน คือ "การพัฒนาคน" เพื่อจะได้คนที่มี ความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนางานด้านอื่น ๆ ต่อไปอีก สำหรับประชาชนในชนบทส่วนมากจะมีความรู้เพียงชั้นประถมศึกษา บุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ หากไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ดีพอ แรงงานจากบุคคลเหล่านี้จะกลายเป็น แรงงานที่ค่อนข้างไร้ประโยชน์ ทหารเกณฑ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนที่มาจากชนบททั่วทุกภาค ของประเทศ ที่มีหน้าที่รับใช้ประเทศชาติทั้งในภาวะสงครามและภาวะปกติ หน้าที่สำคัญของทหาร เกณฑ์จึงมีไว้เพียงทำการรบเท่านั้น หากแต่ยังมีหน้าที่ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งจะได้ชัดเจนจาก พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานแก่ ทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่เสาร์ที่ 3 ธันวาคม 2530 (ปริญา แต่แดงเพชร. 2533 : 1) ดังใจความต่อไปนี้

...หน้าที่สำคัญของทหาร ถ้าดูกันอย่างผิวเผินก็คือ การรบ หรือการทำสงครามต่อสู้กับศัตรู ของชาติ แต่ถ้าจะดูกันให้ชัดเจน ตามความจริงแล้วจะเห็นว่า หน้าที่รบเป็นเพียงส่วนหนึ่ง เท่านั้น เพราะการป้องกันเอกราช อธิปไตย และความมั่นคงปลอดภัยของประเทศนั้น นอก จากจะต้องมีกำลังรบ ที่เข้มแข็งพร้อมมูลแล้ว ยังจำเป็นต้องมี การพัฒนาให้บ้านเมืองเกิด ความมั่นคงขึ้นทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลาด้วยทหารจึงต้องรับภาระอีกประการหนึ่งควบคู่ไปกับการรบได้แก่ การพัฒนา ซึ่งหมายถึง การพัฒนาทั้งด้านกิจกรรมทหารโดยตรงและด้านอื่น ๆ ทั้งหมดเท่าที่ทหารจะร่วมมือช่วยเหลือหรือสนับสนุนได้ เมื่อความสำคัญหรือความจำเป็นมีอยู่

ดังนั้น จึงต้องมีหน้าที่เพิ่มขึ้น และต้องสานึกถึงหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะทำปฏิบัติการอยู่ ณ ที่ใด เวลาใด ต้องตั้งใจกระทำการให้สมบูรณ์ และเหนียวแน่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความสามัคคีปรองดอง และไม่แก่งแย่งชิงดีกัน พร้อมทั้ง เพียรพยายามทุกโอกาสที่จะทำตัวเป็นประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนโดยทั่วหน้า การใดที่ทหาร มีความรู้ความสามารถที่จะช่วยเหลือแนะนำสนับสนุนได้ จะต้องถือเอาเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องร่วมมือกันที่ ทหารคนใดเหล่าใดปฏิบัติดังนี้ได้จะดีชื่อว่า เป็นทหารแท้ ผู้ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ไม่มีที่ตำหนิ และได้ชื่อว่าเป็นผู้ป้องกันประเทศอย่างแท้จริง เป็นแบบฉบับที่จะยึดถือต่อไป...

ด้วยเหตุนี้ ในการฝึกวิชาชีพให้กับพลทหารเกณฑ์ จึงเป็นการพัฒนาคุณภาพแรงงาน ของประชาชนในชนบทให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ อันจะเป็นการสร้างโอกาสทางสังคมแก่ทหารเกณฑ์ให้สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและครอบครัวให้ดีขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่น ๆ ไปด้วย

ทหารเกณฑ์เมื่อรับราชการได้ 2 ปี ก็จะถูกปลดประจำการ เป็นทหารกองหนุน แล้วแยกย้ายกันกลับสู่ภูมิลำเนาเดิมของตน และเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ต่อไป การจัดโครงการ พัฒนาอาชีพให้กับทหารเกณฑ์ จึงนับว่า มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาอาชีพ ที่เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับทหารเกณฑ์และครอบครัว ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อีกด้านหนึ่งด้วย

เนื่องจากทหารเกณฑ์เป็นบุคคลที่อยู่ในวัยหนุ่มเป็นกำลังผลิตที่สำคัญของชาติ และเป็นวัยที่มีความกระตือรือร้น มีความต้องการสร้างหลักฐานของตนเอง ถ้าหากได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์ได้มาก จากเหตุผลในการการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ช่วงอายุที่ดีที่สุด คือ 20 ปี ดังนั้น ทหารเกณฑ์ซึ่งอยู่ในวัยรุ่น ที่มีช่วงอายุ 16 - 25 ปี จึงมีพัฒนาการสมบุรณ์ด้านร่างกาย สำหรับด้านอารมณ์ของคนในวัยนี้ จะมีความคล้อยคลึงกันอยู่มากมักจะมีอารมณ์รุนแรง อ่อนไหวและเปลี่ยนแปลงง่าย การควบคุมอารมณ์ยังไม่ดี บางครั้งเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นพิเศษ บางครั้งยอมอะไรง่าย ๆ แต่บางครั้งก็อารมณ์ดีจิดัน เอาแต่ใจตนเอง ทำให้เข้ากับบุคคลต่างวัยได้ยาก บุคคลต่างวัยจึงต้องใช้ความอดทนมาก เพื่อจะเข้าใจและสร้างสัมพันธ์กับพวกเขา ดังนั้น วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงเกาะกลุ่มกันได้ดีมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่น ๆ เพราะมีความเข้าใจกันและยอมรับกันและกันได้ง่าย นอกจากนั้น ยังมีความต้องการและ

ความสนใจในด้านต่าง ๆ มากกว่าวัยเด็ก มีการค้นหาตนเองเริ่มเลือกอาชีพ วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2530 : 155 อ้างมาจาก Lorge. 1973 : 27 - 32) นอกจากนั้น วัยรุ่นที่เป็นทหารเกณฑ์ มีการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มมีระเบียบวินัย จึงทำให้มีความสะดวกในการเรียนการสอน และช่วยให้การฝึกอบรมได้ผลสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่วางไว้

หน่วยงานในสังกัด ของกระทรวงกลาโหม โดยเฉพาะกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ได้มีการพัฒนากำลังคน ด้วยการฝึกวิชาชีพให้แก่ทหารเกณฑ์ โดยร่วมมือกับวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้กับทหารเกณฑ์ ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนภายในค่ายกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี (กองพลทหารราบที่ 9. 2535 : 10) แต่ก็เป็นการศึกษาฝึกตามความพร้อมของหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสนใจ หรือความต้องการและโอกาสที่ทหารเกณฑ์จะนำไปใช้ประกอบอาชีพของตน เมื่อต้องพ้นประจำการ ทำให้การพัฒนาคนซึ่งเป็นกำลังของชาติไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ เพราะไม่ได้มีการสำรวจความต้องการ หรือความสนใจที่แท้จริงในการเรียนการสอน

ดังนั้นการจัดโครงการพัฒนาอาชีพทหารเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจึงจำเป็นต้องมีการสำรวจถึง ความสนใจด้านการศึกษาศาสนาอาชีพ ของทหารเกณฑ์ว่า มีความสนใจเรียนวิชาชีพใดบ้าง ภายใต้ระเบียบและหลักสูตร การฝึกอบรมวิชาชีพของกองทัพบก พ.ศ.2535 และทรัพยากรต่าง ๆ ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้อง และตรงตามความสนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งเป็นการเตรียมการในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ อันจะเป็นการช่วยให้โครงการดังกล่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจ ด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์ กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อจัดลำดับความสนใจ ด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์ กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานความสนใจ ด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี
2. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การดำเนินงาน ด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของกองพลทหารราบที่ 9 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดกาญจนบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้ข้อเสนอแนะในการให้บริการด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ที่เหมาะสมกับพลทหารเกณฑ์ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่เข้าในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพลทหารเกณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในเดือนเมษายน พ.ศ. 2535 สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี โดยแยกตามเหล่าที่สังกัด ดังนี้
 - 1.1 กองพันทหารม้าที่ 19 (ม.พัน.19)
 - 1.2 กองพันทหารช่างที่ 9 (ข.พัน.9)
 - 1.3 กองพันทหารสื่อสารที่ 9 (ส.พัน.9)

1.4 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 9 (ป.พัน.9)

1.5 กองพันทหารราบที่ 9 (ร.9)

1.6 กองพันทหารราบที่ 19 (ร.19)

1.7 กองพันทหารราบที่ 29 (ร.29)

1.8 กรมสนับสนุนพลทหารราบที่ 9 (สน.พล.ร.9)

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้สุ่มมาร้อยละ 20 จากประชากรข้างต้นในแต่ละเหล่าที่สังกัด ซึ่งมีพลทหารเกณฑ์กองประจำการประจำอยู่ โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 คน

3. ภูมิลำเนา หมายถึง บ้านเดิมของทหารเกณฑ์อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี

4. พื้นฐานการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของทหารเกณฑ์ แบ่งออกเป็น ดังนี้

4.1 ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

5. อาชีพเดิมก่อนเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ หมายถึง อาชีพค้าขาย ทานา/ทำไร่ รับจ้าง และไม่มีอาชีพ

6. รายได้ต่อเดือนก่อนเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ แบ่งเป็น ไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 1,000 บาท 1,001 - 2,000 บาท 2,001 - 3,000 บาท และ 3,001 บาทขึ้นไป

7. ความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ตามระเบียบและหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพของกองทัพบก พ.ศ.2535 ที่จัดให้ทหารเกณฑ์กองประจำการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้ หมวดช่างอุตสาหกรรม หมวดช่างคหกรรม และหมวดเกษตรกรรม

คานิยามศัพท์เฉพาะ

ทหารเกณฑ์ หมายถึง พลทหารเกณฑ์กองประจำการสังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นชายไทย อายุ 21 ปีบริบูรณ์ ที่ได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารประจำการ มีกำหนดเวลา 2 ปี จากจังหวัดกาญจนบุรี และสุพรรณบุรี ในเดือนเมษายน พ.ศ.2535

หน่วยทหาร หมายถึง กองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

เหล่าที่สังกัด หมายถึง กรม หรือกองพัน ที่ทหารเกณฑ์สังกัดขึ้นตรงต่อกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ความสนใจด้านการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพ หมายถึง ลักษณะการเลือกหรือการแสดงความต้องการเรียนวิชาชีพที่ทหารเกณฑ์จะได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องงานในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ภายใต้ระเบียบและหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพของกองทัพบก พ.ศ.2535 แบ่งเป็น 3 หมวด ดังนี้

1. หมวดช่างอุตสาหกรรม

1.1 ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์

1.2 ช่างเครื่องยนต์

1.3 ช่างซ่อมตัวถังและพ่นสีรถยนต์

1.4 ช่างกลโรงงานเบื้องต้น

1.5 ช่างเชื่อมโลหะ

1.6 ช่างไฟฟ้าเบื้องต้น

1.7 ช่างไม้

1.8 ช่างปูนและเหล็กค้ำ

1.9 ช่างทาสี

1.10 ช่างประปาสุขภัณฑ์

1.11 ช่างเครื่องทำความเย็น

2. หมวดช่างคหกรรม คือ ช่างตัดผม

3. หมวดเกษตรกรรม คือ การเกษตรเบ็ดเสร็จ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาสายอาชีพในหน่วยทหาร
2. ภารกิจของงานการศึกษานอกโรงเรียน
3. การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดกาญจนบุรี
4. ลักษณะทั่วไปของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาสายอาชีพในหน่วยทหาร

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหาร เป็นกิจกรรมที่ดำเนินมาเป็นเวลานานแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดกิจกรรมให้กับทหารเกณฑ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งงานอาชีพอยู่เสมอ ดังปรากฏในประวัติการจัดการศึกษาของหน่วยทหาร (ดาเนียร เลษะกุล. 2514 : 4-8) ดังนี้

1. สมัยโบราณ เริ่มต้นเมื่อคนไทยมีการรวบรวมกำลังคน จัดตั้งเป็นหน่วยทหารขึ้น โดยแบ่งทหารเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทประจำที่ และไม่ประจำที่ ทหารประเภทประจำที่ เรียกว่า "ไพร่หลวง" ซึ่งเป็นพวกที่มีโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษเกี่ยวกับความรู้หนังสือไทย ตัวเลข และงานช่างต่าง ๆ ทั้งนี้ เพราะจะต้องมาอยู่ กิน นอน ในหน่วยทหาร เพื่อทำหน้าที่ป้องกันพระนครและพระมหากษัตริย์ ดังนั้น การอบรมวิชาหนังสือ และงานช่างจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก ส่วนทหารประเภทไม่ประจำที่นั้น เป็นพวกที่เรียกมาสังกัดเลข ขึ้นบัญชีไว้ แล้วปล่อยตัวไป จะเรียกมาใช้เมื่อมีสงครามเท่านั้น

2. สมัยรัชกาลที่ 5 - สมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ในตอนต้น รัชกาลที่ 5 ทหารประจำที่ที่อยู่ในพระนครได้รับหน้าที่ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น ต้องใช้เวลาในการฝึกอบรมเกี่ยวกับหน้าที่ของทหาร ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับเล่าเรียนพิเศษ ต่อมากิจการทหารได้รับการปรับปรุงให้เป็นกองทัพสมัยใหม่แบบยุโรป จึงจำเป็นต้องอาศัยการอ่านออกเขียนได้มากขึ้น แต่ทหารส่วนมากก็ยังไม่รู้หนังสืออยู่นั่นเอง ซึ่งแม้แต่การรับเบี้ยเลี้ยงเงินเดือนก็ต้องใช้วิธีลงลายนิ้วมือ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้นมาบังคับ กระทั่งกลาโหมก็ยังถือว่า เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น ในสมัยนี้จึงไม่มีการจัดการศึกษาใด ๆ ให้กับเหล่าทหาร

3. สมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ในสมัยนี้ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ระยะ คือ

3.1 ระยะแรก การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 หลัก 1 ใน 6 ประการ ที่คณะราษฎรกำหนดขึ้น คือ รัฐบาลจะบำรุงความสุขสมบูรณ์ของประชาชนในทางเศรษฐกิจ ดังนั้น หน่วยราชการจึงหาทางให้ประชาชนทุกคนมีความรู้ในการทำมาหากินเป็นการด่วน ภายในหน่วยทหารจึงได้นำเอางานเกษตรกรรม มาเป็นหลักในการฝึกอบรมแก่ทหารอย่างจริงจัง

3.2 ระยะที่สอง ในปี พ.ศ.2483 รัฐบาลเร่งรัดการศึกษามากขึ้น กระทรวงกลาโหมได้มีคำสั่งบังคับให้ทหารทุกคนในกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ต้องมีความรู้อย่างต่ำประโยคประถมศึกษา และเน้นลงไปว่า พลทหารทุกคนต้องมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดนี้ จึงจะปลดเป็นทหารกองหนุนได้ ทำให้การจัดการศึกษาในหน่วยทหารได้ผลมากขึ้น เนื่องจากทุกคนอยากกลับบ้าน

3.3 ระยะที่สาม ซึ่งตรงกับปี พ.ศ.2488 ได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาล ผู้บังคับบัญชาทางหน่วยทหารคนใหม่เห็นว่า การบังคับให้ทหารเรียนวิชาการเกษตรและหนังสือให้ครบตามเกณฑ์เป็นการบังคับจิตใจเกินไปจึงหลีกเลี่ยง การศึกษานอกระบบเรียนในหน่วยทหารจึงหมดสิ้นไป

การศึกษาในหน่วยทหารสมัยต่อมา ในกองทัพบกได้มีการสอนหนังสือสำหรับทหารที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ แต่ก็ยังไม่ได้จัดกว้างขวางนัก ในกองทัพบกได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่อย่างแน่ชัด โดยออกระเบียบของกองทัพบกว่าด้วยการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้แก่ทหาร กำหนดให้หน่วยที่ขึ้นตรงต่อกองทัพบกที่มีบุคคลไม่รู้หนังสือจะต้องดำเนินการ

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้บุคคลผู้ไม่รู้หนังสือในกองทัพบกได้รู้หนังสือหรือได้วุฒิการศึกษา
 จบชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องการจัดการศึกษาผู้ใหญ่
 และหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกองทัพบก จะต้องสำรวจจำนวนทหารที่ไม่รู้หนังสือ ภายในหน่วยงาน
 ของตน และรายงานไปยังกองทัพบก ต้องจัดให้มีการดำเนินการสอนตามหลักสูตรและประมวล
 การสอนผู้ใหญ่ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ไปรับรองหรือไป
 ประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ และให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยที่จัดการศึกษา พิจารณา
 กำหนดเวลาเรียน โดยมีให้ขัดแย้งกับการฝึกทางทหารตามปกติ ของหน่วยนั้น ๆ และจะต้อง
 พยายามใช้เวลานอกราชการทำการสอนด้วย เมื่อหน่วยทหารได้สอนจบหลักสูตรแต่ละภาคการ
 ศึกษาแล้ว จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการทดสอบความรู้ โดยมีนายทหารสัญญาบัตรเป็นประธาน
 กรรมการ และจะต้องเสนอผลการสอบไปยังกระทรวงศึกษาธิการ หรือคณะกรรมการจังหวัด
 โดยใช้บัญชีแสดงผลการสอบไปโรงเรียนผู้ใหญ่ แล้วรายงานให้กองทัพบกทราบภายใน 1 เดือน
 สำหรับผู้ที่สอบตกก็ให้ทดสอบความรู้ใหม่ในโอกาสต่อไป

สำหรับการศึกษาสายอาชีพ กระทรวงกลาโหมได้เคยพิจารณาจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพ
 ให้กับทหารกองประจำการมาแล้วหลายโครงการ บางโครงการก็ได้ออกใช้ปฏิบัติ และบาง
 โครงการก็มิได้ออกใช้ปฏิบัติ เช่น

โครงการพัฒนาการเกษตร เพื่อให้หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบกได้ดำเนินการให้สอดคล้อง
 กับนโยบายของรัฐบาล จึงให้ผู้บังคับบัญชาหรือ ผู้บังคับหน่วยทหารจัดทำโครงการพัฒนาในด้าน
 เกษตร ตามหลักการที่ได้วางไว้

โครงการฝึกการเกษตรกรรมของทหารบก จัดเป็นโครงการทดลองมีวัตถุประสงค์ที่จะ
 ช่วยเหลือให้ทหารกองประจำการ มีความรู้ความชำนาญในเกษตรกรรม อันเป็นประโยชน์ต่อการ
 ประกอบอาชีพมาก เมื่อปลดเป็นทหารกองหนุนแล้ว

โครงการสอนวิชาเกษตรกรรมทหารของเหล่าการสัตว์ทหารบก เป็นการจัดฝึกอบรมให้
 แก่พลทหารเกณฑ์กองประจำการเหล่าการสัตว์ โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ระดับ ป.7 - ม.ศ.3
 (วุฒิการศึกษานอมนั้น) มาเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่จัดขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหน่วยงานทหารมิได้จัดการฝึกอบรมวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ แต่
 การฝึกอบรมบางตำแหน่งของทหารกองประจำการ ก็เป็นวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้เมื่อออกจาก

ราชการไปแล้วได้ เช่น ผู้ช่วยพลขับ ผู้ช่วยพยาบาล ผู้ช่วยช่างวิทยุ และผู้ช่วยช่างอื่น ๆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ทหารบางเหล่าเท่านั้นที่การฝึกงานหน้าที่เป็นผลพลอยได้ ที่อาจนำไปใช้ประกอบอาชีพ เมื่อปลดประจำการไปแล้ว แม้กองทัพบกจะมีหลักสูตรเกษตรกรรม สำหรับทหารกองประจำการ โดยมีความมุ่งหมายที่จะ ส่งเสริมให้ทหารกองประจำการของหน่วยรบ และหน่วยสนับสนุนการรบ ทุก ๆ เหล่าทัพดำเนินการเกษตรกรรม ดังนั้น ในปัจจุบันจึงมีหน่วยทหารบางหน่วยเท่านั้นที่จัดทำ แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรม เพราะอ้างความจำเป็นเรื่องขาดพื้นที่ดำเนินการ

ภารกิจของงานการศึกษานอกโรงเรียน

ความหมายและความจำเป็นของงานการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึงกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและ วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนี้อาจเป็นเอกเทศหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น ๆ สำหรับหน่วยงานที่จัดขึ้นอาจเป็นหน่วยงานทางการศึกษาโดยตรง หรือเป็นหน่วยงานที่อาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือไปสู่วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอื่น ๆ

รูปแบบของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความยืดหยุ่น คล่องตัวปรับเปลี่ยนได้ตาม วัตถุประสงค์และสถานการณ์ ซึ่งต่างกับการศึกษาในระบบโรงเรียน ที่มีโครงสร้างและกิจกรรมการศึกษากำหนดไว้อย่างตายตัวเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูง แต่ในขณะเดียวกัน การศึกษาออกโรงเรียน จะมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนแนวผลประสพการณ์การเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติไว้ในวิถีชีวิตของประชาชน ที่รวมอยู่ภายใต้ความหมายของคำว่า "การศึกษาตามอัธยาศัย" (กรมการศึกษาออกโรงเรียน 2536 : 1) และหากจะวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับแนวการศึกษาตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ซึ่งมี 2 แนวทางคือ แนวการศึกษาตามระบบโรงเรียนและแนวการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ในวิถีชีวิตของประชาชน อาจสรุปได้ว่า การศึกษาออกโรงเรียนได้ผสมผสานการเรียนรู้ ทั้งสองแนวทาง กล่าวคืออาจมีการจัดกิจกรรมในรูปกลุ่มผู้เรียนหรือชั้นเรียนแต่เป็นการจัดที่มีความคล่องตัว ยืดหยุ่นกว่าการจัดในระบบโรงเรียน ในขณะเดียวกัน การศึกษาออกโรงเรียนให้ความสำคัญแก่

กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในสังคม แต่ไม่ได้ปล่อยให้การเรียนรู้ขึ้นเอง โดยจัดให้มีการส่งเสริมในรูปแบบของแหล่งวิชาการหรือเครือข่ายแหล่งวิชา เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ความจำเป็นของงานการศึกษานอกระบบเรียน เป็นที่ยอมรับกันว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การพัฒนาศักยภาพประชากรให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและชุมชน การศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีบทบาทในการให้ความรู้และได้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง แต่ก็ยังพบว่ามีข้อจำกัดสำคัญบางประการ เช่น

ความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การศึกษาในระบบโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ ยังไม่สามารถกระจายโอกาสให้กับประชาชนทุกคนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ข้อมูลจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมสหประชาชาติ แสดงให้เห็นว่า ประชากรโลกกว่า 800 ล้านคน ยังดำรงสภาพเป็นผู้ไม่รู้หนังสือไม่สามารถอ่าน เขียนในภาษาแม่ของตนได้ เด็กและเยาวชนในวัยเรียนกว่า 100 ล้านคนทั่วโลกยังอยู่นอกระบบโรงเรียน ในประเทศไทยยังมีประชาชนที่ไม่สามารถอ่านเขียนในระดับที่ใช้การได้ในชีวิตประจำวันกว่า 3 ล้านคน และแรงงานประเทศกว่าร้อยละ 58 ได้รับความศึกษาเพียง 4 ปีหรือน้อยกว่า

ความด้อยคุณภาพทางการศึกษา ควบคู่ไปกับความพยายามที่จะประกันโอกาสทางการศึกษา ได้มีการคำนึงถึงคุณภาพของการศึกษา ทั้งในแง่การพัฒนาความรู้ความสามารถและสติปัญญา การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การสร้างความสนใจใฝ่รู้และลักษณะนิสัยที่ดี ความสอดคล้องระหว่างการศึกษากับชีวิตของผู้เรียน ตลอดจนการเตรียมประชาชนสำหรับอนาคตซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงอัตราการล้มเหลวในหมู่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ สัดส่วนของนักเรียนที่ไม่สามารถสอบผ่านมาตรฐานในหลายวิชา การขาดแคลนนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแรงงานที่มีฝีมือ ความเสียเปรียบในการทำงานและการดำรงชีวิตของกลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาส ตลอดจนปัญหาที่รุมเร้าทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองล้วนบ่งบอกให้เห็นถึงช่องว่างในระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของประชากร

ความไม่ต่อเนื่องในโอกาสทางการศึกษา ในช่วงเวลาทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการตระหนักในความจำเป็นที่ประชาชนทุกคน ควรมีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับบทบาทหน้าที่ในสังคมและความต้องการทางการศึกษาที่เปลี่ยน

แปลงไปในแต่ละช่วงของชีวิต อีกทั้งเพื่อก้าวให้ทันการพัฒนาทางวิชาการและความผันแปรของสภาพสังคม สถิติการขยายตัวของสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ สัดส่วนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่สูงถึง 1 ใน 5 ของประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศ อายุเฉลี่ยของนักศึกษานิเทศศาสตร์ต่างประเทศที่สูงขึ้นตามลำดับ ตลอดจนการขยายตัวของสถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนพิสูจน์ให้เห็นความต้องการของประชาชนที่จะแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับแนวรายนโยบายในการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : 21 - 30) ดังนี้

1. แนวนโยบายการศึกษา

ข้อ 17. ปรับปรุงระบบบริหารการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการภายในของสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้บุคคลและองค์การในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและจัดการศึกษาของชุมชน

ข้อ 18. ส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาทุกระดับเพิ่มขึ้น ให้มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการ สามารถพึ่งตนเองได้โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านวิชาการ ทรัพยากรการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานและการรับรองมาตรฐาน

ข้อ 19. ระดม จัดสรร และใช้ทรัพยากรทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

ฯลฯ

2. แนวทางการจัดการศึกษา

ข้อ 4. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษา การแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการอื่น ๆ ให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของตน เพื่อให้พัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการนั้น และหาวิธีการต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

ข้อ 5. พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานของแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการถ่ายทอด และกระจายความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง

ข้อ 6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและองค์กรเอกชน ประสานความร่วมมือและทรัพยากรระหว่างกันอย่างเป็นระบบ ในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งความรู้ของชุมชนด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ

ข้อ 7. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร สารสนเทศ และสื่อมวลชนทุกประเภทในการให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางภาครัฐและเอกชนร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชน หรือร่วมผลิตสื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่

ฯลฯ

3. เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน

ข้อ 15. ให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ สอดคล้อง และเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดและการพัฒนานั้น

ข้อ 17. ส่งเสริมการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษตามอัธยาศัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน

ฯลฯ

4. การบริหารและการจัดการ

ข้อ 31. ให้หน่วยงานบริหารส่วนกลางทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการวางแผน การศึกษาระดับชาติ การส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การรับรองวิทยฐานะ การคุ้มครองผู้รับบริการการศึกษา และการให้ข้อเสนอแนะทางการศึกษาแก่สาธารณะ ให้มีการมอบอำนาจจากส่วนกลางไปยังจังหวัด และสถานศึกษา ในเรื่องของการบริหารการวางแผนและการจัดการศึกษาระดับจังหวัด รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และงบประมาณ

ข้อ 32. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรของรัฐ องค์กรเอกชน องค์กรท้องถิ่น เพื่อวางแผนและจัดการศึกษาของจังหวัด โดยคำนึงถึงเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งความต้องการของท้องถิ่น

ข้อ 33. พัฒนาระบบการวางแผน การติดตามและประเมินผล เพื่อรับและประสานการบริหารและการจัดการศึกษาระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ ในการประเมินผลควรชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ รวมทั้งนำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการศึกษา

ฯลฯ

ข้อ 35. ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการประสานการใช้ทรัพยากรและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน ตลอดจนการมอบอำนาจจากส่วนกลางไปยังจังหวัด ท้องถิ่น และสถานศึกษา

ข้อ 36. สนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีระบบและโครงสร้างการบริหาร การจัดการศึกษา การจัดหาหรือใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นอิสระโดยอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ รวมทั้งให้มีเสรีภาพทางวิชาการ

5. ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ข้อ 37. ให้หน่วยงานการศึกษาประสานการวางแผนและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาให้มากที่สุด โดยให้สอดคล้องกับนโยบายความจำเป็นเร่งด่วนและทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

ฯลฯ

ข้อ 40. ให้สถานศึกษาปรับปรุงค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาให้สอดคล้องกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลที่ผู้เรียนจะได้รับการศึกษาในแต่ละระดับ ประเภท และสาขาแต่ละวิชาโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่แท้จริงของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องจัดมาตรการช่วย

เหลือผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเพียงพอ

ข้อ 41. ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้สถานประกอบการจัดการศึกษา และฝึกอบรมทักษะ สำหรับการประกอบอาชีพ โดยรัฐจะต้องมีมาตรการจูงใจบางประการ

ข้อ 42. ส่งเสริมให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนเพิ่มขึ้น โดยปรับปรุงระบบภาษี รวมทั้งให้องค์กรดังกล่าวจัดสรรรายได้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นด้วย

หลักในการจัดการศึกษานอกระบบ

แม้กิจกรรมการศึกษานอกระบบจะมีกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบ และเนื้อหาที่แตกต่างกัน แต่จะมีหลักการร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการตามแนวนโยบายของ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ดังนี้

ความกว้างขวาง การจัดการศึกษานอกระบบจะต้องกว้างขวาง ทั้งถึงและเป็นธรรม เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมาย ที่มีความแตกต่างในด้านเพศ วัย ความพร้อมของร่างกายและสติปัญญาฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งที่มีภูมิลำเนาในเมืองและในชนบทที่ห่างไกล ำให้มีการบริการทางการศึกษานอกระบบอย่างทั่วถึง

คุณภาพ การจัดการศึกษานอกระบบจะต้องมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของชุมชนอย่างแท้จริง

ความหลากหลาย ยืดหยุ่น และสอดคล้อง งานการศึกษานอกระบบจะต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นและหลากหลายในรูปแบบ เนื้อหาและวิชาการ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการและความเหมาะสมกับความถนัดความสนใจ รวมทั้งสภาพเฉพาะที่แตกต่างกันของกลุ่มเป้าหมาย

บูรณาการ การศึกษานอกระบบจะต้องบูรณาการเนื้อหาให้ครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และวิธีการเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาประเภทต่าง ๆ รวมทั้งระหว่างการศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เมื่อพิจารณาถึงเป้าหมาย ภารกิจและกิจกรรมการศึกษานอกระบบและแนวนโยบายใน แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 พอดีประมวลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดระบบงาน การศึกษานอกระบบ ดังนี้

การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ งานการศึกษาของโรงเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์และหลักการที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ได้นั้น สถาบันครอบครัว องค์กรชุมชน สถาบันทางศาสนา สื่อมวลชน ทั้งทางภาครัฐและเอกชนจะต้องเกิดความรู้สึกผูกพันที่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

การสร้างเครือข่าย การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความหลากหลายและครอบคลุม จำเป็นต้องอาศัยองค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผนึกกำลังเป็นเครือข่ายที่จะเชื่อมโยงการให้บริการ ให้สอดคล้องประสานและรับช่วงกัน

การกระจายอำนาจ เพื่อให้งานการศึกษาของโรงเรียนมีความคล่องตัวและฉับไวในการตอบสนองสภาพปัญหา ความต้องการของพื้นที่และสามารถชี้ประโยชน์จากทรัพยากรที่หลากหลายในแต่ละพื้นที่ ทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพในการบริหาร และจัดการกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค จากฝ่ายอำนวยการไปสู่ปฏิบัติ และจากภาครัฐไปสู่องค์กรบุคคลและชุมชน

องค์กรบุคคลและชุมชน เพื่อให้เกิดการระดมสรรพกำลัง การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การประสานและรับช่วงงานกันอย่างเป็นระบบ ควรมีองค์กรบุคคลซึ่งเป็นกลไกที่จะเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและประสานงานการจัดบริการ ตลอดจนการติดตามแก้ไขปัญหาดังกล่าว องค์กรบุคคลนี้จะประกอบด้วยบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดความสมดุลและที่สำคัญจะต้องมีผู้แทนจากประชาชนเข้าร่วมด้วย

แนวนโยบายและหลักการดังกล่าวมุ่งสะท้อนภาพรวมของงานการศึกษาของโรงเรียนในประเทศไทย มีใช้ของหน่วยใดหน่วยหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะเป็นกรอบความคิดพื้นฐานที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่รัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมประสานและจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะได้อาศัยเป็นแนวทาง ปรับปรุงระบบบริหารและเครือข่ายงานการศึกษาของโรงเรียน

การดำเนินงานของศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี

แนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต

ความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งที่เป็นไปโดยธรรมชาติ และเป็นไปโดยการกระทำของมนุษย์ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อตัวมนุษย์โดยตรง ต่อสภาพ

แวดล้อมและสังคม โดยภาพรวมความเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวให้กลมกลืนกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้และมนุษย์เองก็พยายามที่จะควบคุมทิศทางของความเปลี่ยนแปลงนั้น ให้เป็นไปในทางที่จะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

ในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก มนุษย์จึงมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง

2 กรณี คือ

1. ปรับตนเองตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2. ควบคุมการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

บทบาทดังกล่าวของมนุษย์นั้น จะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจ และมีความรู้ในการเปลี่ยนแปลงนั้น มนุษย์จึงสามารถปรับปรุงตนตามความเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ และนอกจากนี้มนุษย์ยังมีการกิจที่จะต้องพัฒนาตนอยู่ตลอดเวลาติดต่อกันไปตลอดชีวิต ไม่เพียงเพื่อให้มีชีวิตรอดหรือดำรงอยู่ในสังคมเท่านั้น แต่ยังมุ่งหวังที่จะพัฒนาตนไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี การก้าวไปสู่ความสมบูรณ์ของมนุษย์ในด้านร่างกาย ปัญญา สังคมและอารมณ์

การปรับตนเองของมนุษย์ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการควบคุมการเปลี่ยนแปลง หรือการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี นับเป็นภารกิจที่ไม่มีวันสิ้นสุดตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย กลไกสำคัญสำหรับภารกิจนี้คือ การศึกษา

สังคมใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือให้มนุษย์สามารถทำความเข้าใจตนเอง และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามของมนุษยชาติขึ้น การศึกษาของมนุษย์จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อที่จะได้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในสังคม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพไปสู่ความสมบูรณ์ของชีวิต มนุษย์จึงแสวงหาการเรียนรู้ทุกรูปแบบที่มีอยู่ในสังคม ทั้งที่เป็นระบบ (Formal) นอกกรอบ (Non-Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) เพื่อที่จะได้นำเอาวิทยาการต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้มาบูรณาการเข้ากับการใช้ชีวิตของตน

มนุษย์มีสิทธิที่จะเรียนรู้โดยตลอดชีวิตอยู่แล้ว การจัดความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จึงเท่ากับเป็นการส่งเสริมสิทธิของมนุษย์ที่มีอยู่ตามธรรมชาตินั่นเอง สังคมมนุษย์จึงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่บ้านที่มีบทบาทสำคัญที่จะให้การศึกษาแก่สมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัว อันเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต ชุมชนเป็นแหล่งให้การศึกษาที่เพิ่มขึ้นจากบ้านและครอบครัว โดยชุมชนจะหล่อหลอมให้มนุษย์รู้จักเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตในสังคม สถาบันการศึกษา เช่น โรงเรียน

วิทยาลัย มหาวิทยาลัย เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการการศึกษาตลอดชีวิตที่จะให้ความรู้ ทักษะ และเจตคติของบุคคล แต่กระนั้นก็ตามก็มิได้หมายความว่ามนุษย์จะได้รับการศึกษาในระบบก็เพียงพอแล้ว แต่ยังจะต้องได้รับการศึกษาตลอดไป

ในการจัดการศึกษาของสังคมนั้น สามารถแบ่งเป้าหมายของการศึกษาได้ 3 ประการ คือ

1. การเตรียมการ เพื่ออนาคต โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จะต้องเติบโตและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนาขึ้นจากสภาพปัจจุบัน และจะต้องสืบทอดชีวิตของสังคมต่อไป ซึ่งการศึกษาในระบบโรงเรียนสามารถทำหน้าที่นี้เป็นอย่างดี

2. การช่วยเหลือให้สามารถดำรงชีวิตได้ในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในปัจจุบันโครงสร้างทางสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์มีทางเลือกในการดำรงชีวิตมากมาย มีปัญหาเฉพาะหน้าที่จะเป็นที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างทันเหตุการณ์ ซึ่งการศึกษาในระบบโรงเรียนจะต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สามารถยืดหยุ่น ปรับเนื้อหาและหลักสูตร ตลอดจนวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและบุคคล สามารถให้การการศึกษาแก่ประชาชนได้ทันต่อความต้องการและความจำเป็น

3. การพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน ซึ่งมนุษย์สามารถเรียนรู้ได้ตามธรรมชาติ เช่น การอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครัวเรือน การเรียนรู้ภาษา การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นอยู่ตลอดเวลา การศึกษาการเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นการศึกษาของสังคมที่เรียกว่า การศึกษาแบบธรรมชาติวิสัย

แนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิตนี้เริ่มจากการตระหนักในความจริงที่ว่า การศึกษามิได้เริ่มต้นและสิ้นสุดในโรงเรียน แต่ครอบคลุมไปถึงการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดไปจนถึงการเรียนรู้ในช่วงท้ายของชีวิต ที่รวมเอาการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาธรรมชาติวิสัยเข้าไว้ด้วยกัน เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง มีความจำเป็นสำหรับคนทุกคนในสังคม เพื่อให้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพของตน

ในประเทศไทยนั้น การศึกษาตลอดชีวิตนับเป็นเป้าหมายทางการศึกษาของประเทศ ในสภาวะสังคมปัจจุบันที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว โครงสร้างทางสังคม ค่านิยม

ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงตามไปอยู่ตลอดเวลา ประชาชนต้องปรับตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประชาชนกลุ่มที่ใกล้ชิดอยู่กับความเจริญนอกจากจะเป็นผู้ได้รับโอกาสในการพัฒนาแล้ว ยังเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการพัฒนาด้วย แต่อย่างไรก็ดี ยังมีประชาชนอีกจำนวนไม่น้อยที่จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนาไปบนทุก ๆ ด้าน และยังมีประชาชนผู้ด้อยโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีจำนวนมาก

การศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือทางสังคมในการพัฒนาคนในสังคมแล้ว จะเห็นว่าการศึกษาระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดอยู่เพียงการให้การศึกษากับคนบางกลุ่มโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ยังมีประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่ดำรงชีวิตอยู่ ประกอบอาชีพเพื่อความอยู่รอดของตนเองโดยไม่อาจจะมีเวลาสำหรับการศึกษาระบบโรงเรียนได้อีก

การศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงเป็นความหวังในวงการศึกษานานอันที่จะเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของคนส่วนใหญ่ในประเทศได้ การจัดการศึกษานอกระบบเรียนในปัจจุบันมุ่งที่จะให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างครบวงจรของการศึกษา โดยผสมผสานการศึกษาระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาแบบธรรมชาติวิสัยเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ประชาชนจะได้รับการศึกษานาน 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การให้ความรู้พื้นฐาน
2. การให้ข่าวสารข้อมูล
3. การให้ความรู้และทักษะอาชีพ

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบเรียน ของศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัด จึงได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (กรมการศึกษานอกระบบเรียน. 2535 : 5 - 13)

1. การให้บริการความรู้พื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออก เขียนได้ การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ การศึกษาแบบเปิดเสรีขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องในหลักสูตรการศึกษานอกระบบเรียนสายสามัญ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เหมือนกัน และการศึกษา
นอกระบบเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอื่น ๆ เช่น ชาวไทยภูเขา ชาวไทยใน 5 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

2. การบริหารการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับ
ข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตและยังเป็นการ
ปลูกนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์
เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาประจำวัน กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดกิจกรรมมาห้
การศึกษาประเภทนี้มีหลายลักษณะทั้งในลักษณะของการจัดห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน การจัดหน่วยสอดค้นศึกษา การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ การผลิตรายการวิดีโอเพื่อ
การศึกษา การผลิตและเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ภาพนิ่งและเอกสารเสริมความรู้
การจัดพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และห้องฟ้าจำลอง

3. การบริหารการความรู้ทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้
และทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นช่องทางพัฒนาหากิน คิดเป็น
แก้ปัญหาเป็น และมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน และการประกอบอาชีพอิสระ รับจ้างในตลาดแรงงาน
หรือปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ โดยการจัด
หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของ
บุคคลและชุมชน โดยให้เสริมรับกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบอื่นๆ ตามแนว
ทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และการจัดกลุ่มสนใจ

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทนี้ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการ
ดำเนินชีวิตของประชาชน และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ภายใต้การ
บริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน งานการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภทได้ขยายตัว
กว้างขวางขึ้น มีการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ กลไกบริหารและปฏิบัติการของกรมได้ขยายขยาย
ลงไปถึงระดับอำเภอในรูปของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ และระดับตำบล โดย
ผ่านครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน มีการจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อรองรับภารกิจเฉพาะ เช่น
ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคล
ภายนอก สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร และองค์กรของกรมในส่วนรวมได้รับการ

เสริมความพร้อมขึ้นตามลำดับ งานการศึกษานอกโรงเรียนที่รัฐจัดและลงทุน ย่อมต้องให้ความสำคัญแก่การชดเชยโอกาส ผู้ที่ไม่ได้รับความเสมอภาคจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานที่ไม่ใช่หน่วยงานทางการศึกษาหรือเป็นบริการของภาคเอกชนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับภารกิจ ความรับผิดชอบ ความพร้อมและความชำนาญ แต่เมื่อหลอมรวมบริการของทุกหน่วยเข้าด้วยกันแล้ว ประชาชนทุกคนควรมีโอกาสได้รับบริการ การศึกษานอกโรงเรียนที่ต่อเนื่องและสมบูรณ์

แต่ในการจัดการให้บริการ กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบใหม่ควรที่จะแตกต่างกันไปตามสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยทั่วไปอาจจำแนกประเภทกิจกรรมเป็น 4 ประเภท โดยยึดเนื้อหาเป็นหลักคือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 4)

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการเรียนรู้ และความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างความรู้และทักษะสำหรับการศึกษาต่อเนื่อง ตัวอย่างของกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การส่งเสริมการรู้หนังสือและการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2. การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ เป็นการศึกษาที่เสริมต่อจากการศึกษาพื้นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและเจตคติอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ และการเตรียมที่จะศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

3. การพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อการประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่น การสร้างผู้ประกอบการขนาดย่อมและอาชีพอิสระ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับจ้างในตลาดแรงงานและการปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลยิ่งขึ้น

4. การสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติในสังคม ซึ่งอาจดำเนินการด้วย การพัฒนาแหล่งความรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น การจัดตั้งห้องสมุดประชาชนจังหวัด อำเภอ การสนับสนุนที่อ่านหนังสือวัด การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ และวิทยาการ โดยผ่านรายการวิทยุ โทรทัศน์ หอกระจายข่าวและนิทรรศการ การสนับสนุนผู้รู้ในสังคม เพื่อนำศักยภาพ ความชำนาญ และภูมิปัญญาทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาเผยแพร่ให้กับประชาชน

กิจกรรมทั้ง 4 ประการที่กล่าวข้างต้นนี้อาจจัดเป็นเอกเทศ หรือสอดแทรกกับกิจกรรมพัฒนาในส่วนรวม ทั้งนี้อาจมีรูปแบบในการจัดที่หลากหลายตามสภาพและกลุ่มเป้าหมาย

การให้ความรู้และทักษะอาชีพ

เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการทำงานและการประกอบอาชีพ โดยมุ่งที่จะพัฒนาทักษะการทำงานในชีวิตประจำวัน การพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการพึ่งพาตนเอง และการพัฒนาความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดกิจกรรมการให้การศึกษาในลักษณะนี้ ในรูปของการอบรมเพิ่มพูนความรู้ การฝึกทักษะอาชีพในหลักสูตรวิชาระยะสั้น การจัดกลุ่มสนใจ ฯลฯ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น มุ่งตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงมีลักษณะของเนื้อหาที่ใกล้ชิดกับชุมชนชนบทเป็นพิเศษ โดยนำเอาสภาพและปัญหาของชุมชนมาเป็นบทเรียนในการให้ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งตรงกับความต้องการและสภาพของบุคคล

การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบันนั้น มีวิธีการดำเนินงานหลายวิธีด้วยกัน กล่าวคือ

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการเอง ได้แก่ กิจกรรมในสถานศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่ หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ที่ดำเนินการร่วมกับสถานศึกษาในระบบโรงเรียนทั้งกรมสามัญศึกษาและการประถมศึกษาแห่งชาติ

3. ส่งเสริมให้ผู้อื่นดำเนินการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนสนับสนุนเพียงบางส่วน ได้แก่ การให้เอกชน บริษัท โรงงาน สื่อมวลชน รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ เช่น จัดชั้นเรียนการศึกษาสายสามัญในโรงงาน การฝึกวิชาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม การจัดกลุ่มสนใจโดยพัฒนากร หรือเกษตรตำบล การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลบนรถโดยสารประจำทาง

4. การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้จัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยช่วยกระตุ้นส่งเสริมเสนอแนะแนวคิด ในการดำเนินงาน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่เด็กไทยในต่างประเทศ เป็นต้น

นโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ที่ปรากฏในแผนการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 16) นั้น ได้แก่ นโยบายข้อ 4 ที่มุ่งเร่งรัดปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการทำงานของประเทศในอนาคต โดยเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ขาดแคลนและการพัฒนาประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจเลือกช่องทางและการประกอบอาชีพที่เหมาะสม ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้

1. ปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค คำนึงถึงสภาพปัญหา ความต้องการ และโอกาสในการทำงานที่แตกต่างกันของประชาชนในแต่ละพื้นที่
2. เสริมความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมแก่สังคมไทยในอนาคต โดยให้ความสำคัญในเรื่อง
 - 2.1 การสรรหาและพัฒนาสมรรถภาพของผู้สอนและผู้จัดกิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้อง วิชาชีพที่ขาดแคลน และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
 - 2.2 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือให้สอดคล้องกับ วิชาชีพสาขาใหม่ที่จะเริ่มดำเนินการ และซ่อมบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว
3. ให้มีการประสานความร่วมมือการจัดการศึกษาวิชาชีพ ในด้านการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรระหว่างองค์กรของรัฐและเอกชน สถานประกอบการ ชุมชน และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้าน
 - 3.1 มาตรการจูงใจให้สถานประกอบการและหน่วยงานด้านอุตสาหกรรม จัดฝึกแรงงานในระดับฝีมือเป็นพิเศษ
 - 3.2 ส่งเสริมและร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ฝึกวิชาชีพงานทางด้านเทคนิคที่ต้องการความชำนาญเฉพาะอย่าง
4. ริเริ่มแสวงหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการพัฒนาอาชีพแก่แรงงานทั้งฝีมือ การประกอบธุรกิจขนาดย่อม และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม
5. ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพในลักษณะ เรียนไปพร้อมกับการปฏิบัติงานสถานที่ทำงานจริง

6. การดำเนินการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการ รูปแบบ สื่อและเนื้อหา โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ในเรื่องการแนะแนว กิจกรรม และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์โลกของงานอาชีพ เพื่อเป็นช่องทางการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ จริยธรรม และคุณธรรมในการประกอบ การรวมกลุ่มและการรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแผนการศึกษานอกระบบเรียนฉบับที่ 7 จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน และการร่วมมือกันทั้งทางภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคคล ให้มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

ในปีงบประมาณ 2535 ศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัดกาญจนบุรีได้ดำเนินการให้บริการการศึกษานอกระบบเรียนฯ ให้แก่ทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกระบบเรียนจังหวัดกาญจนบุรี. 2535 :18-25)

1. การให้บริการความรู้พื้นฐาน ให้บริการ ดังนี้

- 1.1 การศึกษาผู้หัดแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน
- 1.2 การศึกษานอกระบบเรียนสายสามัญประเภทชั้นเรียน
- 1.3 การศึกษานอกระบบเรียนสายสามัญประเภททางไกล
- 1.4 การศึกษานอกระบบเรียนสายสามัญประเภทตนเอง
- 1.5 โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในหน่วยทหาร

2. การให้บริการความรู้ทักษะอาชีพ ให้บริการ ดังนี้

- 2.1 การจัดกลุ่มสนใจ
- 2.2 การจัดวิชาชีพระยะสั้น
- 2.3 การจัดพัฒนาอาชีพ

3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล ยังไม่ได้ดำเนินการเพราะสภาพพื้นที่ในหน่วยทหาร มีลักษณะเฉพาะ และมีข้อจำกัดหลายประการ ในหน่วยทหารก็ยังมีให้บริการในด้านข่าวสารข้อมูลอยู่แล้ว เช่น ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหน่วย ฯลฯ การให้ข่าวสารข้อมูล มีเพียงการส่งข่าวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทางหน่วยทหารทราบ และประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกันต่อไป

ลักษณะทั่วไปของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะทั่วไปของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งการนำเสนอออกเป็น ประวัติความเป็นมา ลักษณะทั่วไป การจัดกำลังพล และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมา สงครามเวียดนามถือได้ว่าเป็นสงครามที่ยืดเยื้อที่สุดนานประวัติดาวเคราะห์ของโลก และส่งผลกระทบกระเทือนไปทั่วโลก ตั้งแต่ชาติมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา จนไปถึงประเทศยากจนในอินโดจีน รวมทั้งประเทศไทย

โดยที่รัฐบาลไทยในสมัยที่ จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายสนับสนุน ประเทศฝ่ายโลกเสรี ในการปราบปรามการรุกรานของประเทศฝ่ายคอมมิวนิสต์ เพื่อมิให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เข้ามาครอบครองดินแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย และด้วยความร่วมมือของรัฐบาลอเมริกา ประเทศไทยจึงได้ส่งทหารอาสาสมัครจากกองทัพบก จำนวน 1 กรม ไปช่วยรบร่วมกับกองทัพประเทศอื่น ๆ ในประเทศสาธารณรัฐเวียดนามตั้งแต่ พ.ศ.2510

แต่ภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ ยังคงมีระดับการปฏิบัติเพิ่มขึ้นตลอดเวลา รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเวียดนาม จึงได้ขอร้องรัฐบาลไทยให้เพิ่มกำลังทหารเพื่อช่วยในการยับยั้งการรุกรานดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ตกลงใจให้กองทัพบกเพิ่มกำลังจาก 1 กรม เป็น 1 กองพล โดยออกคำสั่งการจัดตั้ง กองพลทหารอาสาสมัคร เมื่อ 14 มกราคม 2510 เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก และมีที่ตั้งอยู่ที่บริเวณ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง ฯ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อดำเนินการวิธีและฝึกทบทวน ก่อนเดินทางไปปฏิบัติราชการในประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม กองพลทหารอาสาสมัครปฏิบัติการณ์รบในประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม จนถึงปี พ.ศ. 2514 จึงได้ถอนกำลังกลับประเทศไทยในเดือนกรกฎาคม 2514 และเสร็จเรียบร้อยในเดือนมกราคม 2515

ด้วยเหตุนี้กองทัพบก จึงได้ออกคำสั่งจัดตั้งจัดตั้งกองพลใหม่ ตามคำสั่ง ทบ.ที่ 90/14 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2514 ขนานนามว่า "กองพลที่ 9" ด้วยเหตุผลว่าเป็นกองพลที่กำเนิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 โดยมีที่ตั้งอยู่ที่บริเวณ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง ฯ จังหวัดกาญจนบุรี กองทัพบกได้ขนานนามว่า "ค่ายกาญจนบุรี" และต่อมา กองทัพบกได้ขอพระราชทานเปลี่ยนนามค่ายเป็น "ค่ายสุรสีห์" ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 25 พฤษภาคม 2533

2. ลักษณะทั่วไป กองพลทหารราบที่ 9 ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2514 อันเป็นวันรัชดาภิเษกแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ 9 แห่งบรมราชจักรีวงศ์ โดยแปรสภาพมาจาก กองพลทหารอาสาสมัคร ที่กลับจากปฏิบัติการรบในประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม และเป็นหน่วยที่ขึ้นตรงของกองทัพบก ต่อมากองทัพบกได้กำหนดให้กองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบกที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน 2524 (กองพลทหารราบที่ 9. 2535 : 1 - 8)

กองพลทหารราบที่ 9 ได้รับการกํานในการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ ตลอดจนเป็นกำลังรบหลักของกองทัพบกที่ 1 และกองทัพบกที่ 2 ในการป้องกันประเทศ รวมทั้งการเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ตามยุทธศาสตร์พระราชทานที่ว่า "ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง"

กองพลทหารราบที่ 9 ได้แปรสภาพเป็นกองพลทหารราบเบา ตามแผนพัฒนาของกองทัพบก เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2531 ซึ่งมีคุณลักษณะเด่น ๆ ที่สำคัญ คือ

1. มีโครงสร้างการจัดองค์การในหน่วยทหารที่ทันสมัย เพื่อให้สามารถใช้ได้จนกระทั่งศตวรรษหน้า
2. มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่สูงในลักษณะของทหารราบ คือ ย่อเยื้องด้วยการเดินเท้า
3. จำนวนกำลังพลลดลง แต่อำนาจกำลังรบสูงขึ้น และมีขีดความสามารถที่จะรับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศได้
4. กำลังพลระดับผู้บังคับหน่วย มีขีดความสามารถในด้านการรู้โจมตีและการกระโดดร่มทุกนาย
5. มีอำนาจการยิงสูงขึ้น โดยเพิ่มอาวุธกลเข้าไปในหมู่ปืนเล็กอีก 2 กระบอก และเพิ่มอาวุธต่อสู้รถถังทุกระดับหน่วย ตั้งแต่หมวด กองร้อย กองพัน และกรม
6. คุณลักษณะที่สำคัญของหน่วย คือ ขีดความสามารถในการรบ

แผนภูมิแสดงการจัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : เอกสารบรรยายสรุปของกองพลทหารราบที่ 9 (9)

เหล่าที่ทหารเกณฑ์สังกัดอยู่ตามแผนภูมิ เป็นหน่วยซึ่งขึ้นตรงกับกองพลทหารราบที่ 9 โดยตรง ในแต่ละกรม กองพัน และกองร้อย ก็จะมีหน่วยการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น ซึ่งแบ่งการจัดกองกำลังพล ได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนบังคับบัญชา
2. ส่วนกำลังรบ
3. ส่วนสนับสนุนการรบ
4. ส่วนสนับสนุนการช่วยรบ

3. การจัดกองพลทหารราบที่ 9 ประกอบด้วย

ส่วนบังคับบัญชา ได้แก่ กองบัญชาการกองพล และกองร้อยของกองบัญชาการกองพล

ส่วนกำลังรบ ประกอบด้วย 3 กรมทหารราบ ได้แก่ กรมทหารราบที่ 9 กรมทหารราบที่ 19 และกรมทหารราบที่ 29

กองพันทหารม้าลาดตระเวน คือกองพันทหารม้าที่ 19 และกองร้อยลาดตระเวนระยะไกล 1 กองร้อย

กำลังพลของกรมทหารราบที่ 9 และ 29 นั้น บรรจุกำลังพลเต็มอัตรา กรมละ 3 กองพันทหารราบ ส่วนกรมทหารราบที่ 19 บรรจุอัตราโครงสร้างซึ่งปรับเข้ากับระบบกำลังสำรอง มีการสะสมยุทธโศภณ และฝึกกำลังพลสำรองให้สามารถขยายหน่วยได้ตามความจำเป็นของสถานการณ์

ส่วนสนับสนุนการรบ ประกอบด้วย

กรมทหารปืนใหญ่ที่ 9

กองพันทหารช่างที่ 9

กองพันทหารสื่อสารที่ 9

กองร้อยปืน กองพลทหารราบที่ 9

ส่วนสนับสนุนทางการช่วยรบ ประกอบด้วย

กรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9 และกองร้อยทหารสารวัตร กองพลทหารราบที่ 9 สำหรับกรมสนับสนุน ฯ นั้น ให้การสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุง การขนส่ง และการบริการทางการแพทย์

ขีดความสามารถของกองพลทหารราบที่ 9 สามารถทำการรบเป็นอิสระได้ 72 ชั่วโมง โดยไม่ต้องมีกำลังส่งเพิ่มเติม ปฏิบัติการในภูมิประเทศ และสภาพอากาศที่ยากลำบากได้ ปฏิบัติการรบแบบจู่โจมและการยุทธเคลื่อนที่ทางอากาศได้อย่างจำกัด นอกจากนั้นยังสามารถเคลื่อนย้ายทางอากาศได้ 1 หมวดปืนเล็กต่อท้ายปืน และเคลื่อนย้ายทางพื้นดินได้ 1 กรมทหารราบต่อเที่ยว ด้วยยานพาหนะในอัตราของกองพล

การฝึกของกองพลทหารราบที่ 9 ได้กำหนดนโยบายในการฝึกให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งกองพล โดยมุ่งเน้นในเรื่องสมรรถภาพร่างกายของทหารเป็นบุคคลพิเศษ การฝึกเพื่อส่งเสริมให้กำลังพลมีลักษณะการเป็นผู้นำ มีความอดทน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และหนทางหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถของผู้บังคับหน่วยขนาดเล็กที่จะกระทำได้ดีโดยการฝึกจู่โจมกำลังพลระดับผู้บังคับหมู่ขึ้นไปของกองพลทหารราบที่ 9 ทุกนาย จะต้องผ่านการฝึกหลักสูตรจู่โจม และหลักสูตรส่งทางอากาศทั้งสิ้น ซึ่งกองทัพบกได้อนุมัติให้ส่งกำลังพลไปเข้ารับการฝึกในหลักสูตรดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษ ตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา

การฝึกตามวงรอบประจำปีของกองทัพบก ถึงแม้ว่าการฝึกของหน่วยต่าง ๆ ในกองพลทหารราบที่ 9 ในอดีตที่ผ่านมาจะได้รับชื่อเสียงจากกองทัพบกหลายหน่วย อาทิเช่น การประเมินการฝึกเป็นหน่วยกองร้อยของเหล่าทหารราบ ทหารปืนใหญ่ และการประเมินผลการฝึกเป็นหน่วยกองพันของเหล่าทหารราบ ทหารม้า และทหารปืนใหญ่ แต่ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายเสนาธิการในกองพลทหารราบที่ 9 ตระหนักดีอยู่เสมอว่า จะต้องพัฒนาการฝึกให้มีระดับที่ได้มาตรฐานให้เหมาะสมกับผู้บังคับหน่วยตามขอบความไว้วางใจกองพลทหารราบที่ 9 เป็นหน่วยที่มีความพร้อมรบและเพื่อให้มีความมั่นใจว่า เมื่อสถานการณ์ของประเทศจำเป็นต้องใช้หน่วยเข้าแก้ปัญหาแล้ว ผลการปฏิบัติของหน่วยจะบรรลุภารกิจที่ได้มอบหมาย ซึ่งในปัจจุบันกองพันทหารราบที่ 9 ได้เน้นให้มีการฝึกในลักษณะของการฝึก 2 ฝ่ายโดยให้เสรีกับผู้บังคับหน่วยในการแก้ปัญหา หรือเลือกแบบของการดำเนินกลยุทธ์ และเน้นให้หน่วยได้มีการฝึกตามเทคนิคของทหารราบเบา

นอกจากนี้กองพลทหารราบที่ 9 ยังได้เปิดการศึกษาขึ้นในกองพลอีก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ของนายทหารสัญญาบัตรทุกระดับชั้น หรือแม้แต่การเพิ่มพูนความรู้ให้กับนายทหารชั้นประทวนในหลักสูตรต่าง ๆ และยังสามารถส่งเสริมกำลังพลทุกระดับ ให้ได้รับการศึกษาทางวิชาการทั้งทางทหารและพลเรือน นอกจากนี้ยังส่งเสริมกำลังพลให้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาราชการ โดยจัดหาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องมาไว้ในห้องสมุดของกองพลทหารราบที่ 9

4. การปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

1. เป็นหน่วยที่ปฏิบัติตามโครงการ หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ไทย-พม่า ในเขตรับผิดชอบตั้งแต่จังหวัดกาญจนบุรีจนถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดตั้งกองกำลังป้องกันตนเองชายแดนขึ้น รวม 21 หมู่บ้าน ซึ่งตั้งอยู่ตามแนวชายแดน ตรงช่องทางสำคัญ ๆ เพื่อเป็นด่านหน้าในการแจ้งเตือน และดำเนินการในด้านการข่าว ก่อนที่จะใช้กำลังรบหลักเข้าแก้ไขสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังมีการจัดระบบประชากร ระบบป้องกัน ระบบพัฒนาไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้สมาชิกในหมู่บ้านมีความเป็นปึกแผ่น มีความเข้มแข็งคล้ายทหาร และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีพ

2. จัดตั้งที่บัญชาการควบคุมชายแดน ไทย-พม่า ภาค 1 เพื่อปฏิบัติภารกิจในการรักษาความมั่นคงทางด้านตะวันตก อันได้แก่ การเฝ้าตรวจและควบคุมชายแดน การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน การป้องกันชายแดน และการป้องกันประเทศภายใต้นโยบายและการควบคุมของกองทัพบก

ภาคที่ 1 และศูนย์ควบคุมชายแดน ไทย-พม่า ภาค 1 ซึ่งจะเข้ามาควบคุมและมาอำนวยความสะดวกปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์ที่เห็นว่ามีจำเป็น

3. ดำเนินการจัดตั้งกองบัญชาการติดตามสถานการณ์ของกองพลทหารราบที่ 9 ขึ้น ซึ่งมีหน้าที่ในการ ควบคุมบังคับบัญชา อำนวยการและกำกับดูแลหน่วยรอง ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยเหนือและหน่วยงานอื่นๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกีดกันประเทศและพร้อมแปรสภาพเป็นที่บัญชาการทางยุทธวิธีตามแผนยุทธการของกองพลได้ทันที ซึ่งในการปฏิบัติจะมีฝ่ายเสนาธิการของกองพลประจำอยู่ ณ ที่นี้ตลอดเวลา

4. จัดกำลัง 1 กองพันผสมเตรียมพร้อมของกองทัพนาคที่ 1 เพื่อใช้ให้เป็นหน่วยตอบโต้สถานการณ์ในพื้นที่ตามแนวชายแดน ไทย-พม่า และเป็นกองหนุนทั่วไปตามแผนการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 นอกจากนั้นยังต้องเตรียมการปฏิบัติการงานการสนับสนุนให้กองทัพนาคอื่นตามภารกิจที่ได้รับมอบ

5. ดำเนินการฝึกพลสำรองตามแผนเรียกพล ซึ่งเตรียมกำลังพลไว้ในกรณีฉุกเฉินและจำเป็น ต้องเรียกทหารกองหนุนเข้าประจำการ โดยดำเนินการฝึกในระบบสาม - สาม - สี่ ตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา นอกจากนี้ ทางกองพลยังได้จัดตั้งหน่วยที่เลี้ยงให้กับหน่วยกองหนุนของกองทัพบกอีกด้วย

การจัดการศึกษาสายอาชีพทางกองพลทหารราบที่ 9

กองพลทหารราบที่ 9 ได้ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารเกณฑ์ขณะเข้าประจำการต่อเนื่องกันมานานแล้ว แต่ยังคงหลักสูตรที่ชัดเจน อุปกรณ์ และบุคลากรในการสอนส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนสาร์พัตซัง และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน วิชาชีพที่เปิดสอนส่วนใหญ่ก็จัดตามความพร้อมของหน่วยงาน และเป็นวิชาชีพด้านอุตสาหกรรม เช่น งานช่างเชื่อมโลหะ งานช่างปูนและเหล็กคัต และงานช่างไม้ เป็นต้น โดยจัดฝึกอบรมวิชาชีพดังกล่าวเป็นเวลา 3 - 6 เดือน หลังจากเสร็จสิ้นหลักสูตรการฝึกของกองพลทหารราบที่ 9 เพื่อเป็นการส่งเสริม และพัฒนาอาชีพต่าง ๆ ให้กับทหารเกณฑ์เมื่อปลดประจำการ ต่อมา ทางกองทัพบกได้มีการสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับพลทหารเกณฑ์กองประจำการ กำลังพล และครอบครัว โดยจัดสรรงบประมาณค่าช่วยฝึกวิชาสาขาวิชาต่าง ๆ และค่าตอบแทนวิทยากรสำหรับ

บุคคลภายนอก (คำสั่งกองทัพบก ที่ 458/35) โดยโอนงบประมาณการฝึกอบรมวิชาชีพให้กับหน่วยที่เปิดการอบรมวิชาชีพสำหรับทหารเกณฑ์กองประจำการ กำลังพล และครอบครัว ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดฝึกอบรมและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ตรงกับนโยบายของกองทัพบกที่จะส่งเสริมให้ทางพลทหาร เกณฑ์กองประจำการ ได้มีโอกาสทางการศึกษาการฝึกวิชาชีพ ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมและอยู่ภายใต้เงื่อนไขการประสานงานที่สามารถกระทำได้เป็นอย่างดี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ถึงแม้ว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียนจะมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขวางและกระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่กรมการศึกษานอกโรงเรียนก็มีกำลังไม่เพียงพอต่อการที่จะจัดการศึกษาให้ได้ทั่วถึงและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้วยเหตุนี้แนวการจัดการศึกษาอาชีพจึงมักจะถือเอาการจัดงานแนวราบมากกว่าในแนวตั้งคือ การให้ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพแทนการฝึกทักษะจนถึงขั้นชำนาญพิเศษ ซึ่งต้องใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอัตรากำลังเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมไปติดตามผลการปฏิบัติงาน จึงมักมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาวิชาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้ที่ได้รับการฝึกอาชีพไปแล้ว ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพได้และถือว่าเป็นการลงทุนที่ได้ผลไม่คุ้มค่า ซึ่งในเรื่องนี้มักมีการถกเถียงกันอยู่ระหว่างนักเศรษฐศาสตร์กับนักการศึกษา สำหรับนักศึกษานั้นไม่ยินดีให้มีการวิเคราะห์การลงทุนทางการศึกษากับผลประโยชน์ที่ได้รับ เพราะความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไม่สามารถตีค่าออกมาได้ว่าสิ่งที่ได้จากการศึกษาในครั้งหนึ่งอาจจะมีประโยชน์ต่อสังคมเลย แต่มีคุณค่ามหาศาลต่อตนเอง ในทัศนะของนักการศึกษาถือว่าเป็นการบริโภคมิใช่การลงทุน ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์มักมีความเห็นตรงกันข้ามอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม ในยามที่บ้านเมืองกำลังประสบกับปัญหาการว่างงานของประชากรโดยทั่วไปและนับวันปัญหามีความรุนแรงขึ้น รัฐบาลมีความจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่ายเพื่อ

คลี่คลายปัญหาให้น้อยลง กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีหน้าที่โดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงเกิดแนวความคิดในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพขั้นในกลุ่มของนักการศึกษา เพื่อช่วยแก้ปัญหาการว่างงานดังกล่าว

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพงานทำ จากปัญหาการว่างงานของประชากรโดยทั่วไปกับการมีงานทำ เป็นจุดที่ทำให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มพิจารณาความเหมาะสมของระบบและวิธีการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และทำให้เกิดแนวคิดต่าง ๆ ในการที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการศึกษา ให้สอดคล้องกับการมีงานทำและการประกอบอาชีพมากขึ้น สำหรับประยูร ศรีประสาธน์ (2528 : 98 - 205) ได้ให้แนวคิดหลักในการพิจารณาจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพหลักของคนไทย อาชีพหลักของคนไทยในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ยังคงเป็นอาชีพทางเกษตรกรรม แต่เป็นเกษตรกรรมแผนใหม่ที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม โดยเกษตรกรต้องมีความรู้เรื่องการคัดเลือกพันธุ์พืช การตลาดการจําแนกคุณภาพของผลผลิต และการแปรรูปผลผลิต

อุตสาหกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านการส่งออกประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศถึงอุตสาหกรรมและเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมแปรรูป สินค้าสำเร็จรูป การสร้างอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เกิดขึ้นในบริเวณชายฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมเหล็ก ปูนเคมี ไรซินาออส ระเบิด และเบรคเคมิก นอกจากนี้จะมีอุตสาหกรรมขนาดย่อม อันมีผลผลิตด้านปศุสัตว์ภาคเพื่อส่งเสริมการจ้างแรงงาน โดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอาชีพหลักของคนไทยดังกล่าวต้องเป็นระบบการศึกษาที่พัฒนาบุคคลให้มีทักษะทางวิชาชีพอย่างแท้จริง ต้องนำเอาการศึกษานอกโรงเรียนและการฝึกหัดระหว่างปฏิบัติการมาซึ่งฝึกฝนให้มีความชำนาญพิเศษ

2.2 แนวคิดในการแก้ปัญหาคนว่างงาน มีแนวทางอยู่ 3 ประการ ประการแรกได้แก่ การขยายสวัสดิการสังคม เน้นการพัฒนาชนบท การวางแผนครอบครัว มีการวางแผนและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี ประการที่สองได้แก่ การส่งแรงงานออกไปทำงานต่างประเทศและประการที่สามได้แก่การสร้างงานขึ้นมาใหม่ภายในประเทศ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถและระดับฝีมือของผู้สำเร็จการศึกษา การจัดการศึกษาต้องเน้นไปในลักษณะที่มุ่งให้ผู้จบการศึกษาในแต่ละระดับออกไปประกอบอาชีพได้เป็นส่วนใหญ่ ไม่จัดการศึกษาในลักษณะต่อเนื่องให้ผู้เรียนมุ่งศึกษาต่อไปเรื่อย ๆ

2.4 การจัดการศึกษาวิชาอาชีพนอกโรงเรียน ควรมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาอาชีพนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง การจัดการเรียนการสอนให้มีความคล่องตัว มีบรรยากาศในการกระตุ้นให้เกิดความริเริ่มและสร้างสรรค์ และเกิดความชำนาญในวิชาอาชีพ เปิดโอกาสให้หน่วยงานและสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพเฉพาะอย่าง และต้องมีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน

2.5 การส่งเสริมการมีงานทำ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีการจัดหางานโดยถือว่าการจัดหางานของผู้สำเร็จการศึกษานั้นเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของสถานศึกษา จัดให้มีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างสถานศึกษากับภาคเอกชนและท้องถิ่น ทั้งในรูปของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องสนองความต้องการของท้องถิ่น และในรูปของการร่วมมือในการฝึกงาน และการหางานของผู้ที่สำเร็จการศึกษา

ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งแรงงานไปต่างประเทศให้ชัดเจนตลอดจนคุณสมบัติของแรงงานที่ต้องการ เพื่อสถานศึกษาจะฝึกความชำนาญพิเศษให้ตรงตามความต้องการ ต้องสร้างปัจจัยส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสประกอบอาชีพส่วนตัวได้ การศึกษานอกโรงเรียนต้องเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง สามารถคิดแปลงพัฒนาอาชีพและผลผลิตที่ก้าวหน้าอยู่เสมอ ควรมีมาตรการให้ผู้จบชั้นประถมศึกษากลับเข้ามาฝึกอาชีพเพิ่มเติมเป็นระยะ ๆ

2.6 การวิจัยและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาชนบท ควรส่งเสริมการวิจัยและกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการพัฒนาอาชีพ และการดำรงชีวิตในท้องถิ่นได้ ต้องหาวิธีฝึกบุคลากรที่จะอุทิศตัวเพื่อการฝึกอาชีพและพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. แนวคิดและทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1943 : 370 - 396) วางหลักไว้ว่า ผู้ปฏิบัติงานจะถูกจูงใจหรือกระตุ้นให้การปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างที่อยู่ภายในทฤษฎีนี้จะต้องอยู่บนสมมุติฐานสำคัญ 3 ประการ คือ

3.1 มนุษย์มีความต้องการ และความต้องการนั้นจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะความต้องการที่ยังไม่ได้ตอบสนองความพอใจเท่านั้น ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นแรงจูงใจอีก

3.2 ความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะถูกจัดลำดับความสำคัญจากความสำคัญเบื้องต้นไปจนถึงความต้องการที่มีความสลับซับซ้อน

3.3 บุคคลจะมีความต้องการในระดับต่อไปเมื่อความต้องการในระดับต่ำกว่าได้รับการตอบสนองความพอใจตามสมควรแล้ว

มาสโลว์ ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ (Human Needs) ไว้เป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เช่น ความหิว ความกระหาย มีที่พักอาศัย เพศ ฯลฯ
2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Need For Safety)
3. ความต้องการทางด้านสังคมหรือความรัก (Need For Love)
4. ความต้องการเกียรติ (Need For Self Esteem) เช่น การได้รับการยอมรับนับถือ
5. ความต้องการที่จะแสดงความสามารถของตนให้เกิดผลต่อสังคม (Need For Self - Actualization)

ดังนั้น การที่ทหารเกณฑ์จะตัดสินใจเลือกศึกษาวิชาชีพรายใดจากหน่วยจัดของกองพลทหารราบที่ 9 หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เช่น ความพอใจต่อความก้าวหน้าของวิชาชีพที่ได้รับ

สำหรับ รนลส์ (สัวัดน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104 ; อ้างมาจาก Malcolm S. Knowles. 1970) เป็นนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษา ผู้ใหญ่คือความต้องการการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการทางด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self - Actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตนเองนั้นน่าสงสารมาก เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตนเองทำให้คุณค่าอื่น ๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษา พบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้จะมีการปรับตัวได้ดีกว่า คนที่ไม่สามารถหาแนวทางอื่น ๆ ได้

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Need for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่า สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ถ้าหากความต้องการด้านความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนอง จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ (The Need for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญกับภัย ความเสี่ยง และอาจเบื่อหน่ายต่องานประจำ (Routine) จนเกิดความสับสนวุ่นวาย มีอาการเหนื่อยอ่อน ทำให้เกิดความต้องการได้รับประสบการณ์และแนวคิดใหม่ ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Need for Affection) ทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการได้รับผลสำเร็จ ในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่า เป็นความต้องการทางด้านสังคม มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือลักษณะก้าวร้าวแสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการด้านนี้ ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพ และความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีความเข้าใจความต้องการเหล่านี้ จะมีส่วนช่วยให้ทหารเกณฑ์ลดปัญหาต่าง ๆ ลงได้อย่างมาก โดยการจัดโปรแกรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การเมือง โดยการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและทำให้เกิดบรรยากาศความเป็นกันเองมากที่สุด

4. **ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพ (Vocational Development)** เป็นพัฒนาการด้านหนึ่งของบุคคล เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลาต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิตของบุคคล ในการที่จะพัฒนาค่านิยมของอาชีพ การก่อตัวของรูปแบบอาชีพ การเรียนรู้ถึงโอกาสที่จะเป็นไปได้ของอาชีพนั้น อัตราของการพัฒนาการขึ้นอยู่กับลักษณะทางจิตวิทยา สรีรวิทยาของบุคคล และเงื่อนไขในสิ่งแวดล้อม ตลอดจนบุคคลสำนึกในชีวิตของเขา โดยทั่วไปพัฒนาการทางอาชีพจะพัฒนาไปตามลำดับขั้นในแต่ละช่วงชีวิต บุคคลจะต้องพัฒนางานตามขั้น พัฒนาทางอาชีพเฉพาะอย่างได้สำเร็จจึงนับว่ามีวุฒิภาวะทางอาชีพนั้น เช่น

กินซ์เบิร์ก (Ginzberg, 1966 : 47 - 57) ผู้ตั้งทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg's Theory of Vocational Development) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกอาชีพว่า

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) ที่ต่อเนื่องไม่ใช่เป็นการตัดสินใจแต่ละครั้งในแต่ละวัน จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน
2. การเลือกอาชีพเป็นขั้นตอนไม่ย้อนกลับ (Inreversible) กล่าวคือในการตัดสินใจแต่ละครั้งในกระบวนการเลือกอาชีพนั้นจะเกิดขึ้นตามอายุและพัฒนาการของแต่ละบุคคล จะขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของอาชีพในระยะแรก ๆ
3. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่จบลงด้วยการยอม (Compromise) ระหว่างความปรารถนาของบุคคลที่จะเลือกให้สนองความต้องการและความสนใจ และเหมาะสมกับความสามารถของเขาให้มากที่สุด สมควรตระหนักถึงสภาพความจริงและข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น

ซูเปอร์ (Super, 1974 : 32 - 34) ได้เสนอหลักการที่สำคัญของทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพไว้ 10 ประการ คือ

1. บุคคลมีความแตกต่างในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะ
2. บุคคลมีความสามารถเฉพาะตัวที่เหมาะสมกับอาชีพจำนวนหนึ่ง
3. อาชีพแต่ละอาชีพ จะมีแบบแผนของลักษณะความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะที่ทำให้บุคคลแต่ละคนเหมาะสมกับอาชีพที่แตกต่างกัน และอาชีพแต่ละอาชีพเหมาะสมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกันในหลายประการ
4. การตัดสินใจเลือก และปรับตัวของบุคคล จะต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากความสนใจในอาชีพ ความสามารถทางอาชีพและสถานการณ์ที่บุคคลดำรงชีวิตและทำงาน ตลอดจนความนึกคิดของตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและประสบการณ์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้เกิดการเลือกและการปรับตัวในอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
5. กระบวนการพัฒนาการทางอาชีพ เป็นกระบวนการตลอดชีวิตเป็นไปตามลำดับขั้น คือ ขั้นของการเจริญเติบโต ขั้นของการสำรวจ ขั้นของการพัฒนาการทางอาชีพเหล่านี้ อาจแบ่งเป็นช่วงย่อย ๆ ได้แก่ ระยะการสำรวจอย่างเพื่อฝัน ระยะการสำรวจที่ยังไม่มีการตัดสินใจอย่างแน่นอน ระยะการสำรวจอย่างจริงจัง ระยะการประกอบอาชีพที่ถาวร โครงการทดลองปฏิบัติงาน และระยะการประกอบอาชีพที่ถาวร
6. ลักษณะของแบบแผนอาชีพ การเลือกอาชีพและความมั่นคงทางการงานขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว สติปัญญา ลักษณะบุคลิกลักษณะ ตลอดจนโอกาสที่แต่ละบุคคลจะได้รับในอาชีพ
7. การช่วยให้บุคคลได้เข้าใจ ตระหนักถึงวุฒิภาวะ ความสามารถ ความสนใจ และการช่วยให้มีการทดสอบในสถานการณ์จริง ตลอดจนการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับตนเอง จะเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพบุคคล
8. กระบวนการพัฒนาการทางอาชีพ เป็นการพัฒนา และเป็นผลของความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของความถนัด ระบบประสาท โอกาสในการแสดงหลายบทบาท และการประเมินว่า การแสดงบทบาทนั้น ได้รับการยอมรับจากบุคคลโดยทั่วไปมากน้อยเพียงไร
9. การพัฒนาการทางอาชีพ เป็นการรวมขอมระหว่างบุคคลและปัจจัยทางสังคมระหว่างความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และสภาพความเป็นจริงเป็นการบทบาทประการหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นบทบาทตามความเพื่อฝัน ในกระบวนการให้คำปรึกษา หรือในกิจกรรมของชีวิต เช่น ในชั้นเรียน ในการทำงานพิเศษ และในการเข้าทำงาน

10. ความพึงพอใจในงานและความพึงพอใจในชีวิต ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้มีการแสดงออกถึงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ และค่านิยมของงานอย่างเพียงพอมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับชีวิตของงาน สภาพการทำงาน และวิถีชีวิตซึ่งบุคคลสามารถแสดงบทบาทชนิดที่ตนเห็นว่าเป็นความพอใจและเหมาะสม

ซีคอร์ด และแบคแมน (กฤษณา วงษาสันต์. 2524 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Secord and Backman. 1970 : 89) ได้เสนอว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกอาชีพของมนุษย์ คือ ค่านิยมของอาชีพ (Occupational Values) นั้น โดยบุคคลใดจะเลือกประกอบอาชีพใดหรือเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาต่ออาชีพอื่นอย่างไร มากน้อยเพียงใด ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ คือ ภูมิหลังต่างๆ เช่น อาชีพของบิดา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฯลฯ รวมทั้งความสามารถทางกายภาพและสติปัญญา ตลอดจนสภาพการจ้างงานในตลาดแรงงาน

5. แนวคิดการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยทหารในต่างประเทศ ทอมป์สัน (Thompson. 1965 : 50 - 60) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหารของประเทศนิวซีแลนด์ว่า เริ่มจัดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1942 โดยหน่วยจัดการศึกษาและสวัสดิการของกองทัพบก มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ทหารหลังสงคราม ก่อนที่จะปลดประจำการออกไป ซึ่งมีแนวทางการจัด ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้เป็นรายบุคคล โดยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากโรงเรียน วิทยาลัยเทคนิค และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ช่วยจัดการศึกษาและอบรมตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนั้นยังให้ความช่วยเหลือในเรื่องแบบเรียนด้วย

2. จัดารูปของการอภิปรายกลุ่ม โดยเชิญวิทยากรมาร่วมอภิปราย และอภิปรายจากภาพยนตร์ หรือหนังสือ

3. จัดให้มีการศึกษา โดยออกวารสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป และการค้นพบใหม่ ๆ

4. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นในหน่วยทหาร เช่น กลุ่มวัฒนธรรม กลุ่มการดนตรีและละคร เป็นต้น นอกจากนั้นยังอำนวยความสะดวกในการใช้วิทยุกระจายเสียงและห้องสมุดด้วย

ฮูล และคนอื่น ๆ (Houle and others. 1974 : 121 - 129) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษานานหน่วยทหารของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารก่อนปลดประจำการ เนื่องจากสหรัฐอเมริกาได้ประสบกับปัญหาหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ทหารที่ปลดประจำการแล้ว ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก และมีปัญหาในการประกอบอาชีพด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เกิดการวางแผนเพื่อ จัดการศึกษาให้กับทหารหลังสงครามโลก นอกจากนั้นทางราชการยังเห็นว่า การฝึกวิชาการทหารอย่างหนัก และเคร่งเครียดทุกวัน มิได้ทำให้ผลการฝึกก้าวหน้าขึ้นกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น จึงควรจัดเป็นโครงการการศึกษาขึ้นในกองทัพโดยแบ่งเวลาจากตารางฝึกทางทหารประจำวัน โครงการการศึกษานี้ในกองทัพนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมทหารแต่ละคนให้สามารถเข้ากับสังคมภายนอกได้หลังจากปลดประจำการไปแล้ว ทหารทุกคนจะได้รับการฝึกทางด้านวิชาชีพหรือความชำนาญในอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือให้ความรู้พื้นฐานเพื่อที่จะนำไปใช้ด้านวิชาชีพได้ นอกจากนั้น ยังให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับปัญหาปรับตัวในสังคม การฝึกอบรมต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการฝึกทางทหาร

วิชาที่จัดให้ศึกษามีอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทวิชาทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพแต่ละคนให้เข้ากับสังคมภายนอกได้ อีกประเภทหนึ่งคือ วิชาเฉพาะอย่างเกี่ยวกับงานอาชีพ เพื่อปรับปรุงสมรรถภาพในการทำงานหรือ การฝึกอบรมเฉพาะอย่างเพื่อไปศึกษาต่อ การศึกษาทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพนั้น ประกอบด้วย

1. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพงานอาชีพต่าง ๆ และการฝึกที่จำเป็นสำหรับงานอาชีพนั้น ๆ

2. เรื่องเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ และปัญหาในประเทศ ปัญหาในท้องถิ่น รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และเศรษฐกิจด้วย

3. ความรู้เกี่ยวกับปัญหามานาชาติ ซึ่งสหรัฐอเมริกากำลังประสบอยู่

ส่วนการฝึกทางด้านวิชาเฉพาะนั้น เป็นการฝึกอาชีพให้เป็นรายบุคคล ตามความสนใจและความสามารถ และฝึกเพื่อปรับปรุงสมรรถภาพ หรือฝึกความชำนาญเพิ่มเติมและสอนเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ด้วย

โนลส์ (Knowles. 1962 : 97 - 103) ได้กล่าวถึง การจัดการบริการการศึกษา นอกโรงเรียนในหน่วยทหาร ซึ่งเห็นว่า ทางกองทัพได้จัดการศึกษาให้ทหารก่อนปลดประจำการทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

เดออิง และ วินน์ (De Young and Wynn. 1964 : 222 - 245) ก็ได้พูดถึงการศึกษานานหน่วยทหารของกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศว่า เป็นงานใหญ่ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ทหาร

และในปี ค.ศ. 1969 เวนน์ (Venn. 1969 : 109 - 111) ได้เล่ารายละเอียดเอาไว้ว่า ในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทหาร นับว่าเป็นหน่วยงานใหญ่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ทหาร โดยเฉพาะงานอาชีพที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งในแต่ละปีทางกองทัพได้ส่งทหารเป็นจำนวนมากเข้าอบรมทางด้านวิชาชีพ โดยร่วมมือกับวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย รับนักศึกษาให้เข้าเรียน มีรายวิชาต่าง ๆ ให้เลือกเรียนมากมาย แต่ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวกับการปรับปรุงอาชีพ นอกจากนั้น ทางกองทัพยังได้เตรียมงานที่ใช้วิชาชีพเหล่านั้นให้กับทหารที่เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งในการนี้ทางกองทัพได้ร่วมมือกับสถาบันทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่า ในตลาดแรงงานมีเจ้าหน้าที่เทคนิคกว่าหนึ่งหมื่นคนเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมมาจากงานด้านเทคนิคของกองทัพ จะเห็นได้ว่า กองทัพเป็นแหล่งฝึกอาชีพด้านเทคนิคที่สำคัญ และเป็นแหล่งฝึกช่างระดับชำนาญงานให้กับตลาดแรงงาน ในขณะเดียวกันก็มีการฝึกอบรมด้านอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ทหารสามารถใช้ชีวิตอย่างพลเรือนได้เมื่อปลดประจำการออกไปแล้ว การดำเนินงานนี้มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานทหาร และสถาบันพลเรือนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการแก่บุคคล อันเป็นการพัฒนาประเทศในด้านอาชีพ

ในประเทศอิสราเอลได้มีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทางด้านวิชาชีพให้แก่ทหาร ซึ่งมานน์ (Mann. 1962 : 42 - 46) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่เข้าปอาศัยอยู่ในอิสราเอลในฐานะที่เป็นประชาชนของประเทศนั้น มิใช่แต่จะมีใบรับรองเพียงอย่างเดียว ทางกองทัพก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้อพยพเข้ามากลายเป็นประชาชนของรัฐโดยสมบูรณ์ ประชาชนอิสราเอลไม่ว่าหญิงหรือชาย จะถูกเกณฑ์เป็นทหารตั้งแต่อายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ผู้ชายจะเข้าประจำการในกองทัพเป็นเวลา 2 ปีครึ่ง และผู้หญิงเข้าประจำการ 2 ปี หลังจากนั้นก็จะปลดประจำการ แม้ว่าจะปลดประจำการเป็นทหารกองหนุนแล้ว ผู้ชายที่มีร่างกายแข็งแรงจะต้องมารับการฝึกทหาร ปีละ 1 เดือน จนกระทั่งอายุ 49 ปี ส่วนผู้หญิงที่เป็นโรคหรือแต่งงานแล้ว แต่ไม่มีลูกจะเป็นทหารกองหนุนอยู่จนอายุ 34 ปี

ในกองทัพนอกเหนือจากวิชาการสอนทหารแล้ว ทุกคนจะต้องเรียนรู้ภาษาอิสราเอล ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การอนามัย และคณิตศาสตร์เบื้องต้น นอกจากนั้น ยังมีหลักสูตรเร่งรัด เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ เพื่อให้ทหารสามารถนำไปประกอบอาชีพได้เมื่อปลดประจำการไปแล้ว กองทัพอิสราเอลจึงได้รับการขนานนามว่า "มหาวิทยาลัยแห่งชาติ"

ในประเทศอิหร่าน แม้ว่าจะมีการจัดฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพให้กับทหาร แต่ก็ได้ฝึกอบรมด้านการอ่านออกเขียนได้ เพื่อให้ทหารออกไปเป็นครูสอนชาวบ้านอีกต่อหนึ่ง โครงการนี้เริ่ม ในปี ค.ศ. 1963 (UNESCO. 1970 : 58 - 60) โดยฝึกอบรมทหารอาสาสมัครเป็นเวลา 4 เดือน แล้วจัดส่งทหารไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อสอนให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ตามโครงการรณรงค์การไม่รู้หนังสือของประชาชน อาสาสมัครเหล่านี้จะเป็นผู้นำด้านสังคมและ พัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้าน รวมทั้งปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชนด้วย

โบร์ฮัมมานเนช (Borhammanesh. 1973 : 51 - 57) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง การศึกษาของประเทศอิหร่านว่า ประเทศอิหร่านมีปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนผู้ใหญ่นับหมื่น และ ได้แก้ปัญหานี้ โดยการให้ทหารเกณฑ์ที่มีพื้นฐานความรู้ดีไปสอนหนังสือ โดยการอบรมทหารอาสาสมัคร เป็นเวลา 4 เดือน แล้วจัดส่งทหารไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศเพื่อสอนให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ปรากฏว่า โครงการนี้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานด้วยดี

เอกสารและงานวิจัยด้านการศึกษานอกโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง

ในการประชุมการศึกษาระหว่างชาติ ครั้งที่ 35 ณ กรุงเจนีวา (นิพนธ์ ศศิธร และ คนอื่น ๆ. 2518 : 10) ซึ่งมีประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมถึง 96 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ผลการประชุมตอนหนึ่งได้กล่าวถึงความจำเป็นในการศึกษาว่า "ควรจะมีการสอนวิชาชีพในกองทัพบก คือสอนวิชาชีพแก่ผู้ที่ถูกเกณฑ์มาเป็นทหาร เมื่อพ้นกำหนดการเป็นทหารไปแล้วก็จะได้มีอาชีพติดตัว"

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการ ของ ทวิช บุญญาวัฒน์ (2509 : 58 - 60) ได้เสนอแนะให้กระทรวงกลาโหมกำหนดนโยบายจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ทหารกองประจำการ รวมทั้งความรู้วิชาสามัญสำหรับผู้ที่ไม่อ่านเขียนไม่ได้ และ

ความรู้ทางด้านวิชาชีพด้วย ซึ่งวิชาชีพต่าง ๆ เหล่านี้มุ่งหนักไปในทางปฏิบัติเพื่อให้อาชีพการมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการไปหาความชำนาญเมื่อปลดประจำการแล้ว การกำหนดว่าทหารควรจะได้รับการศึกษาวิชาใดบ้างขึ้นอยู่กับ การสำรวจ ประกอบกับการพิจารณาความต้องการของประชาชนและท้องถิ่นที่ทหารมีภูมิลำเนาอยู่ด้วยหลังจากนั้นประมาณ 1 ปี

อรุณ คทวณิช (2510 : 75 - 76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมบำรุงความรู้ วิชาชีพแก่พลทหารประจำการในประเทศไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า "กระทรวงกลาโหมควรจัดส่งเสริมอาชีพให้แก่ทหารกองประจำการ โดยพิจารณาจากหลักสูตรของโรงเรียนอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ" การให้บริการการศึกษาเช่นนี้ เป็นการป้องกันการขาด หนี้ราชการของพลทหารได้วิธีหนึ่งด้วย

เจลิยว รัชตยานนท์ (2510 : 75) ได้วิจัยเรื่อง การขาดหนี้ราชการของพลทหาร พบว่า ทหารส่วนมากเมื่อยังมีได้ถูกเรียกตัวเข้ารับราชการทหาร ต่างก็เป็นหลักในการประกอบอาชีพ หายรายได้เลี้ยง ครอบครัว แต่เมื่อถูกเกณฑ์เข้ามารับราชการทหารแล้ว ทำให้ครอบครัวขาดรายได้ไป และได้เสนอแนะให้กองทัพกจัดอบรมอาชีพให้ทหารเกณฑ์ และเป็นการมุ่งใจให้มีความเต็มใจเข้ารับราชการทหาร ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาขาดหนี้ราชการทหารได้ ยิ่งกว่านั้น การฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ยังก่อให้เกิดศรัทธาและความนิยมในการเข้าเป็นทหารกองประจำการได้อีกด้วย และเป็นประโยชน์แก่ทหารเมื่อปลดประจำการ

ความคิดในเรื่องการจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารเกณฑ์ ยังมีผู้ศึกษาค้นคว้า ต่อมาอีก บสันน์ ภูสาระ (2515 : 41 - 44) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กองทัพกับการให้การศึกษา อาชีพแก่พลทหาร พบว่า กองทัพก็มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารเกณฑ์กองประจำการได้ เพราะมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งมีเครื่องช่วยฝึก วิชาชีพอยู่แล้วอย่างสมบูรณ์ คือ ยุทธบรรณานพยานนั้นเอง ส่วนระยะเวลาการฝึกอาชีพนั้น ควรจัดในระหว่างเดือน เมษายน - พฤษภาคม เพราะเป็นช่วงที่ว่างจากการฝึกวิชาทหาร และควรพิจารณาฝึกวิชาชีพหลายสาขา เช่น วิชาชีพด้านต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการทางอุตสาหกรรม ความรู้ในเรื่องการรักษายาบาลและการอนามัย ซึ่งประชาชนในชนบททั่วไปยังขาดความเข้าใจ ที่ถูกต้อง นอกจากนั้น ควรพิจารณาความต้องการในการฝึกอาชีพตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศด้วย

อีก 2 ปีต่อมา สุรศักดิ์ ยังระดับ (2517 : 50 - 55) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความรู้และอาชีพแก่พลทหาร ได้เสนอผลการวิจัยเป็นเชิงสนับสนุนให้ทางกองทัพอำนวยการศึกษาด้านวิชาชีพแก่ทหารเกณฑ์ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและพื้นฐานความรู้ของทหาร ซึ่งส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ต่ำ โดยเสนอให้จัดวิชาชีพ ดังนี้

1. การสอนวิชาเฉพาะหน้าที่ ซึ่งหน่วยทหารมีเครื่องมือตามลักษณะอยู่แล้ว จะให้การศึกษาก่อทหารได้ เช่น พลขับ ช่างเครื่องยนต์ และช่างเครื่องมือกล เป็นต้น

2. การสอนวิชาชีพตามหลักสูตร เฉพาะที่ไม่กำหนดพื้นฐานความรู้และมีระยะเวลาการศึกษาสั้น ได้แก่ ช่างตัดผม พิมพ์ดีด ช่างเครื่องยนต์ ช่างไม้ครุภัณฑ์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า และช่างซีรียนต์ ซึ่งมีชั่วโมงศึกษา ประมาณ 150 - 300 ชั่วโมง

3. การสอนวิชาชีพด้านเกษตรกรรมและการประมง ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ และการประมง ซึ่งเน้นไปในทางปฏิบัติเพื่อหาความชำนาญเมื่อออกจากประจำการไปแล้ว

4. การฝึกอาชีพต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในด้านความต้องการแรงงาน อาชีพที่เหมาะสมกับชาวชนบทที่มีพื้นฐานการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือ งานเกษตร งานเหมืองแร่ และย่อยหิน งานอาชีพเกี่ยวกับการคมนาคมและขนส่ง งานในกระบวนการผลิตอุตสาหกรรม งานก่อสร้าง ช่อมและเรือถอนทำลาย งานการไฟฟ้า และการประปา

วีระ ศานติธรรม (2517 : 18 - 20) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการให้การศึกษาศาชีพแก่พลทหาร ได้ให้ข้อเสนอแนะในทำนองเดียวกัน แต่ได้กล่าวเน้นเฉพาะการฝึกอาชีพให้กับทหารเกณฑ์ กล่าวคือ นอกจากจะให้ประโยชน์โดยตรงกับตัวทหารเกณฑ์แล้ว ยังได้ประโยชน์ทางด้านสังคมอีก เช่น ช่วยแก้ปัญหาสังคม เพิ่มรายได้ และลดปัญหาอาชญากรรม เพราะประชาชนมีอาชีพ และมีรายได้ดีขึ้น

นอกจากการฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพแล้ว ยังมีผู้เสนอให้กองทัพอำนวยการอบรมวิชาเกษตรกรรม ให้แก่ทหารกองประจำการทุกเหล่าทัพอีกด้วย ซึ่งความคิดนี้ ประวิติ พานิช (2517 : 30 - 34) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเกษตรกรรมกับหน่วยทหาร เสนอไว้ว่า ควรจะต้องอบรมวิชาเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกร และการจัดฝึกอบรม

ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์ และทรัพยากรของภาคหรือจังหวัดที่ทหารเกณฑ์มี ภูมิลำเนาอยู่ด้วย

ซึ่งการศึกษาในทานองเดียวกันนี้ ธงชัย พรหมวรราช (2517 : 38 - 43) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง การส่งเสริมอาชีพทางเกษตรกรรมแก่พลทหารกองประจำการ และเสนอแนะเพิ่มเติม ว่า กองทัพบกควรที่จะกำหนดนโยบายอบรมวิชาเกษตรกรรมให้แก่ทหารเกณฑ์ควบคู่กันไปกับการฝึก ทางทหารวิชาต่าง ๆ ที่ควรจัดฝึกอบรมได้แก่ วิชาเกษตรกรรม วิชาสัตวบาล วิชาสัตวแพทย์ และ วิชาการประมง

และจากผลการวิจัยของ สุพัตรา เพชรสุทธิ (2519 : 93) เรื่องการสำรวจความ สนใจและความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของทหารเกณฑ์ พบว่า ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่สนใจ เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม ดังนั้น การจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพจึง ควรจะได้เน้นหนักเกี่ยวกับอาชีพประเภท ช่างอุตสาหกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงลักษณะอาชีพ ของเพื่อนบ้านใกล้เคียง และระดับการศึกษาของ ทหารเกณฑ์ด้วย

ในปี 2533 ปริญา แต่แดงเพชร (2533 : 136 - 138) ได้ทำการศึกษา บัณฑิตที่มี ผลต่อการสมัครใจเข้ารับราชการต่อของพลทหารเกณฑ์กองประจำการเมื่อรับราชการครบ 2 ปี พบว่า พลทหารเกณฑ์กองประจำการส่วนมากต้องการสมัครเข้าเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก แต่มี คุณสมบัติไม่ครบถ้วนที่จะสมัครเข้าเป็นนักเรียนนายสิบได้ และพบว่า พลทหารเกณฑ์กองประจำการ ที่สมัครใจรับราชการต่อ มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่สมัครใจรับราชการต่อ เป็นเพราะกลุ่มที่ สมัครใจรับราชการต่อ มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย และยังไม่มียานพาหนะ ดังนั้น จึงตัดสินใจ รับราชการต่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พลทหารเกณฑ์ พ.ศ. 2535 ในกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,789 คน (เนื่องจากจำนวนของพลทหารเกณฑ์ในกองพลทหารราบที่ 9 เป็นความลับของทางราชการไม่สามารถที่จะแจ้งยอดจำนวนที่แท้จริงได้จึงนำมาเพียงบางส่วนเท่านั้น)
2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากลักษณะการบรรจุ พลทหารเกณฑ์กองประจำการ ในกองพลทหารราบที่ 9 มีลักษณะเป็นชั้นภูมิ (Stratum) อยู่แล้ว จึงนำกลุ่มประชากรแต่ละเหล่าที่สังกัดทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ แต่ละเหล่าที่สังกัด

กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้สุ่มมาร้อยละ 20 จากประชากรข้างต้นในแต่ละเหล่าที่สังกัด ซึ่งมีพลทหารเกณฑ์กองประจำการประจำอยู่ โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 คน ดังแสดงใน ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

เหล่าที่สังกัด	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ม.พัน.19	65	13
ช.พัน.9	146	29
ส.พัน.9	49	10
ป.พัน.9	241	48
ร.9	575	115
ร.19	479	96
ร.29	112	22
สน.พล.ร.9	122	25
รวม	1,789	358

วิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกระบบเรียนสายอาชีพ และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม แบบเรียงลำดับความสำคัญ (Ranking Order)
3. สร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลจากข้อ 1 เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาสายอาชีพ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5 คน เพื่อขอคำแนะนำ ส่วนมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ตรงตามด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ให้มีความชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try - out) กับทหารเกณฑ์ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และพบว่า บางข้อคำถามกลุ่มตัวอย่างเข้าใจไม่ตรงกัน
5. จากนั้น จึงนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วพร้อมข้อบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไขทาง ด้านภาษา แล้วจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความสนใจด้านการศึกษาสายอาชีพ ของทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวเกี่ยวกับระดับการศึกษา อาชีพเดิม รายได้ต่อเดือนก่อนเข้ามาเป็นทหาร ภูมิลำเนา และแหล่งที่ทหารเกณฑ์สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจการศึกษานอกโรงเรียน สายอาชีพของทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Form)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูล ต่อผู้อำนวยการกองพลทหารราบที่ 9 เพื่อแจ้งให้ กรม กองพันและกองร้อยต่าง ๆ ได้ทราบ เมื่อได้รับการอนุญาตจากผู้บัญชาการกองพล ฯ แล้วจากนั้น ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญซึ่งรับราชการทหาร ในค่ายกาญจนบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการชี้แจงกับกลุ่มตัวอย่างภายในบริเวณ ค่ายกาญจนบุรีด้วยตนเอง ในช่วงเวลา 18.00 – 21.00 น. เป็นช่วงที่กำลังอบรมทหารเกณฑ์ กองประจำการ และเป็นช่วงเวลานอกราชการ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 วัน จนได้ ข้อมูลครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100 และได้ทำการตรวจสอบ ความถูกต้องของคำตอบและความ ครบถ้วนของประเด็นของคำถามในแบบสอบถามทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และตรงตามความ เป็นจริงมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลที่เป็นปริมาณ ใช้การคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการจัดลำดับความสำคัญ
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อความ บรรยาย ที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ โดยจัดหมวดหมู่ตามลักษณะเนื้อหา เพื่อนำไป พิจารณาหาข้อสรุป หรือชี้ให้เห็นแนวโน้มต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลได้นำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เหล่าที่สังกัด ภูมิลำเนาเดิม เขตที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม บ้านพักอาศัย พื้นฐานการศึกษา ศาสนา สมาชิกในครอบครัว สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อาชีพเดิม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความสามารถหรือความถนัดพิเศษด้านอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ วิชาชีพที่สนใจ การเลือกวิชาชีพ วันเวลา และจำนวนชั่วโมงต่อวันที่ต้องการเรียน สถานที่เรียน ผู้สอนวิชาชีพ วิธีการจัดการเรียนการสอน การเสียค่าใช้จ่ายในการเรียน การประเมินผลการเรียน การนิเทศและตรวจเยี่ยม ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาชีพ การแนะแนว และความต้องการในการเรียนด้านอื่น ๆ

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ในการเรียนวิชาชีพโดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับด้านสุขภาพ วันและเวลาที่เรียน ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาชีพ การนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ประโยชน์ โครงการอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และการให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้เสนอในตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งสิ้น	358	100

1. เหล่าที่สังกัด

1) ร.9	115	32.12
2) ร.19	96	26.82
3) ป.พัน.9	48	13.41
4) ช.พัน.9	29	8.10
5) สน.พล.ร.9	25	6.98
6) ร.29	22	6.15
7) ม.พัน.19	13	3.63
8) ส.พัน.9	10	2.79

2. ภูมิลำเนาเดิม

1) จังหวัดสุพรรณบุรี	260	72.63
2) จังหวัดกาญจนบุรี	98	27.37

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
3. <u>เขตที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม</u>		
1) เขตชนบท,ชานเมือง	294	82.12
2) เขตสุขาภิบาล	55	15.23
3) เขตเทศบาล	9	2.65
4. <u>บ้านพักอาศัย</u>		
1) ของบิดา-มารดา	265	74.02
2) ของตนเอง	57	15.92
3) ของญาติพี่น้อง	20	5.59
4) ของคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ	9	2.51
5) เข้าบ้านอยู่	7	1.96
5. <u>พื้นฐานการศึกษา</u>		
1) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	301	84.08
2) ชั้นมัธยมปีที่ 3	25	6.98
3) ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	21	5.87
4) ชั้นมัธยมปีที่ 6	9	2.51
5) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2	0.56
6) ไม่ได้เรียน	0	0.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
6. ศาสนา		
1) ศาสนาพุทธ	358	100.00
7. สมาชิกในครอบครัว		
1) 1 - 3 คน	58	16.20
2) 4 - 6 คน	201	56.15
3) 7 - 10 คน	99	27.65
8. สถานภาพการสมรส		
1) โสด	287	80.17
2) แต่งงานแล้ว	67	18.71
3) หย่า, หม้าย	2	0.56
4) แยกกันอยู่	2	0.56
9. จำนวนบุตร (สำหรับผู้แต่งงานแล้ว N = 71)		
1) 1 คน	30	42.25
2) 2 คน	24	33.80
3) 3 คน	2	2.82
4) ไม่มีบุตร	15	21.13

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
10. <u>อาชีพเดิม</u>		
1) ทานา / ทาไร่	179	50.00
2) รับจ้าง	155	43.29
3) ค้าขาย	12	3.35
4) ไม่มีอาชีพ	4	1.12
5) จักรวรรทุก	4	1.12
6) ช่างแอร์	2	0.56
7) ประมง	2	0.56
11. <u>อาชีพของเพื่อนบ้าน</u>		
1) ทานา/ทาไร่	272	75.97
2) รับจ้าง	47	13.13
3) ค้าขาย	32	8.94
4) รับราชการ	5	1.40
5) ประมง	2	0.56
12. <u>รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน</u>		
1) 3,001 บาทขึ้นไป	138	38.55
2) 2,001 - 3,000 บาท	73	20.39
3) 1,001 - 2,000 บาท	86	24.02
4) ต่ำกว่า 1,000 บาท	28	7.82
5) ไม่มีรายได้	33	9.22

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
13. ค่าใช้จ่าย		
1) ไม่เพียงพอ	150	41.90
2) มีเหลือเก็บ	134	37.43
3) พอดี	74	20.67
4) ไม่ได้ใช้จ่าย	0	0.00
14. ความสามารถหรือความถนัดพิเศษด้านอาชีพ		
1) เกษตรกรรม	178	49.72
2) ช่างเครื่องยนต์	57	15.92
3) ช่างไม้	52	14.53
4) ขับรถรับจ้าง	31	8.66
5) ช่างเชื่อม	13	3.63
6) ศิลปะ / ดนตรี	10	2.79
7) ช่างตัดเสื้อ	8	2.23
8) ช่างไฟฟ้า	5	1.40
9) ช่างกลโรงงาน	2	0.56
10) ช่างก่อสร้าง	2	0.56

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
15. อาชีพหลังปลดประจำการ		
1) ประกอบอาชีพเดิม	169	47.21
2) ยังไม่ทำออก	135	37.71
3) รับราชการทหาร	25	6.98
4) ขับรถ	14	3.91
5) ช่างเครื่องยนต์	11	3.07
6) ช่างเชื่อม	2	0.56
7) ค้าขาย	2	0.56

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในตาราง 2 ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 358 คน สรุปได้ดังนี้

1. เหล่าที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัด กองพันทหารราบที่ 9 มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.12 รองลงมาคือ กองพันทหารราบที่ 19 มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.82 และน้อยที่สุดคือ กองพันทหารสื่อสารที่ 9 มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79

2. ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ มีจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 72.63 และจังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.37

3. เขตที่ตั้งของภูมิลำเนาเดิม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตชนบทหรือ
 ชานเมือง มีจำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 82.12 ส่วนในเขตสุขาภิบาล มีจำนวน 55 คน
 คิดเป็นร้อยละ 15.23 และในเขตเทศบาล มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

4. บ้านพักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านของบิดามารดา คือ มีจำนวน
 265 คน คิดเป็นร้อยละ 74.02 รองลงมาเป็นบ้านของตนเอง มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ
 15.92 และน้อยที่สุดคือเช่าบ้านอยู่ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

5. พื้นฐานการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ มีจำนวน
 301 คน คิดเป็นร้อยละ 84.08 รองลงมาจบชั้นมัธยมปีที่ 3 มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ
 5.98 และน้อยที่สุดคือจบประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

6. ศาสนา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100

7. สมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสมาชิกภายในครอบครัว 1 - 3 คน
 คือ มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 สมาชิก 4 - 6 คน มีจำนวน 201 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 56.15 และสมาชิก 7 - 10 คน มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.65

8. สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสด คือ มีจำนวน 287 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 80.17 แต่งงานแล้ว มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 18.71 หย่า/หม้าย และแยก
 กันอยู่ มีจำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 เช่นกัน

9. จำนวนบุตร ในกลุ่มตัวอย่างที่แต่งงานแล้ว คือ มีจำนวน 71 คน ส่วนใหญ่มีบุตร 1
 คน มีจำนวนถึง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.25 มีบุตร 2 คน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ
 33.80 มีบุตร 3 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.82 และยังไม่มียุติตร มีจำนวน 15 คน
 คิดเป็นร้อยละ 21.13

10. อาชีพเดิม กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพทอผ้า/ทอไร คือ มีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง มีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 43.29 และน้อยที่สุดประกอบอาชีพประมงและช่างแอร์ มีจำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

11. อาชีพของเพื่อนบ้าน อาชีพส่วนใหญ่ของเพื่อนบ้านมีลักษณะคล้ายกับอาชีพเดิม คือ ทอผ้า/ทอไร มีจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 75.97 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง มีรับจ้าง มี 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.13 และน้อยที่สุดคืออาชีพประมง มี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

12. รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 3,001 ขึ้นไป คือ มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.55 รองลงมามีรายได้ 2,001 - 3,000 บาท มีจำนวน 73 คนคิดเป็นร้อยละ 20.39 และไม่มีรายได้มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.22

13. ค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายของทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ มี 150 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90 มีเหลือเก็บ 134 คน คิดเป็นร้อยละ 37.43 และพอดีกับรายรับ 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67

14. ความสามารถหรือความถนัดพิเศษด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสามารถในด้านเกษตรกรรม คือ มีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.72 รองลงมาคือช่างเครื่องยนต์ มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 และน้อยที่สุดคือช่างกลและช่างก่อสร้าง มีจำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

15. อาชีพหลังปลดประจำการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าประกอบอาชีพเดิม มี 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 ยังนึกไม่ออก มี 135 คน คิดเป็นร้อยละ 37.71 และน้อยที่สุดตอบว่าจะประกอบอาชีพช่างเชื่อมและค้าขาย มี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

ตอนที่ 2 : ความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง เสนอใน
ตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. <u>ความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ</u>		
1) ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก, จักรยานยนต์	163	16.32
2) ช่างไฟฟ้าเบื้องต้น	139	13.93
3) ช่างเชื่อมโลหะ	139	13.93
4) ช่างเครื่องยนต์	102	10.22
5) ช่างกลโรงงานเบื้องต้น	79	7.91
6) ช่างซ่อมตัวถังและพ่นสีรถยนต์	77	7.72
7) การเกษตรเบ็ดเสร็จ	77	7.72
8) ช่างตัดผม	59	5.91
9) ช่างทาสี	44	4.41
10) ช่างไม้	43	4.31
11) ช่างเครื่องทำความเย็น	39	3.91
12) ช่างปูนและเหล็กคัต	23	2.30
13) ช่างประปาสุขภัณฑ์	14	1.40

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
2. ความสนใจในวิชาชีพอื่น		
1) ขับรถยนต์	222	62.01
2) เขียนแบบ ก่อสร้าง	30	8.38
3) ศิลปะ / ดนตรี	30	8.38
4) การตลาดและการจัดการ	23	6.42
5) ธุรกิจการท่องเที่ยว	19	5.31
6) คอมพิวเตอร์	19	5.31
7) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์	10	2.79
8) ธุรกิจการโรงแรม	5	1.40
3. การเลือกวิชาชีพ		
1) เลือกตามความรู้และประสบการณ์	162	45.25
2) เลือกตามความพอใจ	108	30.17
3) เลือกเพื่อนำไปประกอบอาชีพใหม่	60	16.76
4) เลือกตามอาชีพเดิม	28	7.82
4. ความสนใจในอาชีพที่เลือกเรียน		
1) มากที่สุด	161	44.97
2) มาก	124	34.64
3) ปานกลาง	71	19.83
4) น้อยที่สุด	2	0.56

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
5. <u>วันที่เรียน</u>		
1) วันเสาร์ - อาทิตย์	192	53.63
2) หลังการฝึก 3 เดือน	89	24.86
3) ทุกวันหลังการฝึก	56	15.64
4) วันจันทร์ - ศุกร์	21	5.86
5) อื่น ๆ	0	0.00
6. <u>เวลาที่เรียน</u>		
1) ตอนเช้า (09.00 - 12.00 น.)	147	41.06
2) ตอนเย็น (16.00 - 19.00 น.)	127	35.47
3) ตอนค่ำ (18.00 - 21.00 น.)	29	8.10
4) ตลอดวัน (09.00 - 16.00 น.)	29	8.10
5) ตอนบ่าย (13.00 - 16.00 น.)	19	5.31
6) ตอนค่ำ (18.00 - 20.00 น.)	7	1.96
7) อื่น ๆ	0	0.00
7. <u>จำนวนชั่วโมง/วัน</u>		
1) 3 ชั่วโมง	180	50.28
2) 2 ชั่วโมง	147	41.06
3) 1 ชั่วโมง	25	6.98
4) อื่น ๆ (กึ่งชั่วโมงก็ได้)	6	1.68

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
8. การฝึกวิชาชีพ		
1) ไม่เคยฝึกวิชาชีพมาเลย	257	71.79
2) ฝึกกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	43	12.01
3) ฝึกกับวิทยาลัยสารพัดช่าง	40	11.18
4) ฝึกกับวิทยาลัยการอาชีพ	9	2.51
5) ฝึกกับโรงงานหรือสถานประกอบการอื่น ๆ	9	2.51
9. สถานที่เรียน		
1) ในค่ายทหาร	169	47.20
2) วิทยาลัยสารพัดช่าง	85	23.74
3) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	62	17.32
4) วิทยาลัยการอาชีพ	36	10.06
5) ที่ไหนก็ได้	6	1.68
10. ผู้สอน		
1) จากทหารในค่ายทหาร	128	35.75
2) จากวิทยาลัยสารพัดช่าง	87	24.30
3) จากวิทยาลัยการอาชีพ	74	20.67
4) จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	64	17.88
5) จากที่ไหนก็ได้	5	1.40

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
11. ลักษณะของครูผู้สอน		
1) มีความรู้และประสบการณ์	260	72.63
2) เครื่องครุฑมีระเบียบวินัย	60	16.76
3) ใจดี รอบอ้อมอารี	38	10.61
12. กิจกรรมอื่นในการเรียนการสอน		
1) ควรมี เพราะเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ	227	63.41
2) ควรมี เพราะเป็นการเสริมความรู้	100	27.93
3) ไม่ควรมี เพราะจะทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง	31	8.66
13. วิธีการจัดการเรียนการสอน		
1) สาคิดาให้ดูแล้วผู้เรียนปฏิบัติตาม	173	48.32
2) บรรยายและฝึกปฏิบัติ	113	31.56
3) บรรยายแล้วผู้เรียนจดบันทึก	44	12.29
4) ศึกษานอกสถานที่แล้วนำมาอภิปราย	28	7.82
14. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน		
1) ควรมีส่วนร่วม เพราะมีความรู้เหมือนกัน	225	62.85
2) ไม่ควรมีส่วนร่วมเพราะไม่มีความรู้	87	24.30
3) ไม่ควรมี เพราะเป็นเรื่องของผู้สอน	46	12.85

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
15. <u>การสอนของผู้สอน</u>		
1) ครูและผู้เรียนร่วมกัน	202	56.42
2) ให้ผู้เรียนศึกษาเอง ครูเป็นผู้แนะนำเมื่อมีปัญหา	113	31.57
3) ให้ครูสอนเพียงอย่างเดียว	43	12.01
16. <u>การเก็บเงินค่าเล่าเรียน</u>		
1) เติมนใจเสียค่าเล่าเรียนบ้างเล็กน้อย	298	83.24
2) เติมนใจเสียค่าเล่าเรียนครึ่งราคา	26	7.26
3) เติมนใจเสียค่าเล่าเรียนเต็มราคา	6	1.68
4) ไม่เติมนใจเสียค่าเล่าเรียน	28	7.82
17. <u>ผู้เสียเงินค่าเล่าเรียน</u>		
1) ผู้เรียนออกเอง	113	31.56
2) ผู้เรียนและหน่วยสังกัด	104	29.06
3) หน่วยที่สังกัดออกให้	102	28.49
4) หน่วยที่มาจัดออกให้	39	10.89
18. <u>การเลือกจำนวนวิชาชีพ</u>		
1) อย่างน้อย 2 วิชา	148	41.34
2) อย่างน้อย 1 วิชา	120	33.52
3) อย่างน้อย 3 วิชา	57	15.92
4) ก็วิชาก็ได้	33	9.22

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
19. <u>ความต้องการในการประเมินผล</u>		
1) ต้องการ เพราะจะได้รู้ถึงความสามารถของตน	332	92.74
2) ไม่ต้องการ เพราะเรียนเหมือนกัน	12	3.34
3) ต้องการ เพราะอยากรู้ว่าใครเก่งกว่ากัน	7	1.96
4) มีการประเมินหรือไม่ก็ได้	7	1.96
20. <u>วิธีการประเมินผล</u>		
1) ให้นักเรียนผลงาน	169	47.21
2) ทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเรียน	97	27.09
3) ทดสอบทั้งข้อเขียนและการปฏิบัติ	79	22.07
4) ทดสอบเฉพาะการปฏิบัติ	9	2.51
5) ทดสอบข้อเขียนแทนการปฏิบัติ	4	1.12
21. <u>การนิเทศและตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน</u>		
1) มีการนิเทศและตรวจเยี่ยม	326	91.06
1.1) 1 ครั้ง	146	40.78
1.2) 2 ครั้ง	74	20.67
1.3) 3 ครั้ง	62	17.32
1.4) ก็ครั้งก็ได้	44	12.29
2) ไม่มีการนิเทศและตรวจเยี่ยม	32	8.94

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
22. <u>ประโยชน์ในการเรียนการสอน</u>		
1) เพิ่มพูนทักษะให้กับตนเอง	191	53.35
2) นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	133	37.15
3) เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ	32	8.94
4) ทำตามคำสั่งของกองทัพบก	2	0.56
23. <u>การแนะแนว</u>		
1) ต้องการการแนะแนวในการประกอบอาชีพ	284	79.33
2) ต้องการการแนะแนวในการจัดหาตลาดแรงงาน	26	7.26
3) ต้องการการแนะแนวในการจัดหาแหล่งเงินทุน	14	3.91
24. <u>การเรียนรู้ด้านอื่น ๆ</u>		
1) กฎหมายสำหรับชาวบ้าน	176	49.16
2) การศึกษาสายสามัญ	160	44.69
3) ไม่สนใจที่จะเรียน	22	6.15

จากตาราง 3 เกี่ยวกับความสนใจ การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ซึ่งมีข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เลือกเรียนวิชาช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ คือ มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 16.32 รองลงมาเลือกเรียนวิชาช่างเชื่อมโลหะและช่างไฟฟ้าเบื้องต้น มีจำนวนเท่ากัน คือ 139 คน คิดเป็นร้อยละ 13.93 และน้อยที่สุดเลือกเรียนช่างประปาและสุขภัณฑ์ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40
2. ความสนใจในวิชาชีพอื่น วิชาชีพอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจมากที่สุด คือ ขับรถยนต์ คือ มีจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 62.01 รองลงมา คือ การเขียนแบบก่อสร้าง และศิลปะ/ดนตรี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.38 และน้อยที่สุดเลือกเรียนธุรกิจการโรงแรม มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40
3. การเลือกวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างเลือกวิชาชีพตามความรู้และประสบการณ์ คือ มีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 เลือกตามความพอใจ มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17 เลือกเพื่อนำไปประกอบอาชีพใหม่ มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.76 และเลือกตามอาชีพเดิม มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82
4. ความสนใจในอาชีพที่เลือกเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าสนใจวิชาที่เลือกมากที่สุดมีจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 44.97 สนใจมากมีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.64 สนใจปานกลาง มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 และสนใจน้อย มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56
5. วันที่เรียน กลุ่มตัวอย่างเลือกเรียนวัน เสาร์-อาทิตย์ มากที่สุด คือ มีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 53.63 เรียนหลังจากการฝึก 3-6 เดือน มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 24.86 และเรียนในวันจันทร์ - วันศุกร์ มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86

6. เวลาที่เรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเรียนตอนเช้า (09.00-12.00 น.) มี 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 รองลงมาเลือกเรียนตอนเย็น (16.00-19.00 น.) มี 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.47 น้อยที่สุดเลือกเรียนตอนค่ำ (18.00-20.00 น.) มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

7. จำนวนชั่วโมง/วัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนวันละ 3 ชั่วโมง คือ มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 รองลงมาเรียนวันละ 2 ชั่วโมง มีจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 น้อยที่สุดเลือกเรียนกี่ชั่วโมงก็ได้ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68

8. การฝึกวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกวิชาชีพที่ไหนมาเลย มีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 71.79 รองลงมาเคยฝึกงานกับ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.01 และเคยฝึกกับโรงงานหรือสถานประกอบการ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51

9. สถานที่เรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเรียนในค่ายทหาร คือ มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 รองลงมาเลือกเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่าง มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.74 และเรียนที่ไหนก็ได้ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68

10. ผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเลือกผู้สอนที่อยู่ในค่ายทหาร คือ มีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมาจากวิทยาลัยสารพัดช่าง มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 และจากที่ไหนก็ได้ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

11. ลักษณะของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถ มีจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 72.63 เลือกผู้สอนที่เคร่งครัดระเบียบวินัย มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.76 และเลือกครูผู้สอนที่ใจดี รอบอ้อมอารี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61

12. กิจกรรมอื่นในการเรียนการสอน กิจกรรมอื่นที่จัดในระหว่างการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ มีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 63.41 ต้องการให้มีเพื่อเป็นการเสริมความรู้ มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.93 และไม่ต้องการให้จัดกิจกรรมใด ๆ เพราะจะทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66

13. วิธีการจัดการเรียนการสอน การเรียนการสอนที่กลุ่มตัวอย่างเลือก คือ การสาธิต ให้ดูแล้วผู้เรียนปฏิบัติตาม มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 48.32 รองลงมาคือแบบบรรยาย แล้วฝึกปฏิบัติมีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 และเรียนแบบดูงานนอกสถานที่แล้วนำมาอภิปราย มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

14. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าควรมีส่วนร่วม มีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 62.85 ไม่ควรมีส่วนร่วมเพราะไม่มีความรู้ มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 ไม่ควรมีส่วนร่วมเพราะเป็นเรื่องของครูผู้สอน มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.85

15. การสอนของผู้สอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้ครูและผู้เรียนร่วมกันสอนและแสดงความคิดเห็น มีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 56.42 ต้องการศึกษารองครู่เป็นผู้คอยแนะนำ เมื่อมีปัญหา มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.57 และต้องการให้ครูสอนเพียงอย่างเดียว มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.01

16. การเก็บเงินค่าเล่าเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เต็มใจเสียค่าเล่าเรียนเต็มราคา คือ มีจำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 92.18 และไม่เต็มใจเสียค่าเล่าเรียน มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

17. ผู้เสียค่าเล่าเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีเสียค่าเล่าเรียนเอง มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 รองลงมาให้ผู้เรียนและหน่วยสังกัดช่วยกันออก มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.06 และหน่วยที่มาจัดเป็นผู้ออกให้ทั้งหมด มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.89

18. การเลือกจำนวนวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนวิชาชีพ 2 หมวดวิชา มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.34 1 หมวดวิชา มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 33.52 3 หมวดวิชา มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 และก็ไม่หมวดวิชาก็ได้ มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.22

19. ความต้องการในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประเมินผล การเรียนเพื่อที่จะได้รู้ถึงความสามารถของตนเอง มีจำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 94.70 ไม่ต้องการให้มีการประเมินผล มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.34 และมีการประเมินผลหรือไม่ประเมินผลก็ได้ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

20. การประเมินผล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการให้คะแนนผลงานที่ปฏิบัติ คือ มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 รองลงมาให้ทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเรียน มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 27.09 และน้อยที่สุดทดสอบเฉพาะข้อเขียน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12

21. การนิเทศตรวจเยี่ยม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการนิเทศและตรวจเยี่ยม การเรียนการสอน คือ มีจำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 91.06 และเห็นว่าไม่ควรมีการ ตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94

22. ประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง คือ มีจำนวน 191 คน คิดเป็น ร้อยละ 53.35 รองลงมาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15 และทำตามคำสั่ง มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

23. การแนะแนว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการประกอบ อาชีพ คือ มีจำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 79.33 แนะนำในการจัดหาตลาดแรงงาน มี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.26 และแนะแนวในการจัดหาแหล่งเงินทุน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.91

24. การเลือกเรียนวิชาชีพอื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับ
กฎหมายชาวบ้าน คือ มีจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 49.16 การศึกษาสายสามัญ มีจำนวน
160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 และไม่สนใจที่จะเรียนอะไรอีก มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ
6.15

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

ความคิดเห็นของทหารเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ
ที่จัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ แสดงในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ
ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านส่วนตัว</u>		
1) ไม่มีปัญหา	335	93.58
2) มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ	16	4.47
3) มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา	4	1.12
4) มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ	3	0.83
2. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างมาเรียน</u>		
1) มี เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์	180	50.28
2) มี หลังการฝึกประจำวัน	171	47.76
3) ไม่มี ต้องทำงานอื่น	4	1.12
4) ไม่มี ต้องการใช้เวลาพักผ่อน	3	0.84

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
7. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอน</u>		
1) สาธิตาให้ดูแล้วผู้เรียนปฏิบัติตาม	173	48.32
2) บรรยายและฝึกปฏิบัติ	113	31.56
3) บรรยาย อภิปราย และผู้เรียนจดบันทึก	44	12.30
4) จัดทัวร์อาชีพ	28	7.82
8. <u>ประโยชน์จากการเรียนวิชาชีพ</u>		
1) สามารถนำไปประกอบอาชีพได้	286	79.89
2) เป็นความรู้ใหม่ และมีประสบการณ์เพิ่ม	72	20.11
9. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ</u>		
1) ประโยชน์ต่อตนเอง (เพิ่มพูนความรู้, เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ)	223	62.29
2) ประโยชน์ต่อครอบครัว (มีรายได้เพิ่ม)	121	33.80
3) ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่สังกัด (มีกองกำลังที่มีความสามารถ)	9	2.51
4) ประโยชน์ต่อชุมชน (นำความรู้ไปแนะนำผู้อื่น)	5	1.40
10. <u>การนำความรู้ไปประกอบอาชีพ</u>		
1) ประกอบอาชีพได้ เพราะได้รับความรู้	270	75.42
2) ประกอบอาชีพได้ เพราะสอดคล้องกับอาชีพเดิม	73	20.39
3) ประกอบอาชีพไม่ได้ เพราะขาดแหล่งเงินทุน	10	2.79
4) ประกอบอาชีพไม่ได้ เพราะขาดตลาดแรงงาน	5	1.40

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
3. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอน</u>		
1) ไม่มี เพราะต้องเรียนทุกคน	180	50.28
2) ไม่มี เพราะผู้สอนเป็นบุคคลภายนอก	168	46.93
3) มี เพราะอ่านหนังสือไม่เก่ง	7	1.95
4) มี เพราะถูกบังคับมาให้เรียน	3	0.84
4. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร</u>		
1) ควรให้หน่วยงานและผู้เรียนร่วมกันกำหนด	152	42.46
2) ควรให้หน่วยงานที่จัดเป็นผู้กำหนด	131	36.59
3) ควรให้ผู้เรียนร่วมกันกำหนด	65	18.16
4) อย่งไรก็ได้	10	2.79
5. <u>จำนวนเวลาของหลักสูตรการอบรมด้านอาชีพ</u>		
1) 200 ชั่วโมง	160	44.69
2) 150 ชั่วโมง	104	29.05
3) 100 ชั่วโมง	53	14.80
4) 250 ชั่วโมง	37	10.34
5) 50 ชั่วโมง	4	1.12
6. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับครูหรือวิทยากร</u>		
1) ครูผู้สอนที่เป็นทหารในค่ายทหาร	169	47.21
2) ครูผู้สอนที่หน่วยงานจัดหามาให้	92	25.70
3) เป็นผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ อยู่แล้ว	61	17.04
4) ใครก็ได้ที่มีความรู้เรื่องนั้นอย่างเต็มที่	36	10.05

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
11. <u>การเรียนวิชาชีพเพิ่มเติม</u>		
1) เรียน เพื่อให้ได้ความรู้มากขึ้น	308	86.03
2) เรียน เพราะวิชาที่จัดให้ไม่ตรงกับความต้องการ	42	11.73
3) ไม่ต้องการเรียนเพิ่ม	8	2.24
12. <u>ความต้องการเกี่ยวกับการจัดวิชาชีพ</u>		
1) มีความต้องการให้จัด	346	96.60
2) ไม่ต้องการให้จัด	12	3.40
13. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการใหม่</u>		
1) ควรมี	262	73.19
2) ไม่ควรมี	96	26.81
14. <u>ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง</u>		
1) ช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ	207	57.82
2) ช่วยเหลือด้านสวัสดิการ	108	30.17
3) ช่วยเหลือด้านการเงิน	36	10.06
4) ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	7	1.95

จากตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาในด้านส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาในเรื่องส่วนตัวเกี่ยวกับการเรียน คือ มีจำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 93.58 รองลงมามีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 และน้อยที่สุดมีปัญหาเกี่ยวกับด้านสุขภาพ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83

ข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ข้อเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาด้านส่วนตัวว่า ควรให้บริการ เกี่ยวกับสุขภาพของทหารเกณฑ์ในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะจัดวิชาชีพหรือกิจกรรมอื่น ๆ

2. การใช้เวลาว่างมาเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเวลาว่างใน วันเสาร์-อาทิตย์ มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 รองลงมามีเวลาว่างหลังจากการฝึกประจำวัน มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.76 และไม่มีเวลาว่างเพราะต้องการพักผ่อน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84

ข้อเสนอแนะ การใช้เวลาว่างมาเรียนไม่ควรตรงกับวันหยุด เพราะต้องการพักผ่อน หลังจากการฝึกภาคสนาม

3. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหาเพราะต้องเรียนทุกคน มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 ไม่มีปัญหาถ้าผู้สอนเป็นบุคคลภายนอก มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 46.93 มีปัญหาเพราะอ่านหนังสือไม่เก่ง มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.95 มีปัญหาเพราะถูกบังคับเรียน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84

ข้อเสนอแนะ การเรียนควรจัดวิชาชีพให้ตรงกับความต้องการจริงของทหารเกณฑ์ ไม่ควรจัดตามความต้องการของคนส่วนใหญ่

4. การกำหนดหลักสูตร ผู้เรียนต้องการให้หน่วยงานที่มาจัดกับผู้เรียนร่วมกันกำหนดหลักสูตร คือ มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 42.46 รองลงมาผู้เรียนต้องการให้หน่วยจัดเป็นผู้กำหนด มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 และให้ครีกก็ได้ที่มีความรู้เป็นผู้กำหนดหลักสูตร มีจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 2.79

ข้อเสนอแนะ ควรมีหลักสูตรสำเร็จรูป สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้

5. จำนวนเวลาของการอบรม ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตร 200 ชั่วโมง คือ มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 รองลงมาต้องการหลักสูตร 150 ชั่วโมง มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.05 และต้องการเรียนหลักสูตร 100 ชั่วโมง มีจำนวนเพียง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12

ข้อเสนอแนะ ควรจัดหลักสูตรให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะเรียน

6. ครูหรือวิทยากร ครูผู้สอนที่เป็นทหารในค่ายทหารเป็นที่ต้องการของผู้เรียนที่เป็นทหารเกณฑ์มากที่สุด คือ มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 รองลงมาต้องการครูผู้สอนที่หน่วยจัดหามาให้สอน มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 และต้องการครีกก็ได้ที่มีความรู้ความสามารถ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.05

ข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้หญิงบ้างเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ

7. วิธีการสอน ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกวิธีการสอนแบบสาธิตาคู่แล้วนำมาปฏิบัติ คือ มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 48.32 รองลงมาเลือกแบบบรรยายแล้วฝึกปฏิบัติ มีจำนวน 113 คน คิด น้อยที่สุดเลือกหาความรู้จากการทัวร์ประสบการณ์ มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

ข้อเสนอแนะ การสอนบางวิชาที่มีการปฏิบัติ ควรส่งไปยังโรงงานหรือสถานประกอบการโดยตรง เพื่อให้ได้ประสบการณ์และความรู้

8. ประโยชน์จากการเรียนวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนเพราะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ มีจำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 79.89 เรียนเพราะเป็นความรู้ใหม่และมีประสบการณ์เพิ่ม มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.11

ข้อเสนอแนะ การเรียนวิชาชีพควรเน้นการนำไปประกอบอาชีพ

9. ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบว่าต้องการเรียนเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง คือ มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 62.29 ต้องการเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 และต้องการเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

10. การนำความรู้ไปประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้เพราะได้รับความรู้ที่เรียนมา มีจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 75.42 รองลงมาประกอบอาชีพได้เพราะสอดคล้องกับอาชีพเดิม มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.39 น้อยที่สุดประกอบอาชีพไม่ได้เพราะขาดตลาดแรงงาน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

ข้อเสนอแนะ การที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้ได้นั้น กลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดในรูปแบบครบวงจร สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้เลย หลังจากทีปลดประจำการออกไปแล้ว

11. การเรียนวิชาเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนวิชาชีพเพราะต้องการเพิ่มเติมความรู้เพิ่มเติม มีจำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 86.03 ต้องการเรียนเพราะวิชาชีพที่จัดให้ไม่ตรงกับความต้องการ มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73 ไม่ต้องการที่จะเรียนอะไร มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.24

ข้อเสนอแนะ การเรียนวิชาชีพเพิ่มเติม ควรเป็นการเสริมความรู้จากการเรียนวิชาชีพที่เรียนอยู่เดิม

12. ความต้องการเกี่ยวกับวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดวิชาชีพ มีจำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 ไม่ต้องการให้มีการจัดวิชาชีพ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40

ข้อเสนอแนะ ควรมีการสำรวจถึงความต้องการและความสนใจของทหารเกณฑ์ทุกปี

13. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการใหม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีโครงการใหม่ ๆ ถ้าโครงการจัดวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ถูกยกเลิกไป มีจำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 73.19 ไม่ควรมีโครงการ มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.81

ข้อเสนอแนะ ควรมีโครงการจัดการศึกษาสายสามัญให้กับทหารเกณฑ์ตามความต้องการ

14. การช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง ต้องการให้ช่วยเหลือเกี่ยวกับด้านการหาช่องทางการประกอบอาชีพ คือ มีจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 57.82 รองลงมาต้องการให้ช่วยเหลือด้านสวัสดิการ มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17 และไม่ต้องการให้ช่วยเหลือ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.95

ข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการก่อน แล้วจึงหาช่องทางการประกอบอาชีพ พร้อมกับจัดหาแหล่งเงินทุน และตลาดแรงงานเพื่อรองรับอาชีพ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสำรวจความสนใจ ด้านการศึกษานอกระบบ สายอาชีพ ของ ทหารเกณฑ์กองประจำการ กองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ภายใต้ระเบียบและหลักสูตร การฝึกอบรมวิชาชีพของกองทัพบก พ.ศ.2535 และทรัพยากรต่าง ๆ ที่ศูนย์การศึกษานอกระบบ เรียน จังหวัดกาญจนบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอยู่ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งเป็นการเตรียมการ ในการประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ให้สามารถดำเนินงานได้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ ช่วยให้โครงการเกิดประสิทธิภาพ ในการดำเนินงาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสนใจ และจัดลำดับความสนใจด้านการศึกษานอกระบบ เรียน สายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อ นำข้อมูลพื้นฐานความสนใจด้านการศึกษานอกระบบ เรียน สายอาชีพของทหารเกณฑ์ กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การดำเนินงาน ด้านการศึกษานอกระบบเรียนสายอาชีพ ของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ศูนย์การศึกษา นอกระบบเรียนจังหวัดกาญจนบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการให้บริการ ด้านการศึกษานอกระบบเรียนสายอาชีพ ที่เหมาะสมกับพลทหารเกณฑ์ กองประจำการ สังกัดกองพล ทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรีต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่เข้ารับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ พลทหารเกณฑ์ ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในเดือนเมษายน พ.ศ.2535 จากจังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี ในสังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,789 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สุ่มมาจากประชากรข้างต้น เนื่องจากลักษณะการบรรจุพลทหารเกณฑ์กองประจำการ ในกองพลทหารราบที่ 9 มีลักษณะเป็นชั้นภูมิอยู่แล้ว จึงนำกลุ่มประชากรแต่ละเหล่าที่สังกัด มาทำการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่ม อย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อของ พลทหารเกณฑ์กองประจำการแต่ละเหล่าที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ เลือกมาร้อยละ 20 จากประชากรข้างต้นซึ่งมีพลทหารเกณฑ์กองประจำการอยู่ประมาณ 50 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามความสนใจด้าน การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของ พลทหารเกณฑ์กองประจำการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเรียงลำดับความสนใจ (Ranking Order)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Form) ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการเข้ารับการเรียนด้านวิชาชีพ โดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ งานการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ นำมาสร้างแบบสอบถาม เสนอประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ และของกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5 คน เพื่อขอคำแนะนำให้นำปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตรงตามด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับพลทหารเกณฑ์ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมา ปรับปรุงแก้ไขทางภาษา แล้วจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขออนุญาตจากกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดได้ทราบ โดยผู้วิจัยจะชี้แจงกลุ่มประชากรซึ่งอยู่ภายในบริเวณค่ายฯ กาญจนบุรีทั้งสิ้นด้วยตนเอง ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วง (18.30 - 20.30 น.) ซึ่งเป็นช่วงที่อบรมทหารกองประจำการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และตรงกับความเป็นจริงมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำโดยนำข้อมูลที่เป็นปริมาณ มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการจัดลำดับความสำคัญ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อความบรรยาย ที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยจัดหมวดหมู่ตามลักษณะเนื้อหา เพื่อนำมาพิจารณาหาข้อสรุป หรือชี้ให้เห็นแนวโน้มต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนตัว

1. เหล่าที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัด กองพันทหารราบที่ 9 มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.12 กองพันทหารราบที่ 19 มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.82 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 9 มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.41 กองพันทหารช่างที่ 9 มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 กรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9 มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 กองพันทหารราบที่ 29 มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.15 กองพันทหารม้าที่ 19 มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.63 และกองพันทหารสื่อสารที่ 9 มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79

2. ภูมิลาเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ มีจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 72.63 และจังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.37

3. เขตที่ตั้งของภูมิลาเนาเดิม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตชนบทหรือชานเมือง มีจำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 82.12 ส่วนในเขตสุขาภิบาล มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23 และในเขตเทศบาล มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

4. บ้านพักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านของบิดามารดา คือ มีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 74.02 บ้านของตนเอง มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 อาศัยญาติพี่น้อง มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59 อาศัยอยู่กับคนอื่นที่เข้ามาเช่าญาติ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51 และเช่าบ้านอยู่ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

5. พื้นฐานการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ มีจำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 84.08 จบชั้นมัธยมปีที่ 3 มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.98 จบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.87 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51 และจบประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

6. ศาสนา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100

7. สมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสมาชิกภายในครอบครัว 1 - 3 คน คือ มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 สมาชิก 4 - 6 คน มีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 56.15 และสมาชิก 7 - 10 คน มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.65

8. สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสด คือ มีจำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 80.17 แต่งงานแล้ว มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 18.71 หย่า/หม้าย และแยกกันอยู่ มีจำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 เช่นกัน

9. จำนวนบุตร ในกลุ่มตัวอย่างที่แต่งงานแล้ว คือ มีจำนวน 71 คน ส่วนใหญ่มีบุตร 1 คน มีจำนวนถึง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.25 มีบุตร 2 คน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 มีบุตร 3 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.82 และยังไม่มียุตร มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.13

10. อาชีพเดิม กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพทอผ้า/ทอไร คือ มีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รับจ้าง มีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 43.29 ค้าขาย มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.35 ข้าราชการทุกและไม่มีอาชีพ มีจำนวนอย่างละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 ส่วนประมงและช่างแอร์ มีจำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 เช่นเดียวกัน

11. อาชีพของเพื่อนบ้าน อาชีพส่วนใหญ่ของเพื่อนบ้านมีลักษณะคล้ายกับอาชีพเดิม คือ ทอผ้า/ทอไร มีจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 75.97 อาชีพรับจ้าง มีรับจ้าง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.13 อาชีพค้าขาย มี 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94 รับราชการมี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 และอาชีพประมง มี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

12. รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 3,001 ขึ้นไป คือ มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.55 มีรายได้ 2,001 - 3,000 บาท มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.39 มีรายได้ 1,001 - 2,000 บาท มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.02 มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82 และไม่มีรายได้ มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.22

13. ค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายของทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ มี 150 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90 มีเหลือเก็บ 134 คน คิดเป็นร้อยละ 37.43 และพอดีกับรายรับ 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67

14. ความสามารถหรือความถนัดพิเศษด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสามารถในด้านเกษตรกรรม คือ มีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.72 ช่างเครื่องยนต์ มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 ช่างไม้ มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.53 ขับรถทั่วไป มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 ช่างเชื่อม มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.63 ศิลปะ/ดนตรี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79 ช่างตัดเสื้อ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.23 ช่างไฟฟ้า มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ช่างกลและช่างก่อสร้าง มีจำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 เช่นกัน

15. อาชีพหลังปลดประจำการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าประกอบอาชีพเดิม มี 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 ยังนึกไม่ออก มี 135 คน คิดเป็นร้อยละ 37.71 รับราชการ มี 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 ขับรถ มี 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.91 ช่างเครื่องยนต์ มี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.07 ช่างเชื่อมและค้าขาย มี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

2. ด้านความสนใจการศึกษานอกระบบเรียนด้านอาชีพ

1. ความสนใจการศึกษานอกระบบเรียนด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เลือกเรียนวิชาช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ คือ มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 16.32 เลือกเรียนวิชาช่างเชื่อมโลหะและช่างไฟฟ้าเบื้องต้น มีจำนวนเท่ากัน คือ 139 คน คิดเป็นร้อยละ 13.93 ช่างเครื่องยนต์ มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 10.22 ช่างกลโรงงานเบื้องต้น มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 7.91 ช่างซ่อมตัวถังและพ่นสีรถยนต์ และการเกษตรเบ็ดเสร็จ มีจำนวนเท่ากัน คือ มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 7.72 ช่างตัดผม มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 5.91 ช่างทาสี มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 4.41 ช่างไม้ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 4.31 ช่างเครื่องทำความเย็น มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 3.91 ช่างปูนและเหล็กดัด มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30 และช่างประปาและสุขภัณฑ์ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

2. ความสนใจในวิชาชีพอื่น วิชาชีพอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจมากที่สุด คือ จักรยานยนต์ คือ มีจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 62.01 รองลงมา คือ การเขียนแบบก่อสร้าง และศิลปะ/ดนตรี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.38 การตลาดและการจัดการ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.42 ธุรกิจการท่องเที่ยวและคอมพิวเตอร์มีจำนวนเท่ากัน คือ มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.31 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79 และธุรกิจการโรงแรม มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

3. การเลือกวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างเลือกวิชาชีพตามความรู้และประสบการณ์ คือ มีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 เลือกตามความพอใจ มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17 เลือกเพื่อนำไปประกอบอาชีพใหม่ มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.76 และเลือกตามอาชีพเดิม มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

4. ความสนใจในอาชีพที่เลือกเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าสนใจวิชาที่เลือกมากที่สุดมีจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 44.97 สนใจมากมีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.64 สนใจปานกลาง มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 และสนใจน้อย มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

5. วันที่เรียน กลุ่มตัวอย่างเลือกเรียนวัน เสาร์-อาทิตย์ มากที่สุด คือ มีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 53.63 เรียนหลังจากการฝึก 3-6 เดือน มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 24.86 เรียนทุกวันหลังการฝึกประจำวัน มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.64 และเรียนในวันจันทร์ - วันศุกร์ มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86

6. เวลาที่เรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเรียนตอนเช้า (09.00-12.00 น.) มี 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 รองลงมาเลือกเรียนตอนเย็น (16.00-19.00 น.) มี 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.47 ส่วนตอนค่ำ (18.00-21.00 น.) และตลอดวัน (09.00-16.00 น.) มีผู้เลือกเท่ากัน คือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 ตอนบ่าย (13.00-16.00 น.) มี 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.31 และตอนค่ำ (18.00-20.00 น.) มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

7. จำนวนชั่วโมง/วัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนวันละ 3 ชั่วโมง คือ มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 เรียนวันละ 2 ชั่วโมง มีจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 เรียนวันละ 1 ชั่วโมง มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 และเรียนวันละกี่ชั่วโมงก็ได้ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68

8. การฝึกวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกวิชาชีพที่ไหนเลย มีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 71.79 เคยฝึกงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.01 ฝึกกับวิทยาลัยสารพัดช่าง มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.18 ฝึกกับวิทยาลัยการอาชีพ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51 และฝึกกับโรงงานหรือสถานประกอบการ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51 เช่นเดียวกัน

9. สถานที่เรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเรียนในค่ายทหาร คือ มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 เรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่าง มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.74 เรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.32 เรียนที่วิทยาลัยการอาชีพ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.06 และเรียนที่ไหนก็ได้ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68

10. ผู้สอน กลุ่มตัวอย่างเลือกผู้สอนที่อยู่ในค่ายทหาร คือ มีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 จากวิทยาลัยสารพัดช่าง มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 จากวิทยาลัยการอาชีพ มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67 จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 และจากที่ไหนก็ได้ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

11. ลักษณะของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถ มีจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 72.63 เลือกผู้สอนที่เคร่งครัดระเบียบวินัย มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.76 และเลือกครูผู้สอนที่ใจดี รอบอ้อมอารี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61

12. กิจกรรมอื่นในการเรียนการสอน กิจกรรมอื่นที่จัดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ มีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 63.41 ต้องการให้มีเพื่อเป็นการเสริมความรู้ มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.93 และไม่ต้องการให้จัดกิจกรรมใด ๆ เพราะจะทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66

13. วิธีการจัดการเรียนการสอน การเรียนการสอนที่กลุ่มตัวอย่างเลือก คือ การสาธิต ให้ดูแล้วผู้เรียนปฏิบัติตาม มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 48.32 แบบบรรยายแล้วฝึกปฏิบัติ มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 แบบบรรยายแล้วผู้เรียนจดบันทึก มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.29 และแบบดูงานนอกสถานที่แล้วนำมาอภิปราย มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

14. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าควรมีส่วนร่วม มีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 62.85 ไม่ควรมีส่วนร่วมเพราะไม่มีความรู้ มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 ไม่ควรมีส่วนร่วมเพราะเป็นเรื่องของครูผู้สอน มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.85

15. การสอนของผู้สอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการให้ครูและผู้เรียนร่วมกันสอนและแสดงความคิดเห็น มีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 56.42 ต้องการศึกษาเองครูเป็นผู้คอยแนะนำเมื่อมีปัญหา มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.57 และต้องการให้ครูสอนเพียงอย่างเดียว มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.01

16. การเก็บเงินค่าเล่าเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เต็มใจเสียค่าเล่าเรียน เสียค่าเล่าเรียนบ้างเล็กน้อย คือ มีจำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 83.24 เสียค่าเล่าเรียนครั้งราคา มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.26 เสียค่าเล่าเรียนเต็มราคา มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68 และไม่เต็มใจเสียค่าเล่าเรียน มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

17. ผู้เสียค่าเล่าเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีเสียค่าเล่าเรียนเอง มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 ผู้เรียนและหน่วยสังกัดช่วยกันออก มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.06 หน่วยที่สังกัดออกเองทั้งหมด มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.49 และหน่วยที่มาจัดเป็นผู้ออกให้ทั้งหมด มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.89

18. การเลือกจำนวนวิชาชีพ ต้องการเรียนวิชาชีพ 2 หมวดวิชา มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.34 1 หมวดวิชา มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 33.52 3 หมวดวิชา มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 ก็หมวดวิชาก็ได้ มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.22

19. ความต้องการในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประเมินผล การเรียนเพื่อที่จะได้รู้ถึงความสามารถของตนเอง มีจำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 92.74 ไม่ต้องการให้มีการประเมินผล มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.34 ต้องการให้มีการประเมินผล เพื่อที่จะได้รู้ถึงความสามารถของตนเอง มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96 และมีการประเมินผลหรือไม่ก็ได้ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96 เช่นเดียวกัน

20. การประเมินผล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการให้คะแนนผลงานที่ปฏิบัติ คือ มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 ทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเรียน มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 27.09 ทดสอบทั้งข้อเขียนและการปฏิบัติ มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 22.07 ทดสอบเฉพาะการปฏิบัติ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51 และทดสอบเฉพาะข้อเขียน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12

21. การนิเทศตรวจเยี่ยม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการนิเทศและตรวจเยี่ยม การเรียนการสอน คือ มีจำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 91.06 ตรวจเยี่ยม 1 ครั้ง มีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.78 ตรวจเยี่ยม 2 ครั้ง มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67 ตรวจเยี่ยม 3 ครั้ง มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.32 ตรวจเยี่ยมกี่ครั้งก็ได้ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.29 และเห็นว่าไม่ควรมีการตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94

22. ประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง คือ มีจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.35 เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15 เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อ มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94 และทำตามคำสั่ง มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

23. การแนะแนว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือ มีจำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 79.33 แนะนำในการจัดหาตลาดแรงงาน มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.26 และแนะแนวในการจัดหาแหล่งเงินทุน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.91

24. การเลือกเรียนวิชาชีพอื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายชาวบ้าน คือ มีจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 49.16 การศึกษาสายสามัญ มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 และไม่สนใจที่จะเรียนอะไรอีก มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.15

3. ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับงานศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

1. ปัญหาในด้านส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาในเรื่องส่วนตัวเกี่ยวกับการเรียน คือ มีจำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 93.58 มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 และมีปัญหาเกี่ยวกับด้านสุขภาพ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83

ข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ข้อเสนอแนะในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาด้านส่วนตัวว่า ควรให้การบริการ เกี่ยวกับสุขภาพของทหารเกณฑ์ในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะจัดวิชาชีพหรือกิจกรรมอื่น ๆ

2. การใช้เวลาว่างมาเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเวลาว่างใน วันเสาร์-อาทิตย์ มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 มีเวลาว่างหลังจากการฝึกประจำวัน มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.76 ไม่มีเวลาว่างเพราะต้องทำงานอื่น มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 ไม่มีเวลาว่างเพราะต้องการพักผ่อน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84

ข้อเสนอแนะ การใช้เวลาว่างมาเรียนไม่ควรตรงกับวันหยุด เพราะต้องการพักผ่อน หลังจากการฝึกภาคสนาม

3. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างไม่มีปัญหาเพราะต้องเรียนทุกคน มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 ไม่มีปัญหาถ้าผู้สอนเป็นบุคคลภายนอก มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 46.93 มีปัญหาเพราะอ่านหนังสือไม่เก่ง มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.95 มีปัญหาเพราะถูกบังคับเรียน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84

ข้อเสนอแนะ การเรียนควรจัดวิชาให้ตรงกับความต้องการจริงของทหารเกณฑ์ ไม่ควร จัดตามความต้องการของคนส่วนใหญ่

4. การกำหนดหลักสูตร ผู้เรียนต้องการให้หน่วยงานที่มาจัดกับผู้เรียนร่วมกันกำหนด หลักสูตร คือ มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 42.46 ต้องการให้หน่วยจัดเป็นผู้กำหนด มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 ต้องการให้ผู้เรียนร่วมกันกำหนดหลักสูตร มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.16 และให้ใครก็ได้ที่มีความรู้เป็นผู้กำหนดหลักสูตร มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79

ข้อเสนอแนะ ควรมีหลักสูตรสำเร็จรูป สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้

5. จำนวนเวลาของการอบรม ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการให้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตร 200 ชั่วโมง คือ มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 ต้องการหลักสูตร 150 ชั่วโมง มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.05 ต้องการหลักสูตร 100 ชั่วโมง มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 ต้องการหลักสูตร 250 ชั่วโมง มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.34 และต้องการเรียนหลักสูตร 100 ชั่วโมง มีจำนวนเพียง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12

ข้อเสนอแนะ ควรจัดหลักสูตรให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะเรียน

6. ครูหรือวิทยากร ครูผู้สอนที่เป็นทหารในค่ายทหารเป็นที่ต้องการของผู้เรียนที่เป็นทหารเกณฑ์มากที่สุด คือ มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 ต้องการครูผู้สอนที่หน่วยจัดหามาให้สอน มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 ต้องการเรียนจากผู้ประกอบการโดยตรง มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.04 และต้องการใครก็ได้ที่มีความรู้ความสามารถ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.05

ข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนควรจะเปลี่ยนเป็นผู้หญิงบ้างเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ

7. วิธีการสอน ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกวิธีการสอนแบบสาธิตให้ดูแล้วนำไปปฏิบัติ คือ มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 48.32 เลือกแบบบรรยายแล้วฝึกปฏิบัติ มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 เลือกแบบบรรยาย อภิปรายและจัดบันทึก มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 และหาความรู้จากการทัวร์ประสบการณ์ มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.82

ข้อเสนอแนะ การสอนบางวิชาที่มีการปฏิบัติ ควรส่งไปยังโรงงานหรือสถานประกอบการโดยตรง เพื่อให้ได้ประสบการณ์และความรู้

8. ประโยชน์จากการเรียนวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนเพราะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ มีจำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 79.89 เรียนเพราะเป็นความรู้ใหม่และมีประสบการณ์เพิ่ม มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.11

ข้อเสนอแนะ การเรียนวิชาชีพควรเน้นการนำไปประกอบอาชีพ

9. ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบว่าต้องการเรียนเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง คือ มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 62.29 ต้องการเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ต้องการเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่สังกัด มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.51 และต้องการเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

10. การนำความรู้ไปประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้เพราะได้รับความรู้ที่เรียนมา มีจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 75.42 ประกอบอาชีพได้เพราะสอดคล้องกับอาชีพเดิม มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.39 นำไปประกอบอาชีพไม่ได้เพราะขาดแหล่งเงินทุน มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79 ประกอบอาชีพไม่ได้เพราะขาดตลาดแรงงาน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

ข้อเสนอแนะ การที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้ได้นั้น กลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดในรูปแบบครบวงจร สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้เลย หลังจากทีปลดประจำการออกไปแล้ว

11. การเรียนวิชาเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนวิชาชีพเพราะต้องการเพิ่มเติมความรู้เพิ่มเติม มีจำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 86.03 ต้องการเรียนเพราะวิชาชีพที่จัดทำไม่ตรงกับความต้องการ มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73 ไม่ต้องการที่จะเรียนอะไร มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.24

ข้อเสนอแนะ การเรียนวิชาชีพเพิ่มเติม ควรเป็นการเสริมความรู้จากการเรียนวิชาชีพที่เรียนอยู่เดิม

12. ความต้องการเกี่ยวกับวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดวิชาชีพ มีจำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 ไม่ต้องการให้มีการจัดวิชาชีพ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40

ข้อเสนอแนะ ควรมีการสำรวจถึงความต้องการและความสนใจของทหารเกณฑ์ทุกปี

13. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการใหม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีโครงการใหม่ ๆ ถ้าโครงการจัดวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ถูกยกเลิกไป มีจำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 73.19 ไม่ควรมีโครงการ มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.81

ข้อเสนอแนะ ควรมีโครงการจัดการศึกษาสายสามัญให้กับทหารเกณฑ์ตามความต้องการ

14. การช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง ต้องการให้ช่วยเหลือเกี่ยวกับด้านการหาช่องทางการประกอบอาชีพ คือ มีจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 57.82 ต้องการให้ช่วยเหลือด้านสวัสดิการ มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17 ต้องการให้ช่วยเหลือในด้านการเงิน มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.06 และไม่ต้องการให้ช่วยเหลือ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.95

ข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการก่อน แล้วจึงหาช่องทางการประกอบอาชีพ พร้อมกับจัดหาแหล่งเงินทุน และตลาดแรงงานเพื่อรองรับอาชีพ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น มีประเด็นต่าง ๆ ที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนตัว จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย เหล่าที่สังกัด ภูมิลำเนา เขตที่ตั้งของภูมิลำเนา บ้านที่พักอาศัย การศึกษา ศาสนา สมาชิกในครอบครัว สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อาชีพเดิม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความสามารถหรือความถนัดพิเศษ สรุปได้ดังนี้

1.1 เหล่าที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพลทหารเกณฑ์ สังกัดกองพันทหารราบ รองลงมาคือ กองพันทหารปืนใหญ่ และกองพันทหารช่าง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดได้มาจาก กองพันทหารม้า และกองพันทหารสื่อสาร การที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาจากกองพันทหารราบ นั้น เป็นเพราะว่าทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่นับว่าได้รับการคัดเลือกเข้ามาประจำการ ในกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จะถูกบรรจุให้ประจำการในหน่วยของทหารราบ ซึ่งเป็นหน่วยกำลังรบที่มีความสำคัญ ต้องบรรจุกำลังรบไว้ให้เต็มอัตรา กรมละ 3 กองพัน มีการฝึกที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้ง กองพัน เพื่อให้มีขีดความสามารถที่เพียงพอ สามารถทำการรบที่เป็นอิสระได้ 72 ชั่วโมงโดยไม่ ต้องมีกำลังส่งเพิ่มเติม ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนรองลงมา เป็นเพียงหน่วยที่สนับสนุนการรบ ซึ่ง ำให้การสนับสนุนด้าน การส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุง การขนส่ง และการบริการทางการแพทย์ จึงใช้จำนวนทหารเกณฑ์เพียงบางส่วน ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะ กองพันทหาร สื่อสาร ที่มีหน้าที่เพียงการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานในกองพลฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 ภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย อายุ 21 ปีที่ได้รับหมายเรียกเข้ารับ ราชการทหารประจำการ ในจังหวัดสุพรรณบุรี รองลงมาคือจังหวัดกาญจนบุรี สาเหตุที่ทหารเกณฑ์ ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดสุพรรณบุรีเพราะว่า จำนวนของประชากรที่เป็นชายในจังหวัดสุพรรณบุรี มี จำนวนมากกว่าประชากรชายของจังหวัดกาญจนบุรี ดังนั้นโอกาสที่จะได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็น ทหารเกณฑ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี จึงมีจำนวนมากกว่า

1.3 เขตที่ตั้งภูมิลาเนา จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่อาณาเขตกว้างใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาวชนบทดั้งเดิม มีชีวิตและความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน และนอกจากนั้นยังมีชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีอีกบางส่วน ดังนั้นการกระจายของจำนวนประชากรส่วนใหญ่จึงอยู่ตามชนบทมากกว่าในเขตชุมชนเมือง ทำให้จำนวนทหารเกณฑ์จึงมาจากชนบทเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในเขตชุมชนเมืองนั้นถึงแม้ว่าจะมีจำนวนประชากรค่อนข้างหนาแน่น แต่ประชากรที่เป็นชายที่มีอายุครบเกณฑ์ ส่วนมากจะได้รับการผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร เนื่องจากมีบางส่วนขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหารเนื่องจากกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษา และยังมีอีกส่วนหนึ่งที่ได้รับการยกเว้นการเข้ารับราชการทหารเนื่องจากคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ซึ่งขั้นตอนในการกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัตินี้สามารถทำให้บุคคลที่ไม่ประสงค์จะเข้าเกณฑ์ทหารแต่มีฐานะดี ไม่ผ่านขั้นตอนตรงนี้ได้ ทำให้ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มีภูมิลานอยู่ในชนบทมากกว่าในเมือง

1.4 บ้านพักอาศัย ชีวิตและความเป็นอยู่ของทหารเกณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวชนบทโดยสภาพทั่วไป มักจะมีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย อาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ มีลักษณะเป็นสังคมเครือญาติ คือมีพ่อ แม่ ลูก และญาติพี่น้อง ทหารเกณฑ์จะช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพ ตามอาชีพดั้งเดิม จนกว่าจะแต่งงานและแยกครอบครัวออกไป ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่ยังไม่ได้แต่งงาน ดังนั้นส่วนมากจึงยังอาศัยอยู่กับบิดามารดา

1.5 พื้นฐานการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพื้นฐานการศึกษาเพียงแต่การศึกษาภาคบังคับหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น เป็นเพราะทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่เป็นชาวชนบทที่รายได้ต่ำ โอกาสที่จะได้ศึกษาหาความรู้จึงมีน้อย ส่วนใหญ่เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วก็จะออกจากโรงเรียนเพื่อมาช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพ เพราะทหารเกณฑ์คนวัยนี้เป็นวัยแรงงาน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ทหารเกณฑ์ที่มาจากชนบทมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ แต่ก็มีบางส่วนที่ได้รับการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีฐานะทางบ้านดี มีรายได้สูงสามารถที่จะให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษาได้ตามสมควร

1.6 ศาสนา ประเทศไทยได้อิสระคนในชาติในการเลือกนับถือศาสนา ในส่วนของคนไทยภาคกลาง ตามขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิม โดยทั่วไปคนไทยจะนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาที่นับถือสืบทอดกันมานาน อาจเรียกได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติไทย ทหารเกณฑ์ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี และสุพรรณบุรี จึงนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกับบิดามารดา หรือปู่ย่า ตายาย สืบทอดกันมา

1.7 สมาชิกในครอบครัว เนื่องจากชีวิตและความเป็นอยู่ของทหารเกณฑ์ ซึ่งเป็นชาวชนบทส่วนใหญ่อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีลักษณะ เป็นสังคมครอบครัว ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นครอบครัวของทหารเกณฑ์ จึงมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากตามไปด้วย ส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิกระหว่าง 4 - 6 คน

1.8 สถานภาพการสมรส เกี่ยวกับสถานภาพการสมรส ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่เป็นโสด และกำลังอยู่ในวัยรุ่น วัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน จึงมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่แต่งงานมีครอบครัว ตามชนบทส่วนใหญ่หลังจากจบการศึกษาแล้ว ก็จะช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพ และเมื่อถึงเวลาอันควรแล้วก็จะแต่งงานมีครอบครัว ซึ่งอาจจะช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพต่อไป หรืออาจจะแยกครอบครัวออกไปประกอบอาชีพใหม่

1.9 จำนวนบุตร ทหารเกณฑ์ที่แต่งงานแล้ว อาจจะอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือแยกครอบครัวออกไปแล้วก็ตาม ส่วนใหญ่จะมีบุตรเพียง 1 - 2 คน อาจเป็นเพราะว่าช่วงเวลาที่แต่งงานมีเวลาอยู่ด้วยกันน้อยต้องมาถูกเกณฑ์ทหารเสียก่อน แต่หลังจากปลดประจำการแล้วก็อาจจะมีการมีบุตรเพิ่มขึ้นได้ สำหรับทหารเกณฑ์อีกส่วนหนึ่งที่ยังไม่มีบุตรก็อาจเนื่องมาจากสาเหตุเดียวกัน

1.10 อาชีพเดิม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 50 ประกอบอาชีพทำนาทำไร่ รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป เป็นเพราะทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่อยู่ตามชนบท ซึ่งมีอาชีพหลักคือการทำนาทำไร่ ตามอาชีพดั้งเดิม จึงต้องช่วยครอบครัวประกอบอาชีพเดิมเพราะมีความชำนาญมาตั้งแต่

เด็ก โดยจะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์จากบิดามารดาจนมีความชำนาญ และใช้แรงงานของตนช่วยเหลือครอบครัว มีบางส่วนที่ประกอบอาชีพช่างแอร์หรือช่างประปา อาจเนื่องมาจากอาชีพเดิมของบิดามารดา หรือมีประสบการณ์พิเศษหรือความชำนาญ โดยการได้รับการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์

1.11 อาชีพของเพื่อนบ้าน ส่วนใหญ่มีอาชีพที่ใหม่แตกต่างกัน คือการทํานาทุเรียน ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวชนบทส่วนใหญ่ และมีจำนวนน้อยที่จะคิดหาช่องทางในการประกอบอาชีพใหม่ บางส่วนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป เพราะเป็นงานที่ไม่ต้องอาศัยความรู้และความชำนาญมากจนเกินไป ก็สามารถที่จะหาเลี้ยงครอบครัวได้ นอกจากนั้นก็ประกอบอาชีพค้าขาย และรับราชการบ้างเพียงเล็กน้อย

1.12 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่จะมีรายได้ค่อนข้างต่ำ คือ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 3,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้จากการทำงานร่วมกันของสมาชิกภายในครอบครัวทั้งหมดมิใช่เป็นรายได้ส่วนตัว สืบเนื่องมาจากอาชีพเดิมที่มีรายได้หรือผลตอบแทนค่อนข้างน้อย และยังไม่มียุทธศาสตร์ประกอบอาชีพใหม่ หรืออาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายในชีวิตประจำวัน

1.13 ค่าใช้จ่าย ในด้านค่าใช้จ่ายของทหารเกณฑ์ ส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะมีรายได้น้อยไม่พอกับรายรับแต่ก็มีบางส่วนที่พอมีเงินเหลือเก็บ อาจเนื่องมาจากการประกอบอาชีพและการประหยัดค่าใช้จ่ายของแต่ละคน

1.14 ความสามารถหรือความถนัดพิเศษด้านอาชีพ ด้านความสามารถและความถนัดพิเศษด้านอาชีพ จะมีความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่จะมีความถนัดเกี่ยวกับอาชีพเดิมคือ การทํานาทุเรียน นอกจากนั้นยังมีช่างเครื่องยนต์ ช่างไม้ ช่างเชื่อม ฯลฯ ส่วนที่มีความถนัดในเรื่องของช่างกลโรงงานหรือออกแบบช่างก่อสร้างนั้น มีจำนวนน้อยมาก เพราะมีการลงทุนค่อนข้างสูง จะต้องมาจากครอบครัวที่มีฐานะดีพอสมควรจึงจะสามารถเรียนรู้ และประกอบอาชีพเหล่านี้ได้

1.15 อาชีพหลังปลดประจำการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าจะกลับไปประกอบอาชีพเดิมคือการทอผ้า/ทำไร่ เพราะเป็นอาชีพที่เคยทำอยู่แล้วมีความชำนาญและประสบการณ์ ไม่ต้องอาศัยความรู้อะไรมากนัก ที่คิดเช่นนี้ก็อาจเป็นเพราะว่าทหารเกณฑ์ยังมีได้เลือกเรียนวิชาชีพที่จัดหามาให้ อีกทั้งยังมองไม่เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ต่อไปเมื่อได้เลือกที่จะเรียนแล้วจะทำให้ความคิดที่มีอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงไป แต่มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ยังนึกไม่ออก อาจเป็นเพราะว่ากำลังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจว่าจะเลือกวิชาชีพใดในการประกอบอาชีพต่อไป หลังจากที่ถูกปลดประจำการออกไปแล้ว ซึ่งความคิดเหล่านี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงหลังจากที่ได้เริ่มการเรียนและการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ไปแล้ว

2. ด้านความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านความสนใจเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพ สรุปได้ ดังนี้

2.1 ความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มีความสนใจ เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพ ช่างเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์ เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในระหว่างการฝึกภายในค่ายฯ ทหารเกณฑ์จะต้องมีความรู้เรื่องช่างเครื่องยนต์เบื้องต้น เพื่อที่จะได้คอยช่วยเหลือเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงของหน่วยต่าง ๆ ภายในค่ายทหาร และนอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ความสนใจด้านวิชาชีพรองลงมา คือ ช่างไฟฟ้าเบื้องต้น ช่างเชื่อมโลหะ และช่างเครื่องยนต์ สาเหตุที่ทหารเกณฑ์มีความสนใจรองลงมาคงเป็นเพราะเหตุผลเช่นเดียวกันกับการเลือกอาชีพแรก กล่าวคือภายในค่ายทหารมีหน่วยการบังคับบัญชาหลายหน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยซ่อมและบำรุงกำลังรบ ทางกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จะหวังรองประมาณจากทางกองทัพบกเพื่อซ่อมแซมวัตถุและสิ่งต่าง ๆ ในการสนับสนุนการรบเพียงอย่างเดียว คงไม่เพียงพอ จะต้องอาศัยแรงกำลัง และความสามารถของทหารเกณฑ์ เข้ามาช่วยเสริมในด้านนี้ก็จะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่ายลงไปได้มาก ด้านช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม และช่างเครื่องยนต์ ก็มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้มีความสามารถในการซ่อมบำรุง เมื่อเกิดชำรุดหรือสึกหรอ ส่วนทางด้านอาชีพช่างกลโรงงาน การเกษตรแปรรูป ช่างซ่อมตัวถังและพ่นสีรถยนต์ ซึ่งมีผู้เลือกเรียนบ้าง

บางส่วน อาชีพเหล่านี้สามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มทุนรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัว การเกษตรเบ็ดเสร็จนั้นอาจเพียงแต่ต้องการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับ วิธีการในการเพิ่มผลผลิต การบำรุงรักษา หรือการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับ การเกษตรที่ตนเองทำเป็นอาชีพหลักอยู่แล้ว อาชีพตัดผม ช่างไม้ ช่างทาสี ก็เป็นอาชีพที่เสริม รายได้ที่น่าสนใจ เป็นงานที่ไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถมากมายนัก ก็สามารถเรียนรู้ ปฏิบัติ และนำไปประกอบอาชีพได้ อาชีพที่ทหารเกณฑ์เลือกน้อยที่สุดคือ ช่างเครื่องทำความเย็น ช่าง ปูนและเหล็กคัต และช่างประปาสุขภัณฑ์ ซึ่งอาชีพประเภทนี้มีการลงทุนสูง และต้องมีความรู้ความ สามารถทางด้านวิชาชีพเฉพาะดีพอสมควร จึงจะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จึงทำให้มีผู้เลือก ที่จะเรียนน้อย เมื่อพิจารณาถึงผลที่จะได้รับแล้ว น่าจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า กับแรงงานและ การลงทุน แต่จะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของเหล่าทหารเกณฑ์ในด้านอื่น ๆ อีกด้วย

2.2 ความสนใจเกี่ยวกับวิชาชีพอื่น นอกเหนือจากหลักสูตรของกองทัพบก ที่ให้ทหาร เกณฑ์ ได้มีโอกาสเรียนรู้วิชาชีพที่กำหนดแล้ว ในด้านของความสนใจวิชาชีพอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ เป็นทหารเกณฑ์ ส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้วิธีการขับรถยนต์มากที่สุด เพราะการขับรถยนต์นั้น มี ความสำคัญ และจำเป็นในหน่วยสนับสนุนการรบ ทหารเกณฑ์บุคคลที่สามารถขับรถได้ จะได้รับ การพิจารณาให้เป็นพลขับ มีเบี้ยเลี้ยงให้อีกยามออกหน่วย ทหารเกณฑ์จึงมีความต้องการที่จะ ศึกษาเกี่ยวกับวิชาการทางด้านนี้ นอกจากนั้น หลังจากที่ปลดประจำการออกไปแล้ว ก็สามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการขับรถได้ อีก เช่น การขับรถรับจ้างส่งของ หรือพนักงานขับรถ ซึ่งสามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพได้ ชัดเจนกว่าอาชีพอื่น ๆ อาชีพอื่นที่กลุ่มตัวอย่างได้เลือกบางส่วนคือ การเขียนแบบก่อสร้าง ศิลปะ และการดนตรี การตลาดและการจัดการ เป็นอาชีพที่จะต้องใช้ความรู้พอสมควรผู้เรียนน่าจะมี พื้นฐานในด้านนี้บ้าง และยังมีอาชีพธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจการโรงแรม และคอมพิวเตอร์ มีผู้เลือก ที่จะเรียนน้อยมาก อาจเป็นเพราะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่นความรู้พื้นฐาน ฐานะทางครอบ ครัว และที่สำคัญนอกเหนือจากความรู้ความสามารถของตนเองแล้ว ยัง จะต้องเป็นผู้สนับสนุนหรือผู้ รับรองในการประกอบอาชีพเหล่านี้ด้วย

2.3 การเลือกเรียนวิชาชีพ การเลือกเรียนวิชาชีพดังกล่าวเป็นการเลือกตามความรู้ และประสบการณ์ รวมถึงความสนใจและความพอใจในการเลือกเรียน มากกว่าที่จะเลือกตามอาชีพเดิมหรือเลือกเพื่อนำไปประกอบอาชีพใหม่ เพราะการเรียนรู้ต้องขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนไม่ชอบหรือไม่ต้องการ และยังถูกบังคับให้เรียนอีก ก็จะทำให้การเรียนการสอนในวิชาชีพนั้น ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่ถ้าเป็นวิชาที่ผู้เรียนมีความถนัดและเลือกเรียนด้วยตัวเองด้วยแล้ว จะทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน และประสบผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.4 ความสนใจในวิชาชีพที่เลือกเรียน กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ เลือกวิชาชีพตามหลักสูตรต่าง ๆ เพราะมีความสนใจมาก การที่จะเลือกสิ่งใดนั้น จะต้องมีความสนใจหรือความต้องการเป็นพื้นฐานก่อน จึงค่อยมองหาช่องทางการประกอบอาชีพ

2.5 วันที่เรียน การเรียนวิชาชีพนั้นทหารเกณฑ์ ทหารเกณฑ์มีหน้าที่ ที่จะต้องฝึกการเตรียมพร้อมประจำวัน จึงต้องเลือกเวลาบางช่วง ทำการฝึกอบรมวิชาชีพ เช่นการใช้เวลาช่วงเย็นหลังการฝึก หรือวันเสาร์ - อาทิตย์ และหลังการฝึก ตามหลักสูตรของกองทัพบกจบแล้ว ซึ่งทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่เลือกที่จะเรียนวิชาชีพในวันเสาร์ - อาทิตย์ มากกว่าช่วงเวลาอื่นเพราะในวันดังกล่าว มีเวลารว่างมากกว่าวันธรรมดา หลังจากเรียนวิชาชีพแล้ว ก็ยังสามารถประกอบภารกิจส่วนตัวได้อีกด้วย มีบางส่วนที่ต้องการเรียนในช่วงหลังการฝึกตามหลักสูตรของกองทัพบก ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องคอยกังวลเกี่ยวกับเรื่อง การฝึกภาคสนามและหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาชีพที่ตนเองสนใจแล้วก็จะ เป็นช่วงที่ปลดประจำการพอดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ด้านทันที แต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่ต้องการให้เรียนตอนเย็นของทุกวัน เพราะต้องการเรียนวิชาชีพหลาย ๆ หลักสูตร

2.6 เวลาที่เรียน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนในวันเสาร์ - อาทิตย์ ต้องการเรียนวิชาชีพในช่วงเวลาระหว่าง 9.00 - 12.00 น. เพราะเป็นวันหยุด ในตอนเช้าเป็นช่วงที่กลางวันจิตใจที่แจ่มใสเบิกบาน เหมาะสำหรับการเรียนรู้ และยังมีบางกลุ่มต้องการเรียนในช่วงเวลา 16.00 - 19.00 น. เพราะเป็นช่วงที่เสร็จสิ้นภารกิจประจำวันแล้ว มีเวลารว่างมาทำการฝึกได้ตามเวลาที่กำหนด นอกจากนั้นต้องการเรียนตามความสะดวกของตนเอง คือในตอนบ่ายบ้างในตอนค่ำบ้าง แล้วแต่ความสะดวก

2.7 จำนวนชั่วโมง สำหรับจำนวนเวลาที่ต้องการเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการเรียนเพียงวันละ 3 ชั่วโมง นับว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะถ้ามีเวลาน้อยกว่านี้จะทำให้ ได้รับเนื้อหาวิชาที่เรียนน้อยจนเกินไปเกิดความไม่ต่อเนื่อง หรือถ้าได้รับมากเกินไปก็จะทำให้ เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ต้องการใช้เวลาในการเรียนน้อยกว่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกเรียนในช่วงเวลาเย็น เพราะต้องการ ใช้เวลาในส่วนที่เหลือไปทำภาระกิจอื่น

2.8 การฝึกวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เคยฝึกวิชาชีพจากที่ไหนมาก่อนเลย เพราะมีอาชีพเดิมคือการทำนา/ทำไร่ จะยึดอาชีพนั้นสืบต่อกันมา และอาชีพอื่นอาจจะต้องใช้ความสามารถและชำนาญ หรืออาจจะต้องใช้ความรู้มาพิจารณาด้วย จึงทำให้ด้อยประสบการณ์ในด้านอาชีพ แต่ก็มีบางส่วนที่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้เข้าไปให้บริการในพื้นที่ชนบท ในรูปของการจัดวิชาชีพระยะสั้นหรือกลุ่มสนใจ

2.9 สถานที่เรียน ทางด้านสถานที่เรียน ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่เลือกที่จะเรียนวิชาชีพ ภายในค่ายทหาร เพราะสะดวกต่อการเดินทางและการฝึกอบรม ซึ่งทหารเกณฑ์ทั้งหมดจะต้องพักอาศัยอยู่ภายในค่ายทหารเท่านั้น จะออกไปพักที่อื่นไม่ได้ นอกจากขอลากลับบ้านหรือสิ้นสุดการฝึกตามหลักสูตรแล้วเท่านั้น และมีทหารเกณฑ์บางส่วน ที่ต้องการเรียนวิชาชีพ ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพราะต้องการที่จะเปลี่ยนสถานที่และบรรยากาศ ทั้งยังอาจได้รับประสบการณ์อีกด้วย

2.10 ผู้สอน ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ต้องการครูผู้สอนวิชาชีพ ที่เป็นทหารอยู่ภายในค่ายฯ เป็นเพราะว่าถ้าผู้สอนอาศัยอยู่ภายในค่าย ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนก็สามารถที่จะติดต่อสอบถามได้ทันทีและยังผู้สอนมีตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชา ก็จะมีความสะดวกในการควบคุมและดูแล รองลงมากลุ่มตัวอย่างต้องการผู้สอนที่มาจาก สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีพ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทั้งนี้ต้องการที่จะได้รับความรู้จากบุคคลภายนอก ซึ่งอาจจะมียุทธวิธีการเรียนการสอน หรือการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ต่างไปจากเดิมและยังเป็นการลดความตึงเครียดระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพราะถ้าผู้สอนเป็นผู้บังคับบัญชา ก็จะไม่กล้าที่จะแสดงออกเท่าที่ควร

2.11 ลักษณะของครูผู้สอน ลักษณะของครูผู้สอนที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างนี้ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของหลักสูตรที่จะทำการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้ มีความเคร่งครัดในเรื่องของระเบียบวินัยบ้างพอสมควร เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระเบียบ กฎเกณฑ์ของทหารอยู่แล้ว

2.12 กิจกรรมอื่นในการเรียนการสอน ในระหว่างการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมแทรกเข้าไปด้วย โดยให้เหตุผลว่าต้องการที่จะได้ความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมและยังเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศอีกด้วย แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมแทรกเข้าไปในระหว่างการเรียน เพราะจะทำให้การเรียนการสอนนั้นไม่ต่อเนื่อง

2.13 วิธีจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ นั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการสาธิต บรรยายแล้วฝึกปฏิบัติตาม อาจเป็นเพราะมีการศึกษาค้นข้าน้อยและยังมีความเคยชิน เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนในวัยเด็ก ต้องมีผู้คอยแนะนำแล้วสาธิตให้ดูจึงจะกล้าตัดสินใจลงมือปฏิบัติ ส่วนการเรียนการสอนแบบบรรยายแล้วจดบันทึกมีน้อย เพราะส่วนใหญ่ต้องการที่จะฝึกปฏิบัติ มากกว่าการจดบันทึก สำหรับการอธิบายคงไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอนวิชาชีพ เพราะทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ไม่ค่อยพูด ไม่กล้าแสดงออก และขาดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งถ้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นออกไปแล้วเกิดผิดพลาด ก็จะมีความรู้สึกละอายใจที่จะต้องได้รับโทษ เช่นเดียวกับการฝึก

2.14 การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ในเรื่องของการเรียนการสอนครูผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีความคิดเห็นไปในแนวเดียวกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจะมีการเรียนการร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อีกทั้งยังได้แสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ อีกด้วย แต่มีบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพราะไม่มีความรู้และความสามารถในเรื่องของวิชาชีพหลักสูตร อีกทั้งการสอนก็เป็นเรื่องของครูผู้สอน จึงไม่ควรที่จะเข้าไปแสดงความคิดเห็นใด ๆ

2.15 การสอนของครูผู้สอน การสอนของครูผู้สอนที่กลุ่มตัวอย่างต้องการคือ การที่ครูและผู้เรียนร่วมกันเสนอความคิดเห็นในการเรียนการสอน เมื่อผู้เรียนมีปัญหาก็สามารถที่จะแนะนำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้

2.16 การเก็บเงินค่าเล่าเรียน ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83 ยินดีและเต็มใจที่จะเสียค่าเล่าเรียนหรือค่าบริการทางการศึกษา โดยขอเสียในส่วนที่มีความจำเป็นต่าง ๆ เช่น ค่าลงทะเบียนเรียน หรือค่าวัสดุฝึกบางอย่าง มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่เต็มใจที่จะเสียค่าบริการทางด้านนี้ อาจเป็นเพราะมีฐานะยากจน เพียงเงินเดือนของพลทหารเกณฑ์ก็ยังไม่เพียงพอที่จะใช้จ่าย ต้องมาเสียค่าบริการทางด้านนี้อีกจึงไม่เห็นด้วยในการเรียกเก็บเงิน แต่ก็ยังมีกลุ่มตัวอย่างอีกบางส่วนที่ยินดีเสียค่าบริการเต็มราคา ซึ่งน่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะดี และคิดว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับในการเรียนวิชาชีพ คงได้รับมากกว่าจำนวนเงินที่เสียไป

2.17 ผู้เสียเงินค่าเล่าเรียน การเสียเงินค่าเล่าเรียนวิชาชีพนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีที่จะเสียค่าเล่าเรียนเองเพราะต้องการที่จะได้ความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ หรือเป็นอาชีพเสริมหลังจากที่ปลดประจำการออกไปแล้ว และมีบางส่วนที่ต้องการให้ต้นสังกัดช่วยออก อาจเนื่องมาจากสภาพฐานะเศรษฐกิจที่บ้าน และยังไม่ทราบเกี่ยวกับข้อมูลการใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพในแต่ละหลักสูตร

2.18 การเลือกจำนวนวิชาชีพ การเลือกเรียนวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพ จำนวน 2 หลักสูตร เพราะต้องการได้ความรู้ให้มากที่สุดและตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคล สามารถที่จะศึกษาได้ตามความรู้และความสามารถของตนเอง และอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

2.19 การประเมินผล ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนของตนเอง โดยการให้คะแนนผลงานที่ปฏิบัติ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความสามารถของตนเอง และกลุ่มตัวอย่างบางส่วนยังต้องการให้มีการทดสอบความรู้ในระหว่างการเรียนอีกด้วย เพื่อที่จะได้ทราบถึงความก้าวหน้าของตนเองในระหว่างเรียน

2.20 วิธีการประเมินผล การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการทดสอบความรู้และความสามารถ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็ต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนเช่นเดียวกันเพื่อที่จะได้รู้ถึงความรู้ความสามารถและการพัฒนาการเรียนของตนเองว่าจะมีความก้าวหน้าไปมากน้อยเพียงใด แต่มีบางส่วนที่ไม่ต้องการให้มีการประเมินผลการเรียน อาจเป็นเพราะกลัวเกิดบมด้อยเมื่อไม่ผ่านการประเมิน

2.21 การนิเทศและตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 91 ต้องการให้มีการตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน เพื่อที่จะสามารถช่วยเหลือแนะนำในบางครั้งที่มีความเกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอีกด้วย แต่ก็ยังมีกลุ่มตัวอย่างเพียงจำนวนเล็กน้อยที่ไม่ต้องการให้มีการนิเทศและตรวจเยี่ยม

2.22 ประโยชน์ในการเรียนการสอน ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ต้องการเรียนวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนทักษะให้กับตนเอง อีกทั้งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีบางส่วนที่ตอบว่าต้องการเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อ เพราะการเรียนตามหลักสูตรนี้เป็นแค่พื้นฐานเท่านั้น สามารถที่จะหาความรู้เพิ่มเติมให้รู้รายละเอียดได้อีกมาก

2.23 การแนะแนว เกี่ยวกับการแนะแนวทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแนะแนวในการประกอบอาชีพเพราะมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะได้ทราบถึงแนวทางหรือมองเห็นช่องทางการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และยังมีบางส่วนที่ต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งตลาดแรงงาน และแหล่งเงินทุน ซึ่งก็มีความจำเป็นที่รองลงมาจากการประกอบอาชีพ

2.24 การเรียนรู้ด้านอื่น ๆ สำหรับในการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มีความต้องการให้สอนเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายชาวบ้าน เพราะความรู้น้อยต้องเสียเปรียบผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า ทหารเกณฑ์จึงต้องการ การเรียนรู้ในส่วนนี้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม ส่วนความสนใจในด้านอื่น ๆ ก็มีการศึกษาสายสามัญสำหรับผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา ได้รับความรู้เพิ่มเติมในอีกระดับหนึ่ง แต่ยังมีส่วนน้อยที่ไม่ต้องการจะเรียนรู้อะไรเลย

3. ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์ สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านปัญหาส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารเกณฑ์ ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการเรียนโดยเฉพาะทางด้านร่างกายกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด มีความแข็งแรงสมบูรณ์ เพราะก่อนที่จะได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นทหาร จะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกทางทหารมาเสียก่อนจนแน่ใจได้ว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการเป็นทหาร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อการปฏิบัติงานที่อาจจะตามมาภายหลัง มีบ้างเพียงเล็กน้อยที่มีปัญหา เป็นเพราะการปรับตัว ให้เข้ากับระบบในระยะเริ่มแรกในการฝึก แต่ปัญหาที่พบซึ่งมีเพียงส่วนน้อยก็คือการอ่านหนังสือซึ่งบางคนอ่านหนังสือไม่ออก และเขียนหนังสือไม่ได้เลย เป็นเพราะมีระดับการศึกษาต่ำหรือเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา หรือออกจากโรงเรียน ทั้งที่ยังไม่จบการศึกษามัธยมศึกษา ต้องไปประกอบอาชีพอื่น ทำให้เสียโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้เกิดการลืมหนังสือขึ้นได้

3.2 การใช้เวลารว่างมาเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเวลารว่างที่จะมาเรียนวิชาชีพในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ เพราะเป็นช่วงที่หยุดพักการฝึกของทหารเกณฑ์กองประจำการ และอีกช่วงหนึ่งคือหลังจากการฝึกประจำวัน ในช่วงเวลาเย็นก็สามารถที่จะเรียนวิชาชีพได้เช่นกัน

3.3 ปัญหาในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการเรียนการสอน มีเพียง 2 คนที่มีปัญหาเพราะถูกบังคับมาเรียน

3.4 การกำหนดหลักสูตร ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่จะกลับไปประกอบอาชีพเดิม ส่วนมากมีอาชีพทำนาทำไร่ เมื่อมีโอกาสได้รับความรู้เพิ่มเติม จึงเลือกอาชีพที่คิดว่า สามารถที่จะเพิ่มทุนรายได้ให้กับตนเองหรือครอบครัวได้ ทางด้านของหลักสูตรผู้เรียนต้องการที่จะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ตรงกับความต้องการโดยตรง ด้วยการตกลงกับผู้สอนในการกำหนดหลักสูตร เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง แต่มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่หาครีกาได้ที่เป็นผู้รู้กำหนดหลักสูตร เพราะตนเองไม่ค่อยมีความรู้ในหลักสูตรที่ต้องการจะเรียน

3.5 จำนวนเวลาของการฝึกอบรม ด้านเวลาของการฝึกอบรม ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ ต้องการที่จะศึกษาในรายละเอียดของเนื้อหาหลักสูตร และทำการฝึกอบรมในระยะเวลาเหมาะสม กับเนื้อหาไม่มาก หรือน้อยจนเกินไป การฝึกอบรมซึ่ง ถ้ามีเวลาน้อยจนเกินไปจะทำให้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ เนื้อหาในหลักสูตรน้อยเกินไป แต่ถ้าใช้เวลาที่มากจนเกินไปก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจที่จะเรียน ดังนั้นหลักสูตรที่เหมาะสมที่ทหารเกณฑ์เลือกคือประมาณ 200 ชั่วโมง เครื่องมือประกอบการ วัสดุ และประสบการณ์ตรง น่าจะเรียนรู้ได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าการศึกษาหรือเรียนจากวิธีอื่น ๆ เช่น จากภาพยนตร์ วิดีโอ หรือทางวิทยุกระจายเสียง

3.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับครูหรือวิทยากร การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับครูหรือวิทยากร ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ ต้องการครูผู้สอนที่อาศัยอยู่ภายในค่ายทหาร เพราะสะดวกต่อการเรียนการสอน ครูหรือวิทยากรผู้สอนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของทหารเกณฑ์ ย่อมสามารถควบคุมกระบวนการเรียนการสอนได้ดีกว่าบุคคลภายนอก ซึ่งทหารเกณฑ์ยังไม่แน่ใจว่า บุคคลภายนอกจะสามารถให้ความรู้แก่พวกเขาได้เต็มที่หรือไม่ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และสถานที่ แต่ก็ยังมีกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งที่ต้องการ ครูหรือวิทยากรที่มาจากหน่วยงานอื่นเป็นเพราะต้องการพบปะหรือแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการเรียนการสอน จากผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของอาชีพโดยตรง

3.7 วิธีการเรียนการสอน ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการเรียนแบบสาธิต ฝึกแล้วฝึกปฏิบัติตาม เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับพวกเขาเพราะทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงแต่ชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดู แล้วฝึกปฏิบัติตาม จึงมีความคิดหรือชอบรูปแบบการเรียนการสอนที่ตนได้รับมา

3.8 ประโยชน์จากการเรียนวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพเพราะมองเห็นว่าเรียนแล้วสามารถที่จะนำไปประกอบอาชีพ หรือเป็นอาชีพเสริมได้ และวิชาที่ต้องการจะศึกษานั้นเป็นความรู้ใหม่ ทำให้มีประสบการณ์ในวิชาชีพนั้นเพิ่ม สามารถที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมจากสถานศึกษาต่าง ๆ ได้

3.9 ประโยชน์ที่ได้รับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพมองการเรียนวิชาอาชีพเพื่อเป็นประโยชน์ของตนเองและครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ เพราะการได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นทหารแต่ละคนมาจากชนบทที่ห่างไกล จึงไม่ค่อยมีความผูกพันกันมากนักย่อมมองเห็นประโยชน์ของตนเองมากกว่า

3.10 การนำความรู้ไปประกอบอาชีพ การที่นำความรู้ที่ได้ศึกษามาประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่า สามารถที่จะนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ และบางอาชีพก็ยังสอดคล้องกับอาชีพเดิม หรือสามารถนำไปเสริมกันได้ แต่มีบางส่วนตอบว่าไม่สามารถที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ เพราะยังขาดปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน เช่น การขาดแหล่งเงินทุนและขาดตลาดแรงงานเพื่อรองรับอาชีพ

3.11 การเรียนวิชาชีพเพิ่มเติม การเรียนวิชาชีพเพิ่มเติมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าควรมี เพราะสามารถทำให้รู้รายละเอียดเจาะลึกในสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ได้ เป็นการเสริมและเพิ่มเติมความรู้นอกเหนือจากหลักสูตรดังกล่าว มีบางส่วนไม่ต้องการจะเรียนอะไรเพิ่มอีก เพราะเนื้อหาในหลักสูตรน่าจะมีความสมบูรณ์เพียงพอ สามารถนำไปใช้ได้ทันทีและอีกประการหนึ่งคือไม่มีเวลาว่างในการมาเรียน

3.12 ความต้องการเกี่ยวกับการจัดวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์กองประจำการ เพราะถือว่าเป็นการให้โอกาสทางการศึกษา ควรที่จะรับศึกษาหาความรู้ให้มากที่สุด เพราะหลังจากปลดประจำการออกไปแล้วสามารถใช้ประกอบอาชีพหรือใช้เป็นอาชีพเสริมได้

3.13 โครงการใหม่ที่มาจัด หลังจากที่ได้โครงการจัดวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ถูกยกเลิก ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ควรจะมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมอื่น ๆ เข้าทดแทน โดยการสอบถามความคิดเห็นจากทหารเกณฑ์กองประจำการ และผู้บังคับบัญชาในหน่วยทหาร เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลพื้นฐานในการที่จะดำเนินการต่อไป

3.14 การช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่ต้องการได้รับความช่วยเหลือทางด้านการหาช่องทางการประกอบอาชีพ เพราะส่วนใหญ่มาจากชนบทและด้อยการศึกษา จึงยังมองไม่เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ แต่ถ้าได้รับความแนะนำแล้ว โอกาสที่จะเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวก็จะมีมากขึ้น ส่วนทางด้านสวัสดิการมีความต้องการรองลงมา เพราะการเข้ารับราชการทหารมีเงินเดือนให้น้อยไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงหวังจากด้านสวัสดิการบ้าง และยังมีบางส่วนที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือใด ๆ อาจจะเป็นการต่อสู้ด้วยตนเองแบบฉบับทหารโดยทั่วไป หรือกลัวว่าจะต้องมีข้อผูกพันที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของทหารเกณฑ์ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพให้กับทหารเกณฑ์ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. จากผลของการวิจัย ปรากฏว่าทหารเกณฑ์เกือบทั้งหมด มีความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก จักรยานยนต์ หรือช่างเครื่องยนต์ ช่างเชื่อมโลหะ ตลอดจนช่างไฟฟ้า ดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยที่สังกัด และหน่วยที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ควรจะได้จัดให้มีโครงการฝึกอบรมวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของทหารเกณฑ์โดยเร็ว เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มเติมและมีงานทำ ซึ่งเป็นการพัฒนากำลังคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจอีกด้วย และการจัดฝึกอบรมวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์นี้ จะเป็นการช่วยเผยแพร่ผลงานของทางราชการทหารไปในตัวด้วย อันจะเป็นผลให้เจตคติของประชาชนต่อการเกณฑ์ทหารดีขึ้น การหลีกเลี่ยงการเกณฑ์ทหารซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็อาจลดน้อยลง

2. ควรคิดหารูปแบบและวิธีการส่งเสริมให้ทหารเกณฑ์ได้รับการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพเพิ่มขึ้น โดยลดเงื่อนไขด้านระเบียบและวิธีการเรียนให้เหมาะสม โดยให้เรียนฟรีเพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีพให้กับทหารเกณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีฐานะยากจน และมีอาชีพทำนา/ทำไร่

3. สำหรับประเภทและเนื้อหาวิชาที่จะส่งเสริมด้านอาชีพให้กับทหารเกณฑ์นั้น ต้องมีการศึกษา ทดลอง และวิเคราะห์หาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในกระบวนการผลิต การจัดการด้านตลาด แหล่งเงินทุน และวัตถุดิบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

สำหรับผู้ที่ต้องการจะทำการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพของทหารเกณฑ์ ให้ได้ผล
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรจะได้พิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพแบบครบวงจรให้กับ
ทหารเกณฑ์ เพื่อเป็นการลดปัญหาในด้านต่าง ๆ
2. ควรจะมีการสำรวจสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการ ของทหารเกณฑ์ใน
สังกัดอื่น ๆ บ้าง เช่น กองทัพเรือ กองทัพอากาศ แล้วนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน ว่า
มีผลสอดคล้องหรือแตกต่างกันประการใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กองพลทหารราบที่ 9, กองทัพบก. เอกสารบรรยายสรุปกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี.

2535. อัดสำเนา.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. มติใหม่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์เลี้ยวเชียงใหม่, 2536.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (2535 - 2539).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.

การศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์. แผนการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี

2535. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535.

กรุงเทพฯ : พันนี้ บัณฑิตชิง, 2535.

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ :

วัฒนาพานิช, 2518.

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. แนวทางปฏิรูปการศึกษา สำหรับรัฐบาล

ในอนาคต. สมาคมอาจารย์อุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2518.

เจสสิยา โชติยานนท์. การขาดหนี้ราชการของพลทหาร. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ :

ร.ร. เสนาธิการทหารบก, 2510. อัดสำเนา.

คำเนิร เลขะกุล. การศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงกลาโหม. คัมภรขยายเสนอต่อที่ประชุม

ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ, 2514.

ทวิช บุญญวัฒน์. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับทหารกองประจำการ. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ :

ร.ร. เสนาธิการทหารบก, 2509. อัดสำเนา.

ธงชัย พรหมวรารท. การส่งเสริมอาชีพทางเกษตรกรรมแก่พลทหารกองประจำการ

ในกองทัพบก. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : ร.ร. เสนาธิการทหารบก, 2517. อัดสำเนา.

นิพนธ์ ศศิธร และคนอื่น ๆ. รายงานคณะผู้แทนไทยในการประชุมการศึกษาระหว่างชาติ

ครั้งที่ 35. ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์, 2518.

- ประวดี พานิช. การเกษตรกรรมกับหน่วยทหาร. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ :
ร.ร.เสนานิการทหารบก, 2517. อัดสำเนา.
- ประสันน์ ภูสาระ. กองทัพกับการให้การศึกษาอาชีพแก่พลทหาร. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ :
ร.ร.เสนานิการทหารบก, 2515. อัดสำเนา.
- ประยูร ศรีประสาธน์. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการมีงานทำและ
การประกอบอาชีพ. วัฒนาพานิช, 2528.
- ปริญญา แต่แดงเพชร. ปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครใจเข้ารับราชการต่อของพลทหารกองประจำการ
(อาสาสมัคร) เมื่อรับราชการครบ 2 ปี ศึกษาเฉพาะกรณีพลทหารกองประจำการ
(อาสาสมัคร) สังกัดกองพลทหารราบที่ 9. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การทหาร)
กรุงเทพฯ : ร.ร.เสนานิการทหารบก, 2533. อัดสำเนา.
- วีระ สานติธรรม. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการให้การศึกษาอาชีพแก่พลทหาร. วิทยานิพนธ์
กรุงเทพฯ : ร.ร.เสนานิการทหารบก, 2517. อัดสำเนา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2530.
- สุพัตรา เพชรสุทธิ. การสำรวจความสนใจและความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพของ
ทหารเกณฑ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร ทัพแก้ว, 2519.
อัดสำเนา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษาผู้ใหญ่ในต่างประเทศ. บรรยายประกอบวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
เปรียบเทียบแก่นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- สุรศักดิ์ ยังประดับ. การพัฒนาความรู้และอาชีพแก่พลทหาร. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ :
ร.ร.เสนานิการทหารบก, 2517. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533.
- อรุณ คทวนิช. การส่งเสริมบำรุงความรู้วิชาชีพแก่พลทหารประจำการในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2510. อัดสำเนา.

- Borhammlesh. Mohamad. "Primary Education in Iran." Bulletin of the UNESCO Regional Office for Education in Asia. 1973.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. New York : Harper and Row, 1970.
- De Young, Chris A. and Richard Wynn. American Education. 5th ed. New York : McGraw-Hill. 1964.
- Faure, Edgar and others. Learning to Be : The World of Education Today and Tomorrow. Paris : UNESCO, 1972.
- Houle, Cyril O. and others. The Armed Services and Adult Education. Washington D.C. : American Council on Education. 1947.
- Knowles, Malcoms. The Adult Education Movement in the United States. New York : Holt. Rinehart and Winston, 1962.
- Lorge, Irving. "Never Too Late to Learn : Some Finding Concerning Interest and Attitudes in Adult Education," Journal of the American Association of the University Women. 31 : 27-32 ; October 1973.
- Mann, Peggy. Israel in Pictures. New York : Sterling Publishing, 1962.
- Thompson, B. A. Adult Education in New Zealand. London : New Zealand Council for Educational Research, 1965.
- Venn, Grant. Man, Education and Work. Washington D. C. : American Council on Education, 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญการตรวจแบบสอบถาม

1. พันเอกเสรี วงศ์ประจิตร	ผู้บัญชาการกองพันทหารราบที่ 9 พัน 2
กองพลทหารราบที่ 9 จ.กาญจนบุรี
2. นางสาวสุมาลย์ กุศลสารทูล	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคกลาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
3. นายปวิธน์ วาสิกศิริ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดกาญจนบุรี อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี
4. นายชวโรจน์ ทองอาไพ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคกลาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
5. นายสมยศ บุญพา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดกาญจนบุรี อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 1007/2142

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กรกฎาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองพลทหารราบที่ 9

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์กอง
ประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์

ประธาน

อ.จุใจ แสงพันธุ์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้พลทหารเกณฑ์กองประจำการในกองพลทหารราบ
ที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในเดือน เมษายน 2535 จำนวน 358 คน ตอบ
แบบสอบถามในระหว่างเดือนสิงหาคม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/2142

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กรกฎาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผบ.กองพันทหารราบที่ 9 พัน 2.ผอ.ศูนย์ภาคกลาง,ผอ.ศูนย์ฯจังหวัดกาญจนบุรี

ผช.ผอ.ศูนย์ภาคกลาง,ผช.ผอ.ศูนย์ฯจังหวัดกาญจนบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกระบบเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์กอง
ประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งนี้ขอความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เสาวนีย์ เสวัลย์ ประธาน

อ.จุใจ แสงพันธุ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯให้แก่บัณฑิตผู้ี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามการวิจัย

**แบบสอบถามความสนใจด้านการศึกษาของโรงเรียนสายอาชีพ
ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี**

คำชี้แจงในการใช้แบบสอบถาม

1. ให้ทำเครื่องหมายลงในช่อง (...) ของคำตอบเพียงข้อเดียว ยกเว้นคำถามที่ระบุว่าให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
2. ในกรณีที่เป็นการเปิดคำถามหรือคำตอบเป็นอื่น ๆ (ระบุ).....ให้ตอบลงในแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

1. เหล่าที่ท่านสังกัด

(.....) ม.พัน 19	(.....) ร. 9
(.....) ข.พัน 9	(.....) ร. 19
(.....) ส.พัน 9	(.....) ร. 29
(.....) ป.พัน 9	(.....) สน.พล.ร. 9

2. บ้านเดิมของท่านอยู่ในจังหวัดใด

(.....) จังหวัดกาญจนบุรี	(.....) จังหวัดสุพรรณบุรี

3. บ้านของท่านตั้งอยู่ในเขตใด

(.....) เขตเทศบาล	(.....) เขตสุขาภิบาล
(.....) เขตชนบท, ชานเมือง	

4. บ้านที่ท่านอาศัยอยู่ เป็นบ้านของใคร

(.....) ของตนเอง	(.....) ของบิดามารดา
(.....) ของญาติพี่น้อง	(.....) ของคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ
(.....) เช่าบ้านอยู่	

5. ท่านเรียนจบชั้นไหน

(.....) ไม่ได้เรียน	(.....) ต่ำกว่าชั้น ป.6
(.....) ชั้น ป.6	(.....) ม.3
(.....) ชั้น ม.6	(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ท่านนับถือศาสนาใด

(.....) ศาสนาพุทธ	(.....) ศาสนาคริสต์
(.....) ศาสนาอิสลาม	

7. ครอบครัวของท่านมีทั้งหมดกี่คน

(.....) 1 - 3 คน	(.....) 4 - 6 คน
(.....) 7 - 10 คน	(.....) 10 คนขึ้นไป

8. ท่านแต่งงานแล้วหรือยัง

(.....) เป็นโสด	(.....) แต่งงานแล้ว
(.....) หย่า, หม้าย	(.....) แยกกันอยู่
(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....	

9. ถ้าท่านแต่งงานแล้วท่านมีลูกกี่คน

(.....) ยังไม่มี	(.....) 1 คน
(.....) 2 คน	(.....) 3 คน
(.....) 4 คน	(.....) 5 คนขึ้นไป

10. ก่อนท่านมาเป็นทหาร ท่านประกอบอาชีพอะไร

- (.....) ค้าขาย (.....) ทานา / ทาไร่
 (.....) รับจ้าง (.....) ไม่มีอาชีพ
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

11. เพื่อนบ้านของท่านส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพใด

- (.....) รับราชการ (.....) ค้าขาย
 (.....) ทานา / ทาไร่ (.....) รับจ้าง
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

12. ก่อนท่านมาเป็นทหาร ครอบครัวของท่านมีรายได้เดือนละเท่าไร

- (.....) ไม่มีรายได้ (.....) ต่ำกว่า 1,000 บาท
 (.....) 1,001 – 2,000 บาท (.....) 2,001 – 3,000 บาท
 (.....) 3,001 บาท ขึ้นไป

13. รายได้ของท่านเพียงพอใช้จ่ายหรือไม่

- (.....) ไม่พอ (.....) พอดี
 (.....) มีเหลือเก็บ (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

14. ท่านมีความสามารถพิเศษในด้านใด

- (.....) ช่างเครื่องยนต์ (.....) ช่างไม้
 (.....) เกษตรกรรม (.....) ศิลปะ / ดนตรี
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

15. เมื่อท่านปลดจากการเป็นทหารแล้ว ท่านอยากจะประกอบอาชีพอะไร

- (.....) รับราชการทหาร (.....) ประกอบอาชีพเดิม
 (.....) ยังนึกไม่ออก (.....) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจการศึกษานอกโรงเรียน

ด้านวิชาชีพ

1. ท่านสนใจที่จะเรียนวิชาเหล่านี้เพียงใด ๑ให้ระบุเพียง 3 วิชา (วิชาที่ท่านสนใจมากที่สุด ๑ให้ใส่หมายเลข 1 สนใจมากที่สุดใส่หมายเลข 2 และสนใจรองลงมาให้ใส่หมายเลข 3)

(.....) ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก,จักรยานยนต์	(.....) ช่างเครื่องยนต์
(.....) ช่างซ่อมตัวถังและพ่นสีรถยนต์	(.....) ช่างกลโรงงานเบื้องต้น
(.....) ช่างเชื่อมโลหะ	(.....) ช่างไฟฟ้าเบื้องต้น
(.....) ช่างไม้	(.....) ช่างปูนและเหล็กตัด
(.....) ช่างทาสี	(.....) ช่างประปาสุขภัณฑ์
(.....) ช่างเครื่องทำความเย็น	(.....) ช่างตัดผม
(.....) การเกษตรเบ็ดเสร็จ	

2. ท่านสนใจที่จะเรียนวิชาชีพอื่น ที่นอกเหนือจากข้อ 1 คือวิชาชีพใด

(๑ให้ระบุเพียง 1 วิชา)

(.....) คอมพิวเตอร์	(.....) ศิลปะ / คนตรี
(.....) ธุรกิจการโรงแรม	(.....) จักรยานยนต์
(.....) การตลาด และการจัดการ	(.....) ธุรกิจการท่องเที่ยว
(.....) การโฆษณา และประชาสัมพันธ์	(.....) เขียนแบบ ก่อสร้าง
(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....	

3. ในการเรียนวิชาชีพ ท่านเลือกวิชาชีพอย่างไร

(.....) เลือกตามความพอใจ	(.....) เลือกตามเพื่อน ๆ
(.....) เลือกตามความรู้และประสบการณ์	(.....) เลือกวิชาที่ใหม่ที่สุด
(.....) เลือกตามอาชีพเดิม	(.....) นำไปประกอบอาชีพใหม่
(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....	

4. วิชาชีพที่ท่านตัดสินใจเลือกเรียน ท่านมีความสนใจมากน้อยเพียงใด

(.....) มากที่สุด	(.....) มาก
(.....) ปานกลาง	(.....) น้อย
(.....) น้อยที่สุด	(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. วันเวลาที่ท่านต้องการจะเรียน ควรเป็นวันเวลาใด

(.....) ทุกวันหลังการฝึก	(.....) วันเสาร์ - อาทิตย์
(.....) หลังการฝึก 3 เดือน	(.....) วันจันทร์ - ศุกร์
(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....	

6. ท่านต้องการเรียนในช่วงเวลาใด

- (.....) ตอนเช้า (09.00 - 12.00 น.)
- (.....) ตอนบ่าย (13.00 - 16.00 น.)
- (.....) ตอนเย็น (16.00 - 19.00 น.)
- (.....) ตอนเย็น (18.00 - 21.00 น.)
- (.....) ตลอดวัน (09.00 - 16.00 น.)
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

7. ท่านต้องการเรียนวันละกี่ชั่วโมง

(.....) 1 ชั่วโมง	(.....) 2 ชั่วโมง
(.....) 3 ชั่วโมง	(.....) กี่ชั่วโมงก็ได้
(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....	

8. ท่านเคยฝึกวิชาชีพกับหน่วยงานใดมาบ้าง

(.....) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	(.....) วิทยาลัยสารพัดช่าง
(.....) วิทยาลัยการอาชีพ	(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
(.....) โรงงานหรือสถานประกอบการอื่น ๆ	

9. สถานที่เรียน ท่านคิดว่าควรเป็นที่ใด

- (.....) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (.....) วิทยาลัยสารพัดช่าง
 (.....) ในค่ายทหาร (.....) วิทยาลัยการอาชีพ
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

10. ผู้สอนวิชาชีพท่านคิดว่าควรมาจากที่ใด

- (.....) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (.....) ค่ายทหาร
 (.....) วิทยาลัยสารพัดช่าง (.....) วิทยาลัยการอาชีพ
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

11. ครูผู้สอนท่านคิดว่า ควรมีลักษณะอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (.....) ใจดี โอบอ้อมอารี (.....) เครื่องครัด มีระเบียบวินัย
 (.....) มีความรู้ และประสบการณ์ (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

12. ในชั่วโมงการเรียนการสอน ท่านคิดว่าควรมีกิจกรรมอื่นแทรกหรือไม่

- (.....) ควรมี เพราะเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ
 (.....) ไม่ควรมี เพราะจะทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

13. ท่านต้องการให้ผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบใด

- (.....) บรรยายแล้วผู้เรียนจดบันทึก (.....) บรรยาย และฝึกปฏิบัติ
 (.....) สาธิตให้ดูแล้วผู้เรียนปฏิบัติตาม (.....) ศึกษานอกสถานที่แล้วอภิปราย
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

14. ท่านคิดว่า ท่านควรมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนหรือไม่

- (.....) ควร เพราะท่านก็มีความรู้และประสบการณ์เหมือนกัน
 (.....) ไม่ควร เพราะท่านไม่มีความรู้ความสามารถ
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

15. ในการเรียนการสอน ท่านคิดว่าควรเรียนแบบใด
- (.....) ครูสอนเพียงอย่างเดียว (.....) ครูและผู้เรียนร่วมกัน
- (.....) ให้ผู้เรียนศึกษาเอง ครูเป็นผู้คอยแนะนำเมื่อมีปัญหา
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
16. ในการเรียนการสอน หากต้องมีการเก็บเงินค่าเล่าเรียนบ้าง ท่านมีความเห็นอย่างไร
- (.....) ไม่เต็มใจเสียค่าเล่าเรียน เพราะ.....
- (.....) เต็มใจเสียค่าเล่าเรียน
- (.....) เต็มราคา
- (.....) ครึ่งราคา
- (.....) เสียบ้างเล็กน้อย
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
17. ถ้ามีการเก็บเงินค่าเล่าเรียน ท่านคิดว่าใครควรเป็นผู้จ่ายเงิน
- (.....) ผู้เรียนเสียเอง (.....) ผู้เรียนและหน่วยที่สังกัด
- (.....) หน่วยที่ท่านสังกัดออกทั้งหมด (.....) หน่วยงานที่มาจัดให้
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
18. ท่านคิดว่าการเรียนวิชาชีพ ควรเรียนอย่างน้อยกี่วิชา
- (.....) 1 วิชา (.....) 2 วิชา
- (.....) 3 วิชา (.....) 4 วิชา
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
19. ท่านต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนหรือไม่
- (.....) ต้องการ เพราะจะได้รู้ว่าใครเก่งกว่ากัน
- (.....) ต้องการ เพราะจะได้รู้ถึงความสามารถของตนเอง
- (.....) ไม่ต้องการ เพราะเรียนเหมือนกันอยู่แล้ว
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

20. ถ้ามีการประเมินผล ท่านต้องการให้มีการประเมินผลอย่างไร
- (.....) ทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน (.....) ให้คะแนนผลงาน
- (.....) ทดสอบข้อเขียนแทนการปฏิบัติ (.....) ผู้เรียนให้คะแนนกันเอง
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
21. ท่านคิดว่าควรมีการตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน จากหน่วยงานที่ท่านสังกัดหรือไม่
- (.....) ควรมี (ระบุ จำนวน...ครั้ง) (.....) ไม่ควรมีการตรวจเยี่ยม
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
22. ในการเรียนวิชาชีพ ท่านเรียนเพื่อประโยชน์ในด้านใดบ้าง
- (.....) ทำตามคำสั่งกองทัพบก (.....) นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- (.....) เพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง (.....) เป็นพื้นฐานในการเรียนต่อ
- (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
23. ท่านต้องการให้เจ้าหน้าที่แนะนำในเรื่องใดบ้าง
- (.....) แนะนำในการประกอบอาชีพ (.....) การจัดหาแหล่งเงินทุน
- (.....) การจัดหาตลาดแรงงาน (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....
24. นอกจากการเรียนวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ท่านต้องการจะเรียนรู้ด้านใดอีกบ้าง
- (.....) กฎหมายสำหรับชาวบ้าน (.....) การศึกษาสายสามัญ
- (.....) ไม่สนใจที่จะเรียนอะไรอีก (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3

แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

1. ร่างกายของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนหรือไม่

(.....) ไม่มี

(.....) มี สายตาสั้น

(.....) มี สุขภาพไม่แข็งแรง

(.....) มี อ่านหนังสือไม่เก่ง

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีเวลาว่างที่จะมาเรียนหรือไม่

(.....) มี หลังการฝึกประจำวัน

(.....) มี เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์

(.....) ไม่มี ต้องการใช้เวลาพักผ่อน

(.....) ไม่มี ต้องทำงานอื่น

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า จะมีปัญหาในการเรียนการสอนหรือไม่

- (.....) มี เพราะถูกบังคับให้เรียน (.....) มี เพราะอ่านหนังสือไม่เก่ง
 (.....) ไม่มี เพราะผู้สอนเป็นคนภายนอก(.....) ไม่มี เพราะต้องเรียนทุกคน
 (.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ในด้านของหลักสูตรที่เรียนท่านคิดว่าใครควรเป็นผู้กำหนด

- (.....) หน่วยงานกับผู้เรียนร่วมกัน (.....) หน่วยงานเป็นผู้กำหนด
 (.....) ผู้เรียนร่วมกันกำหนดเอง (.....) ใครก็ได้ที่มีความรู้

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. จำนวนเวลาของการฝึกอบรม ท่านต้องการเรียนหลักสูตรละกี่ชั่วโมง

- (.....) 50 ชั่วโมง (.....) 100 ชั่วโมง
 (.....) 150 ชั่วโมง (.....) 200 ชั่วโมง
 (.....) 250 ชั่วโมง

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านต้องการครูหรือวิทยากรผู้สอน อย่างไร

- (.....) ผู้สอนเป็นทหารภายในค่ายฯ (.....) หน่วยที่จัดเป็นผู้หามาให้
 (.....) เป็นผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ (.....) ใครก็ได้ที่มีความรู้

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. การเรียนการสอน ท่านคิดว่าควรจัดอย่างไร

(.....) สาธิตให้คุณและผู้เรียนปฏิบัติตาม (.....) บรรยายและฝึกปฏิบัติ

(.....) บรรยาย อภิปรายผลแล้วจดบันทึก(.....) จัดทัวร์อาชีพ

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่าเรียนวิชาชีพแล้วได้ประโยชน์หรือไม่

(.....) ได้ เพราะสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

(.....) ได้ เพราะเป็นความรู้ใหม่ และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น

(.....) ไม่ได้ เพราะไม่ตรงกับความต้องการ

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. ประโยชน์ที่ท่านคิดว่าได้รับจากการเรียนวิชาชีพ

(.....) ต่อตนเอง คือ.....

(.....) ต่อครอบครัว คือ.....

(.....) ต่อชุมชน คือ.....

(.....) ต่อหน่วยงานที่ท่านสังกัด คือ.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. ท่านสามารถนำความรู้ที่ท่านเรียนมา ไปประกอบอาชีพได้หรือไม่

(.....) ได้ เพราะได้รับความรู้และประสบการณ์เพียงพอ

(.....) ได้ เพราะสอดคล้องกับอาชีพเดิม

(.....) ไม่ได้ เพราะขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุน

(.....) ไม่ได้ เพราะขาดแหล่งตลาดแรงงาน

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. เมื่อท่านเรียนจบหลักสูตรแล้ว ท่านคิดว่าจะเรียนวิชาชีพเพิ่มเติมอีกหรือไม่

(.....) เรียน เพราะต้องการให้ได้ความรู้มากกว่าเดิม

(.....) เรียน เพราะวิชาที่จัดทำให้เรียนไม่ตรงกับความต้องการ

(.....) ไม่เรียน เพราะ.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. ท่านต้องการให้มีการจัดวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์หรือไม่

(.....) ต้องการ เพราะ.....

.....

(.....) ไม่ต้องการ เพราะ.....

.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. ถ้าโครงการจัดวิชาชีพให้กับทหารเกณฑ์ถูกยกเลิก ท่านคิดว่าควรมีโครงการใดต่อไป

(.....) ไม่ควรมี ฝึกภาคสนามอย่างเดียว

(.....) ควรมี คือ.....

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. ท่านต้องการให้หน่วยที่ท่านสังกัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือท่านในเรื่องใดบ้าง

(.....) ไม่ต้องช่วยเหลือ

(.....) ช่วยด้านการเงิน

(.....) ช่วยด้านสวัสดิการ

(.....) ช่วยด้านการประกอบอาชีพ

(.....) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายศักดิ์ชัย	ชื่อสกุล นาคเอี่ยม
วันเดือนปีเกิด	17 ตุลาคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 2/18 ซอยศาลาครีน ถนนวุฒากาศ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2516 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดช่องพราน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2519 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2522 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนวัดน้อยนายน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ภาษาไทย) จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2532 ครุศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีทางการศึกษา) จากวิทยาลัยครูกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2537 การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2528 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอปอพลอย พ.ศ. 2530 หัวหน้างานกล่องหนังสือเคลื่อนที่ ฝ่ายการศึกษามวลชน พ.ศ. 2531 ผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปอพลอย พ.ศ. 2534 ผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปอพลอย และ กิ่งอำเภอหนองปรือ พ.ศ. 2536 หัวหน้าฝ่ายการศึกษาทางสื่อมวลชน

การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ
ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสนใจ และจัดลำดับความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พลทหารเกณฑ์ ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในเดือน เมษายน พ.ศ.2535 จากจังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี ในสังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,789 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการ สุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อ ของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ แต่ละเหล่าที่สังกัดมา ร้อยละ 20 ของประชากร จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบเรียงลำดับความสนใจ (Ranking Order) และแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปริมาณได้คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการจัดลำดับความสำคัญ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะเนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดกองพันทหารราบที่ 9

ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี และอาศัยอยู่ในเขตชนบทหรือชานเมือง โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านของ บิดามารดา การศึกษาเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่มีสมาชิกภายในครอบครัว 4-6 คน และเป็นโสด ส่วนผู้ที่แต่งงานแล้วมีบุตร 1-2 คน กลุ่มตัวอย่างมีการประกอบอาชีพ ทานา/ทำไร่ มากที่สุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 3,000 บาท โดยส่วนใหญ่มีความสามารถหรือความถนัดพิเศษ ทางอาชีพในด้านเกษตรกรรม

2. ด้านความสนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพใน วิชาช่างซ่อมเครื่องยนต์ เล็กและจักรยานยนต์ ส่วนวิชาชีพอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจมากที่สุด คือ ขับรถยนต์ โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างสนใจเลือกวิชาชีพตามความรู้ ประสบการณ์ และความพอใจ โดยใช้เวลาเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ ช่วงตอนเช้า (09.00-12.00 น.) หรือตอนเย็น (16.00-19.00 น.) วันละ 2 - 3 ชั่วโมง ที่มีสถานที่เรียนในค่ายทหาร ต้องการผู้สอนที่อยู่ในค่ายทหาร หรือมาจากวิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยการอาชีพ ส่วนวิธีการสอนควรใช้การสาธิตให้ดูแล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม สำหรับค่าใช้จ่ายผู้เรียนส่วนใหญ่เต็มใจเสียค่าเล่าเรียนบ้างเล็กน้อย ในด้านการประเมินผลควร

ใช้การให้คะแนนผลงานที่ปฏิบัติ บางครั้งควรจัดให้มีการนิเทศและตรวจเยี่ยมการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนคือ การเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ส่วนการเลือกเรียนวิชาชีพอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเรียนกฎหมาย ขาวบ้าน และการศึกษาสายสามัญ

3. ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับงานศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการเรียนการสอน แต่ต้องการให้หน่วยจัดกับผู้เรียนร่วมกัน กำหนดหลักสูตร โดยจัดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตร 200 ชั่วโมง แล้วส่งใบฝึกตามโรงงาน หรือสถานประกอบการโดยตรง สำหรับครูผู้สอนควรเป็นทหารในค่ายทหาร ทำวิธีการสอนแบบสาธิตให้ดูแล้วนำไปปฏิบัติ ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว นอกจากนั้นยังต้องการความช่วยเหลือด้านช่องทางการประกอบอาชีพ

A STUDY ON INTERESTS IN VOCATIONAL NON-FORMAL EDUCATION
PROGRAMS OF DRAFTED SOLDIERS UNDER JURISDICTION
OF INFANTRY DIVISION IX, KANCHANABURI

AN ABSTRACT

BY

SAKCHAI NARKIAM

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1994

This research had the purposes to study interests and ranking order of interests in vocational nonformal education programs of drafted soldiers under jurisdiction of infantry division IX, Kanchanaburi.

The population for this research were 1,789 drafted soldiers under jurisdiction of infantry division IX, Kanchanaburi who were selected in April 1992 from Kanchanaburi and Suphanburi. The systematic random sampling technique was applied in sample selection from list of drafted soldiers 20 percent of populations. 358 drafted soldiers were selected by simple random sampling technique. Questionnaire were used for collecting the data. The data were gathered personally by the researcher. Descriptive statistics which included frequencies, percentage and ranking were used for analyzing the quantitative data. Contents grouping were used for analyzing the qualitative data.

The findings were summarized as follows :

1. In regard to personal data, Most of drafted soldiers come from Suphanburi, local at rural or sub-urban region, stayed at their parents home and finished elementary education. All samples respected Buddhism. Majority of them had 4 - 6 members of family, single, in married had 1 - 2 sons. peasant and plantation occupation, for their income, majority of them earned 3,000 baht per month on the average. In regard to their personal skill, most of them were capable agriculture.

2. Interests in vocational nonformal education programs.

Majority of them interested in vocational non-formal education programs for motorcycle repairing and car driving. Majority of them selected interest Knowledge, experience and approving. The duration of training at Saturday - Sunday, in the morning (09.00 - 12.00) or evening (16.00 - 19.00), 2 - 3 hours per day, If vocational training would take place, jurisdiction of infantary division IX preferred demonstrated and practice by teacher from jurisdiction, vocational college and occupation college. The cost of the training should be paid a little. In evaluation should be used to score on output performance. The instruction supervision and inspection were sometimes.

Most of them their needs for attending the training sessions were to increase their skills, needs guidance for occupation, law and general education stream

3. Opinion and the proposed ideas in vocational nonformal education programs

Most of them weren't problem of instruction but they needs organized government agencies and learner identified curriculum which had 200 hours and then send direct to workshop or entrepreneur. Majority of them needs to learn for personal and family utility, to be help a channel to make occupation.